Batéi Közös Önkormányzati Hivatal
7258 Baté, Fő u. 7.
Tel: 82-590-012
e-mail: jegyzo@bate.hu

Ügyisz: B- 822 /2018.

Somogy Megyei Kormányhivatal

Tárgy: Jk. felterjesztése

Kaposvár
Nagy Imre tér 1.
7400

Tisztelt Cím!

Mellékelten megküldöm Baté Községi Önkormányzat Képviselő-testületének **2017. december 20-án tartott nyílt és zárt testületi ülésről készült** jegyzőkönyvet és mellékleteit elektronikusan.

Baté, 2018. február 19.

Tisztelettel:

Patakiné Kercsó Szilvia
jegyző

Batéi Közös Önkormányzati Hivatal * Jegyző *

Baté Községi Önkormányzat Polgármesterétől

M E G H Í V Ó

Tisztelettel meghívom Baté Önkormányzat Képviselő-testületének **2017. december 20-án a 17.00 órakor kezdődő TAK fórumot követő rendkívüli testületi ülésre.**

Testületi ülés helye: Batéi Művelődési Ház Baté , Fő u. 7.

Napirendek:

1. **TAK előzetes jóváhagyásáról**
   Előadó: Zsalakó Ernő-polgármester

2. **Petőfi u. 34. számú ingatlan hasznosításáról tájékoztató az MNV Zrt. felé**
   Előadó: Zsalakó Ernő-polgármester

3. **Egyéb tájékoztatások**
   Előadó: Zsalakó Ernő-polgármester

4. **Személyi ügyek-zárt ülésen**
   Előadó: Zsalakó Ernő-polgármester

Baté, 2017. november 18.

Tisztelettel:

BATÉ KÖZSÉG KÉPVISELŐ-TESTÜLETE

Zsalakó Ernő
polgármester

Jelenléti ív

Baté Községi Önkormányzat Képviselő-testületének **2017. december 20-án Baté Községi Önkormányzat Baté, Fő u. 7.sz. hivatalos helyiségében** megtartott nyílt testületi üléséről.

Jelen vannak:

Baté Önkormányzat részéről:

Zsalakó Ernő polgármester .....

Gobányi Sándor alpolgármester .....

Bőzsöny András .....

Pápai Adrienn .....

Tombor János képviselők .....

Horváth László RNÖ elnöke .....

Batéi Közös Önkormányzati Hivatal részéről:

Patakiné Kercsó Szilvia jegyző .....

Tormási Andrea aljegyző .....

Jegyzőkönyv

Készült Baté Önkormányzat Képviselő-testületének 2017. december 20-án 20.00 órakor kezdődő rendkívüli testületi üléséről.

Jelen vannak:

Baté Önkormányzat részéről:

Zsalakó Ernő-polgármester

Bőzsöny András

Pápai Adrienn

Tombor János-képviselők

Hiányzik: Gobányi Sándor-alpolgármester

Batéi Közös Önkormányzati Hivatal részéről:

Patakiné Kercsó Szilvia-jegyző

- Zsalakó Ernő-polgármester köszönti a testületi tagokat megállapítja, hogy Baté önkormányzat határozatképes, mivel 5 főből 4 jelen van. Javasolja a napirendi pontokat elfogadni, kéri a meghívóban szereplő napirendet jóváhagyni.

5 fő jelenlévő képviselő szavaz:

Baté Önkormányzat Képviselő-testülete 5 igen egyhangú szavazattal az alábbi határozatot hozza:

192/2017. (XII.20.) sz. Baté Önkormányzat Kt. határozat:

Baté Önkormányzat Képviselő-testülete a 2017.12.20.-i ülés napirendi pontját elfogadja és tárgyalja.

Határidő. azonnal

Felelős: polgármester

- Zsalakó Ernő- Baté polgármester javaslatot tesz a jegyzőkönyv hitelesítőnek kijelölni Pápai Adrienn képviselőt.

5 fő jelenlévő képviselő szavaz:

Baté Önkormányzat Képviselő-testülete 5 igen egyhangú szavazattal az alábbi határozatot hozza:

193/2017. (XI.29) sz. Baté Önkormányzat Kt. határozat:

Baté Önkormányzat Képviselő-testülete a jegyzőkönyv hitelesítésére Pápai Adrienn képviselőt választja.

Határidő azonnal

Felelős: polgármester

Napirendek:

1. **TAK előzetes jóváhagyásáról**
Előadó: Zsalakó Ernő-polgármester

2. **Petőfi u. 34. számú ingatlan hasznosításáról tájékoztató az MNV Zrt. felé**
Előadó: Zsalakó Ernő-polgármester

3. **Egyéb tájékoztatások**
Előadó: Zsalakó Ernő-polgármester

4. **Személyi ügyek-zárt ülésen**
Előadó: Zsalakó Ernő-polgármester

Napirendek tárgyalása:

1. **TAK előzetes jóváhagyásáról**
Előadó: Zsalakó Ernő-polgármester

- Zsalakó Ernő polgármester elmondja, hogy a kötelezően elkészítendő Települési Arculati Kézikönyv elkészült, a lakossági fórumokon az érdeklődők elmondhatták a véleményüket, írásbeli hozzászólás nem érkezett, a hatóságoknak egyeztetésre a tervezetet elküldték, javasolja előzetesen jóváhagyni a kézikönyvet, a véglegeset pedig a beérkezett hatósági véleményezés után, ezzel egyidejűleg készült a településképi rendelet is, amely szintén kötelező elkészíteni, ezt is véleményeztetni kell a hatóságokkal, amely anyag december 18-án került megküldésre és a véleményezési határidő lejártát, anyagot megérkezését követően kerülhet jóváhagyásra véglegesen.

Határozati javaslat:

Baté önkormányzat Képviselő-testülete a Települési Arculati Kézikönyvét a megtartott lakossági fórumokon elhangzott véleményezés, az eddig megküldött folyamatban lévő hatósági véleményezéssel egyidejűleg előzetesen jóváhagyja.

Kéri a polgármestert, hogy a hatósági véleményezési határidő lejártát követően a TAK-ot ismételten terjessze a testület elé a településképi rendelettel egyidejűleg.

Határidő: véleményezési határidő lejártát követően azonnal

Felelős: polgármester

4 fő jelenlévő képviselő szavaz:

Baté Önkormányzat Képviselő-testülete 4 igen egyhangú szavazattal az alábbi határozatot hozza:

194/2017.(XII.20.) sz. Baté Önkormányzat Kt. határozat:

Baté önkormányzat Képviselő-testülete a Települési Arculati Kézikönyvét a megtartott lakossági fórumokon elhangzott véleményezés, az eddig megküldött folyamatban lévő hatósági véleményezéssel egyidejűleg előzetesen jóváhagyja.

Kéri a polgármestert, hogy a hatósági véleményezési határidő lejártát követően a TAK-ot ismételten terjessze a testület elé a településképi rendelettel egyidejűleg.

Határidő: véleményezési határidő lejártát követően azonnal

Felelős: polgármester

2. Petőfi u. 34. számú ingatlan hasznosításáról tájékoztató az MNV Zrt. felé
Előadó: Zsalakó Ernő-polgármester

- Zsalakó Ernő-polgármester javaslatot tesz a kiküldött határozati javaslat elfogadására az ingyenesen megkapott állami ingatlan használatára vonatkozóan.

4 fő jelenlévő képviselő szavaz:

Baté Önkormányzat Képviselő-testülete 4 igen egyhangú szavazattal az alábbi

határozatot hozza:

195/2017.(XII.20.) sz. Baté Önkormányzat Kt. határozat:

Baté Önkormányzat Képviselő-testülete nyilatkozik arról, hogy a Baté, Petőfi u. 34. szám alatti (237/2 hrsz-u) ingatlan birtokba adási szerződésben vállalt kötelezettségeit az alábbiak szerint teljesítette 2017. évben:

1. *Az önkormányzat az ingatlant nem idegenítette el. Az ingatlan állagmegóvása folyamatos.*
2. *A korábban pályázaton nyert támogatásból felújított ingatlan eredeti célnak megfelelő hasznosításra, tájház kialakítására, a helyi értékek bemutatására, bemutatóhelyének kialakítása folyamatban van. A közfoglalkoztatásban megtermelt termények bemutatása, értékesítése a helyszínen történik.*
3. *Az épület előtti és melletti közterületet folyamatosan rendben tartja az időjárásnak megfelelően gondozza.*

Kéri a polgármestert, hogy tájékoztassa az MNV Zrt-t az önkormányzat által vállalt kötelezettségekről és küldje meg a testületi határozatot.
Határidő 2017.12.31.
Felelős: polgármester

3. Egyéb tájékoztatások
Előadó: Zsalakó Ernő-polgármester

- Zsalakó Ernő-polgármester az alábbi tájékoztatásokat adja:
- A Tájház tető felújítására 1,2 millió forintot támogatást kaptak, a felújítás jövőre indul.
- A hét településsel közösen beadott TOP rendezvény pályázat 57 milliós támogatásban részesült, ez ügyben a polgármesterekkel egyeztetnie kell a rendezvénytervekről.
- A karácsonyi, adventi rendezvények rendben lezajlottak, köszönet a szervezőknek.
- A jövő évi közfoglalkoztatásban 12 főt terveznek.
- Gobányi Sándor alpolgármester úr javaslata volt, hogy ismerjék el, köszönjék meg a jelenlegi háziorvos és az asszisztens munkáját, amit javasol megtenni határozati formában.

Határozati javaslat:

Baté Önkormányzat Képviselő-testülete megköszöni és elismeri Dr. Vigvári Szabolcs háziorvosnak Baté községben az idei évben végzett munkáját és kitartását.

Határidő: azonnal

Felelős: polgármester

4 fő jelenlévő képviselő szavaz:

Baté Önkormányzat Képviselő-testülete 4 igen egyhangú szavazattal az alábbi

határozatot hozza:

196/2017.(XII.20.) sz. Baté Önkormányzat Kt. határozat:

Baté Önkormányzat Képviselő-testülete megköszöni és elismeri Dr. Vigvári Szabolcs háziorvosnak Baté községben az idei évben végzett munkáját és kitartását.

Határidő: azonnal

Felelős: polgármester

Határozati javaslat:

Baté Önkormányzat Képviselő-testülete megköszöni és elismeri Juni Károlyné háziorvosi asszisztensnek Baté községben az idei évben végzett munkáját és kitartását.

Határidő: azonnal

Felelős: polgármester

4 fő jelenlévő képviselő szavaz:

Baté Önkormányzat Képviselő-testülete 4 igen egyhangú szavazattal az alábbi határozatot hozza:

197/2017.(XII.20.) sz. Baté Önkormányzat Kt. határozat:

Baté Önkormányzat Képviselő-testülete megköszöni és elismeri Juni Károlyné háziorvosi asszisztensnek Baté községben az idei évben végzett munkáját és kitartását.

Határidő: azonnal

Felelős: polgármester

- Tombor János-képviselő jelzi, hogy ismét több kutya van a közterületen.
- Zsalakó Ernő-polgármester elmondja, hogy jelezni kell és elvitetik a kutyákat Dombóvárra.

A polgármester zárt ülést rendel el, a testület így folytatja tovább a munkáját.

BATÉ KÖZSÉG KÉPVISELŐ-TESTÜLETE

K.m.f.

Zsalakó Ernő
polgármester

Patakiné Kercsó Szilvia
jegyző

Pápai Adrienn
jk. hitelesítő

Előterjesztés
2017. 12.20-i ülésre

1. TAK előzetes jóváhagyásáról
Előadó: Zsalakó Ernő-polgármester

- külön előterjesztés

2. Petőfi u. 34. számú ingatlan hasznosításáról tájékoztató az MNV Zrt. felé
Előadó: Zsalakó Ernő-polgármester

Az MNV. Zrt. felé minden évben jelezni kell, hogy az önkormányzat milyen célra használta a Baté, Petőfi u. 34. szám alatti ingatlant. Az alábbi javaslatot kérem elfogadni:

határozati javaslat:
Baté Önkormányzat Képviselő-testülete nyilatkozik arról, hogy a Baté, Petőfi u. 34. szám alatti (237/2 hrsz-u) ingatlan birtokba adási szerződésben vállalt kötelezettségeit az alábbiak szerint teljesítette 2017. évben:

1. *Az önkormányzat az ingatlant nem idegenítette el. Az ingatlan állagmegóvása folyamatos.*
2. *A korábban pályázaton nyert támogatásból felújított ingatlan eredeti célnak megfelelő hasznosításra, tájház kialakítására, a helyi értékek bemutatására, bemutatóhelyének kialakítása folyamatban van. A közfoglalkoztatásban megtermelt termények bemutatása, értékesítése a helyszínen történik.*
3. *Az épület előtti és melletti közterületet folyamatosan rendben tartja az időjárásnak megfelelően gondozza.*

Kéri a polgármestert, hogy tájékoztassa az MNV Zrt-t az önkormányzat által vállalt kötelezettségekről és küldje meg a testületi határozatot.
Határidő 2017.12.31.
Felelős: polgármester

3. Egyéb tájékoztatások
Előadó: Zsalakó Ernő-polgármester

4. Személyi ügyek-zárt ülésen
Előadó: Zsalakó Ernő-polgármester

- A Végh Jánosné beadta a kérelmét nyugdíjazás miatt. A képviselő-testület a munkáltatója, ezért a végső döntést itt kell meghozni. Melléklem a levelet és javaslom a felmentéssel történő közalkalmazotti jogviszony megszüntetését 2017. 07.31-vel, 7 hónap felmentéssel, amelyből 3,5 hónapot le kell dolgozni.

Baté, 2017. december 18.

Zsalakó Ernő
polgármester

Előterjesztés a 2017. december 20-i testületi ülésre TAK előzetes jóváhagyásáról

Tisztelt Képviselő-testület!

Baté Község Önkormányzata Képviselő-testülete a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény értelmében elkészítette Baté Településképi Arculati Kézikönyvét (továbbiakban: TAK) és településképi rendeletét (továbbiakban: Tkr.) a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet (továbbiakban: Rendelet) eljárási szabályai szerint. A véleményezés és egyeztetés több lépcsőben történik és még folyamatos.. Először a lakosság és más partnerek előzetes tájékoztatása történt meg a településfejlesztéssel, településrendezéssel és településkép védelemmel összefüggő partnerségi egyeztetés szabályairól szóló 8/2017. (VII. 28.) önkormányzati rendelet szerint.
Kettő lakossági fórum megtartásra került: a mai nap az ülés előtt és az első 2017. november 29-n.
A Rendelet szerinti adatszolgáltatási kérelmek feltöltésre kerültek a Lechner Tudásközpont digitális egyeztető felületére igaz 2017. december 18-án.

A beérkezett adatok folyamatosan felhasználásra kerülnek a TAK és Tkr. készítésekor. A tervezetek lakossági véleményeztetése megtörtént, a lakossági kérdőívek érkeztek. A hatósági véleményezés szintén a Lechner Tudásbázis digitális egyeztető felületén kellett, hogy történjen a Rendelet előírásai alapján. A feltöltésre 2017. december 18-án, a véleményezési határidő 21 nap, ezért január közepén várható a TAk végleges jóváhagyása, de előzetesen ezt jóvá kellene hagyni, majd a hatósági véleményezés után egy végleges döntést kellene hozni.

A hatóságok akiktől véleményezést várunk:
Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Pécsi Hatósági Iroda (Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság)
Somogy Megyei Kormányhivatal Kaposvári Járási Hivatal Hatósági Főosztály válasza SO-04/D/EOH/2110-2/2017. számon érkezett meg, amig kérnek egy javítást a kézikönyvben.
Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály (Kulturális Örökség védelméért felelős miniszter)
Duna-Dráva Nemzeti Park
Somogy Megyei Építész Kamara (Magyar Építész Kamara)

A településképi rendelet -tervezete is folyamatban van az elkészülte, amit szintén egyeztetni kell majd a hatóságokkal.

A településképi arculati kézikönyvet a Képviselő-testületnek határozattal, a településképi rendeletet önkormányzati rendelettel kell majd jóváhagynia. A TAK jóváhagyása meg kell, hogy előzze a Tkr. elfogadását. A jóváhagyott kézikönyvet és településképi rendeletet az önkormányzat honlapján közzé kell tenni 15 napon belül, valamint nyomtatásban a közös önkormányzati hivatalban. Ezen túlmenően az elfogadott dokumentumokat az elfogadásról szóló jegyzőkönyvvel együtt digitális formában meg kell küldeni, a Lechner Tudásközpontba, az állami főépítész hatáskörében eljáró megyei kormányhivatalba és a megyei kormányhivatal illetékes járási építésügyi osztályának, vagy elérhetővé kell tenni a Rendelet 43/B. § (1) c) alpontja szerint.

Határozati javaslat:

Baté önkormányzat Képviselő-testülete a Települési Arculati Kézikönyvét a megtartott lakossági fórumokon elhangzott véleményezés, az eddig megküldött folyamatban lévő hatósági véleményezéssel egyidejűleg előzetesen jóváhagyja.
Kéri a polgármestert, hogy a hatósági véleményezési határidő lejártát követően a TAK-ot ismételten terjessze a testület elé a településképi rendelettel egyidejűleg.
Határidő: véleményezési határidő lejártát követően azonnal
Felelős: polgármester

Kérem az előterjesztés megtárgyalását és a dokumentum előzetes elfogadását.

Baté 2018. december 19.

Zsalakó Ernő sk.
polgármester

SOMOGY MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL
KAPOSVÁRI JÁRÁSI HIVATALA

Ügyiratszámunk: SO-04/D/EOH/2110-2/2017
Ügyintézőnk: Király Károly műemléki szakügyintéző

Tárgy: Baté Község Településképi Arculati Kézikönyv és Településképi Rendelet ügyében vélemény.

Baté Község Önkormányzata
Nagy Zoltán TAK készítésében közreműködő munkatárs

Baté,
Fő u. 7.
7258

Tisztelt Nagy Zoltán!

Baté Község Önkormányzata a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Elj.) 43/A §. alapján megkezdte a Község Településképi Arculati Kézikönyvének (TAK) és Településképi rendeletének a kidolgozását. Az Elj. 43/A §. (2) bekezdés b) pontja és 9. melléklet 17. pontja alapján a Somogy Megyei Kormányhivatal, Kaposvári Járási Hivatal, Hatósági Főosztály, Építésügyi és Örökségvédelmi Osztálya az alábbi véleményt adja:

A Településképi Arculati Kézikönyv 18. oldalán lévő *volt Gaál kastély* és a 22. oldalon lévő *Római katolikus templom műemlék*-ként való megnevezését kérjük, *nyilvántartott műemléki érték*-re módosítani szíveskedjen.
Településképi rendeletet nem csatolt kérjük, pótolja. Továbbá kérjük, hogy a rendelethez a Hatóságunk által korábban megküldött védett ingatlanok listáját tartalmazó táblázatot csatolni szíveskedjen. A Településképi rendelet külön nem kerül véleményezésre.

Kaposvár, 2017. december 20.

Harasztiáné dr. Süveges Zsuzsanna
hivatalvezető nevében és megbízásából:

Völgyesi Tamás
osztályvezető

Somogy Megyei Kormányhivatal Kaposvári Járási Hivatala 42.

Az SO-04/D/EOH/2110-2/2017. számú tájékoztatás értesülői:

1.	Baté Község Önkormányzata	7258	Baté	Fő u. 7.
2.	Statisztika			
3.	Irattár			

Kaposvári Járási Hivatal Hatósági Főosztály
Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály
7400 Kaposvár, Nagy Imre tér 1.
Tel: 82/502-886, e-mail: kiraly.karoly@kaposvar.gov.hu
Honlap: www.kormanyhivatal.hu/hu/somogy

BATÉ
Településképi Arculati Kézikönyve
2017

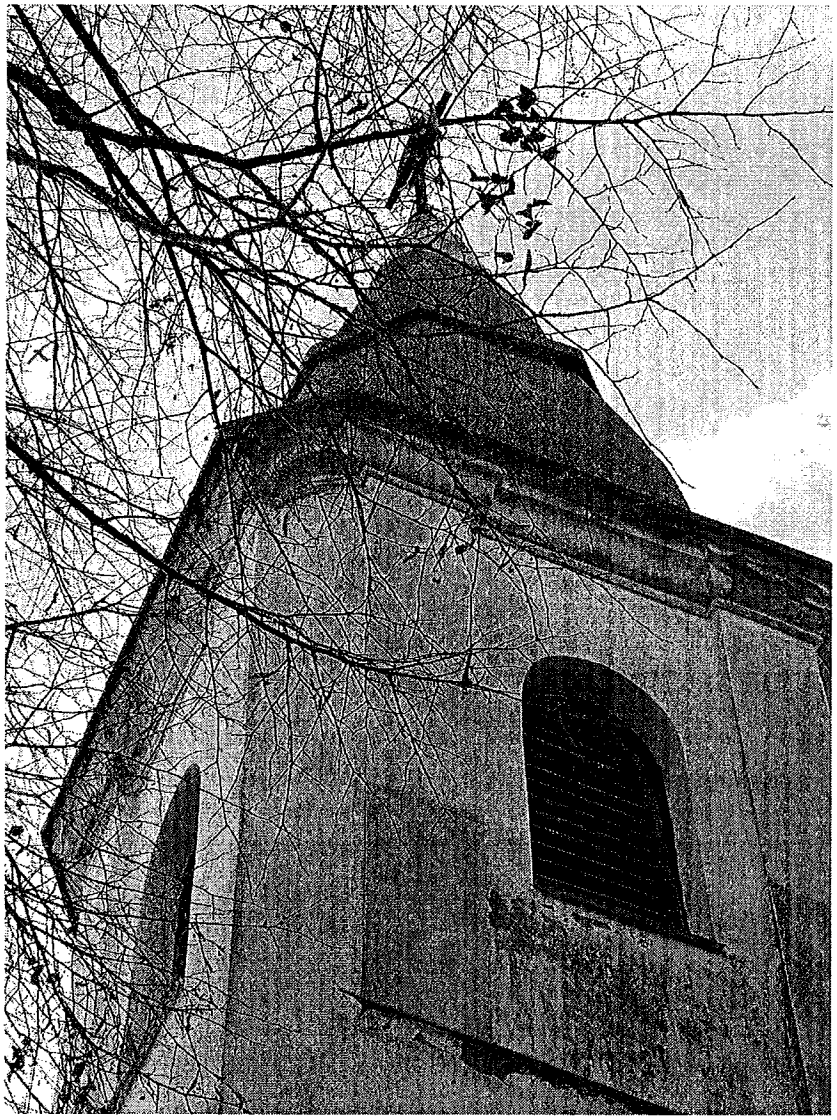

Megrendelő: Baté Község Önkormányzata, 7258 Baté Fő u. 7.

Készítette: Nagy Zoltán okl. építészmérnök,
Müller Krisztina okl. táj és kertépítész

2017. december 6.

VIRÁNYI ÉPÍTÉSZ STÚDIÓ KFT

TARTALOMJEGYZÉK

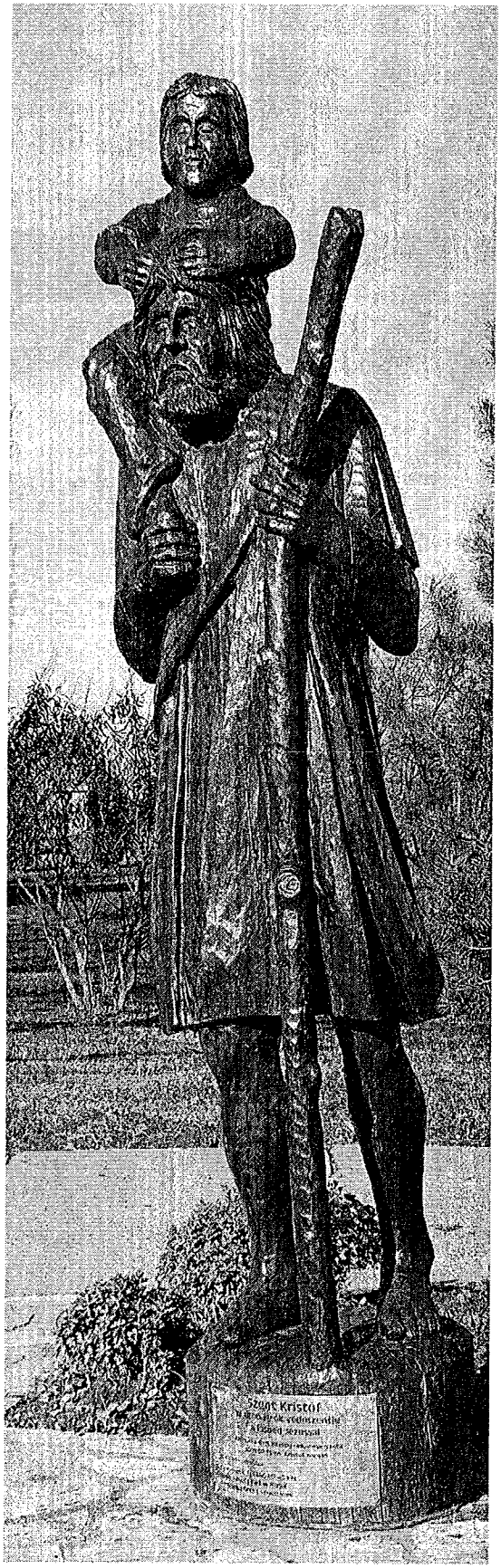

1. Bevezetés, köszöntő;
2. A település bemutatása, általános településkép, településkarakter;
3. Örökségünk, a településképi szempontból meghatározó építészeti, műemléki, táji és természeti értékek, településképi jellemzők;
4. Településképi szempontból meghatározó, eltérő karakterű területek lehatárolása, a településkép, arculati jellemzők és településkarakter bemutatásával;
5. A településkép minőségi formálására vonatkozó ajánlások: építészeti útmutató, közterületek településképi útmutatója - utcák, terek, közparkok, közkertek;
6. Jó példák bemutatása: épületek, építészeti részletek (ajtók, ablakok, tornácok, anyaghasználat, színek, homlokzatképzés), kerítések, kertek, zöldfelületek kialakítása;
7. Jó példák bemutatása: sajátos építményfajták, reklámhordozók, egyéb műszaki berendezések.

1. BEVEZETÉS, KÖSZÖNTŐ

Az épített és természeti környezet meghatározza az emberi életteret, a minősége jelentősen befolyásolja a közérzetet, a hangulatot, a mentális állapotot. Az esztétikus és harmonikus környezet javítja az életminőséget.

A településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény által előírt feladat Baté Községi Önkormányzat számára a településképi rendelet megalkotása. A településképi rendeletet a településképi arculati kézikönyv alapozza meg, amely a településképi jellemzők bemutatásának és a minőségi formálásának eszköze. A kézikönyv a lakosság és az építtetők számára készülő szemléletformáló kiadvány, amely közérthető módon mutatja be az építéssel és a környezetalakítással kapcsolatos elvárásokat a települési értékek, az arculati jellemzők bemutatása mellett. A kézikönyv feladata, hogy segítse a meglevő településkép javítását, a karakter erősítését és az ezután épülő házak, építmények színvonalát meghatározza, javítsa az esztétikai minőséget, biztosítsa a harmonikus illeszkedést, meghatározza a település karakterjegyeit, a településrészek jellemzőit.

Az építés közügy, sok mindenki közös felelőssége, az építtetőé, a tervezőé, a kivitelezőé, az önkormányzaté, a hatóságé. Az építés hosszútávra történő beruházás, ezért fontos a tartós, minőségi anyagok használata, a részletek átgondolt alakítása. A lakóháznak, melléképületeinek, kerti építményeinek és kertjének a mai vidéki életmódhoz kell életteret biztosítani, meg kell felelni az energiahatékonyságnak, a változó éghajlatnak, a klíma hátrányos hatásainak. Szándéka a kézikönyvnek, hogy a településkép javításának lehetőségét megadja akkor is, ha nem készül új épület. Olyan egyszerű, nem túl drága eszközökre tegyen javaslatot, ami kedvezőbbé teheti az utcaképet, a tájat.

Szép és rendezett településen élni büszkeség és jóleső érzés, ráadásul korunkban már jogos állampolgári elvárás is. Most, hogy a kormányzat is nagyobb figyelmet szentel a településképek minőségi formálásának ügyére, reményeink szerint e folyamat új lendületet kaphat mind falunk lakói, mind pedig az ide látogató vendégeink még nagyobb megelégedésére. Jelen Településképi Arculati Kézikönyv is e nemes szándék realizálásának egyik fontos eleme. E könyv a lapjait forgató építtetők és tervezők számára nyújtott gyakorlati hasznán túl a falu arculatának hosszú távú alakítója is lehet, készítése alkalmat teremt a faluról szóló közbeszéd megindításának, emellett pedig egy különleges kordokumentummá is válhat a jövő évtizedek számára, hogy milyen volt Baté 2017-ben. Kérek minden batéi polgárt, hogy ilyen szemlélettel forgassa, nézegesse e tanulmány lapjait. Mivel a falu építése-szépítése sohasem lezárt folyamat, sőt e kézikönyv tartalma sem örökre kőbe vésett, megmásíthatatlan kinyilatkoztatás, ezért kérem, hogy közérdekű, jobbító szándékú gondolataikat, javaslataikat juttassák el Önkormányzatunk felé.

Baté, 2017. december
Zsalakó Ernő Baté Község Polgármestere

2. A TELEPÜLÉS BEMUTATÁSA, ÁLTALÁNOS TELEPÜLÉSKÉP, TELEPÜLÉSKARAKTER

-forrás: Czéh Ernő - BATÉ KÖZSÉG RÖVID TÖRTÉNETE-

Ismerkedjünk Batéval!

Baté dunántúli kis község, Somogyban a Kapos folyó mentén. A Balatontól délre, Kaposvártól keleti irányban található. A Kapos folyó völgyében, két város közelségében helyezkedik el. Kaposvár és Dombóvár között fél úton, mindössze 15-15 km távolságra van. Taszár, Kaposhomok, Baté, Mosdós és Kaposkeresztúr községek szomszédságában. Közúti közlekedés tekintetében csomóponti község. Személy és teherforgalomra épült több sínpáros vasútállomása van. A helyközi autóbuszforgalma jelentős. A falu több irányból közlekedő autóbusz járattal elérhető. A lakosság lélekszáma növekvő. A település lakóterülete az utóbbi évtizedekben több új utcával bővült. A további falufejlesztés lehetősége biztosított. Lakóterületét a családiházas, kertes beépítés jellemzi. Az ősi falu, öreg zsúpfedeles házait az újszerű és modern kivitelű épületek váltották fel. Munkalehetőséget a lakosság részben helyben és a közeli helységekben, de különösen az iparosodott városokban, Kaposváron és Dombóváron talál. A falu, kedvező földrajzi és fejlesztésre alkalmas helyi adottságokkal rendelkezik.

A település története:

A szomszédos községekhez hasonlóan Baté is ősi település. A község múltja egészen az Árpád-nemzettségig vezethető vissza. A létét már a XIII. századból származó régészeti leletek is igazolják. A múzeumok őrzik a település ősi múltjára utaló régészeti leleteket. A falu első írásos említése név szerint 1373-1375. évekből származik. Akkor még Batej volt a neve, majd egy közel száz évvel későbbi keletű okmányban már Bathe alakban fordul elő. Aztán az 1500-as években volt Bati, de az 1700-as években már Báthé néven is szerepelt. Az 1900-as évek első felében még többször előfordult, hogy hivatalos kiadványokban is a Báté nevet kapta. Nemcsak a falu neve, de a földesurai is többször változtak. A település 1443-ban a Dersfi /Szerdahelyi/ család birtokában volt, majd 1452-től már az Eszterházy Festetics családok birtokához tartozott. Aztán 1733-tól s Gyulai Gaál család volt a község földesura egészen 1945-ig a második világháború utáni földosztásig. A település a török megszállás alatt nagyrészt elpusztult, szinte teljesen elnéptelenedett. 1686 után mindössze csak öt családot írtak össze a faluban. Csak a török uralom elmúltával az 1700-as évek elején tértek vissza a lakók. A falu népessége ezt követően fokozatosan gyarapodott. Az 1720-as években már 150-200 lakosa lehetett a falunak. A II. József kori /1780. évi/ népszámláláskor az összeírt lakók száma viszont 331 volt. A XIX. század derekán 480 fő lakta a falut, de az 1870-es népszámlálás idején már 614 lakosa volt a falunak. Az 1700-as évek végén 17 telkes-jobbágy élt a Gyulai Gaál uraság birtokán. A jobbágyok akkor már telkekkel is rendelkeztek. Egy telek, 22 hold szántóföldből és 8-9 hold, legelőből állt. Abban a korban a

legismertebb jobbágynév volt Batéban a Bognár, Ferencz, Gyurkó, Gyurák és a Kis-Kovács. Ezek az ősi családok aztán meghonosodtak a faluban. Ezekkel a családnevekkel még ma is gyakran találkozhatunk Batéban. Az 1800-as években már jelentősebb gazdasági fejlődés indult meg a faluban. Azokban az években kovácsműhelyt, községkocsmát, pásztorházat és tanítói lakást építettek. A tanítói lakás 1857-ben épült. Ebben az évszázadban épült a vasútvonal Dombóvár és Kaposvár között, majd a vasútállomás Batéban. A földbirtokos Gyulai Gaál család is ugyanebben az időben tovább fejlesztette gazdaságát. Egy gőzmalmot, vízimalmot, téglagyárat építettek. A vízimalom a ma is létező Malom-árokra 1838-ban épült. Közel egy évszázadon át, őrölte az uraságok és a helyi gazdák gabonáját. Az 1940-es években került lebontásra. A községben két műemlék jellegű, védettség alatt álló épület van. Mindkettőt a Gyulai Gaál családok építtették. Az egyik a római katolikus templom, amely 1796-ban épült. A templomot már azóta, több alkalommal felújították. A legutóbb 1992-1993-ban került sor egy külső-belső tatarozásra. A másik műemlék jellegű nevezetessége a falunak a Gyulai Gaál féle kastély épület. Az emeletes kastély egy időben készült a templommal. A Copf stílusban épült kastélyt, Gyulai Gaál Kristóf építtette, aki akkor Somogy Megye alispánja volt. Feljegyzések szerint a kastélyt már 1820. körül felújították. Akkor kapta klasszicista alakját. A kastélyban 1945-ig a Gyulai Gaál család élt. A falunak történelmi értékein túlmenően, különös nevezetessége és vonzó látványossága, vagy kifejezetten idegenforgalmi múltja nincs. Azonban számos helytörténeti emlék épülete és a múltból megmaradt egyéb értéke még létezik. Idesorolható a temetői református kápolna, az ősi harangláb, az iskola, a Bojtor családtól ránk maradt gőzmalom épület, a MÁV állomás, a cseri major, de talán még más épületek és építmények is. Áll még néhány múltszázadból származó régi ház, az ősi falusi porta, a kis gazdaság emléke. Aztán néhány múlt századi, de különösen egy ma is, létező 1845-ből származó kőkereszt is felhívja magára a helyi történelmünk iránt érdeklődők figyelmét.

A falu régészeti leleteiről

A falu határa ugyan régészetileg bejárt, de még nem feltárt terület. A határban és a falutelepülés közvetlen környéken is az 1900-as években földművelés és útépítési földmunkák során számos régészeti leletre és értékelhető nyomra bukkantak. Egyes leletek arra utalnak, hogy ez a terület több ezer évre visszavezethetően emberlakta térség volt. Baté, mint lakótelepülés eredete a leletek alapján is több száz évre vezethető vissza. Az előkerült leletek közül, néhány nevezetesebbről a következőket tudjuk. A falu határában Neolit korból csiszolt kőkorszakból származó kőeszközöket találtak. A bronzkorból származóan 9 db aranykarikát őriznek a Magyar Nemzeti Múzeumban, mint batéi, leletet. Ásás közben embercsontok és bronzkori tárgyak kerültek elő a határban. A templom körüli munkáknál XIII. századból származó középkori kápolna falmaradványokat, XIII-XVI. századi cserepeket találtak. 1961-ben a templom dombon XVII. századi település maradványokat, edénytöredékeket és tűzhely nyomokat találtak. A vasútállomás építésénél 1892-ben itt NERO aranyakat találtak. A batéi leletet a Magyar Nemzeti Múzeum őrzi.

Településszerkezet, területhasználat, településkép, utcaképek:

Baté az első katonai felvételen (1782-1785)

Baté a Kaposvár-Dombóvár közötti útra települt egyutcás szerkezettel, majd az utca ívét nem lakott végeinél átvágta-rövidítette. Ez az első utca, a mai Petőfi Sándor utca és a templomot ábrázolja az első katonai felvétel. A második felvételen a kastély, a major, és a beépített Kossuth Lajos utca is fellelhető. Ekkor ez az utca vezetett Mosdós felé, melyet csak a XX. század második felében kerültek ki. A második, sőt a harmadik felvétel idején a Petőfi utcának csak a felső fele volt beépített, a folyóvölgy felől a telekhez tartozó belkertek sorakoznak, épület csak a harangláb található itt. Az utca mindkét oldala csak a XX. században épült be. A vasútépítés időszakában, az 1872-ben átadott vasút, mint a település fejlődésében jelentős tényező is megjelenik.
A Fő utcát a XIX. század végére kezdik beépíteni. Új utca csak a XX. század második felében épül ki: Hársfa, Dózsa György, Borostyán köz.

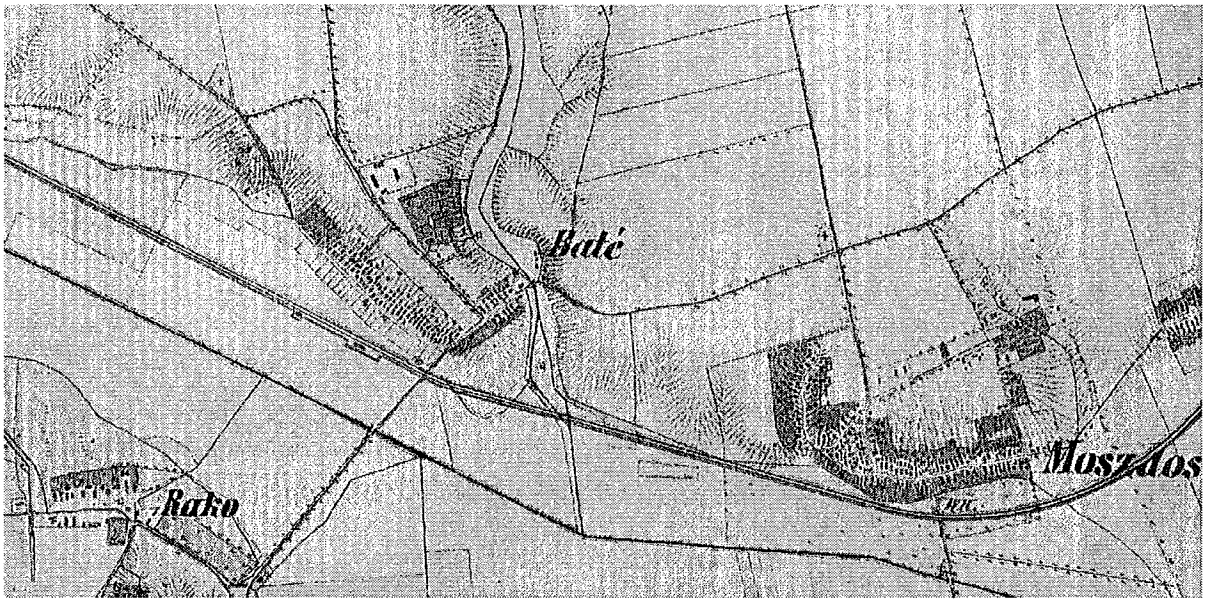

Baté a második katonai felvételen (1819-1869)

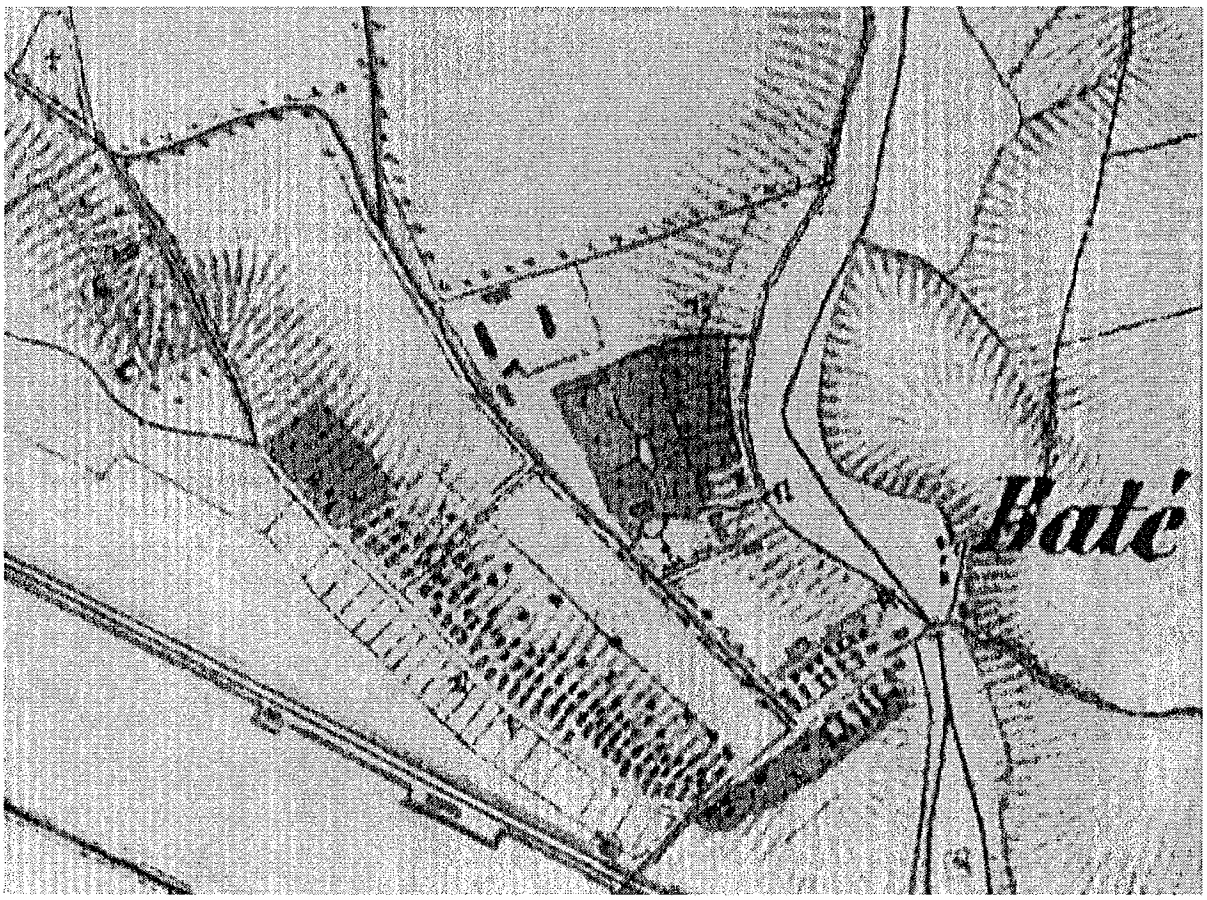

Baté a harmadik katonai felvételen (1869-1887)

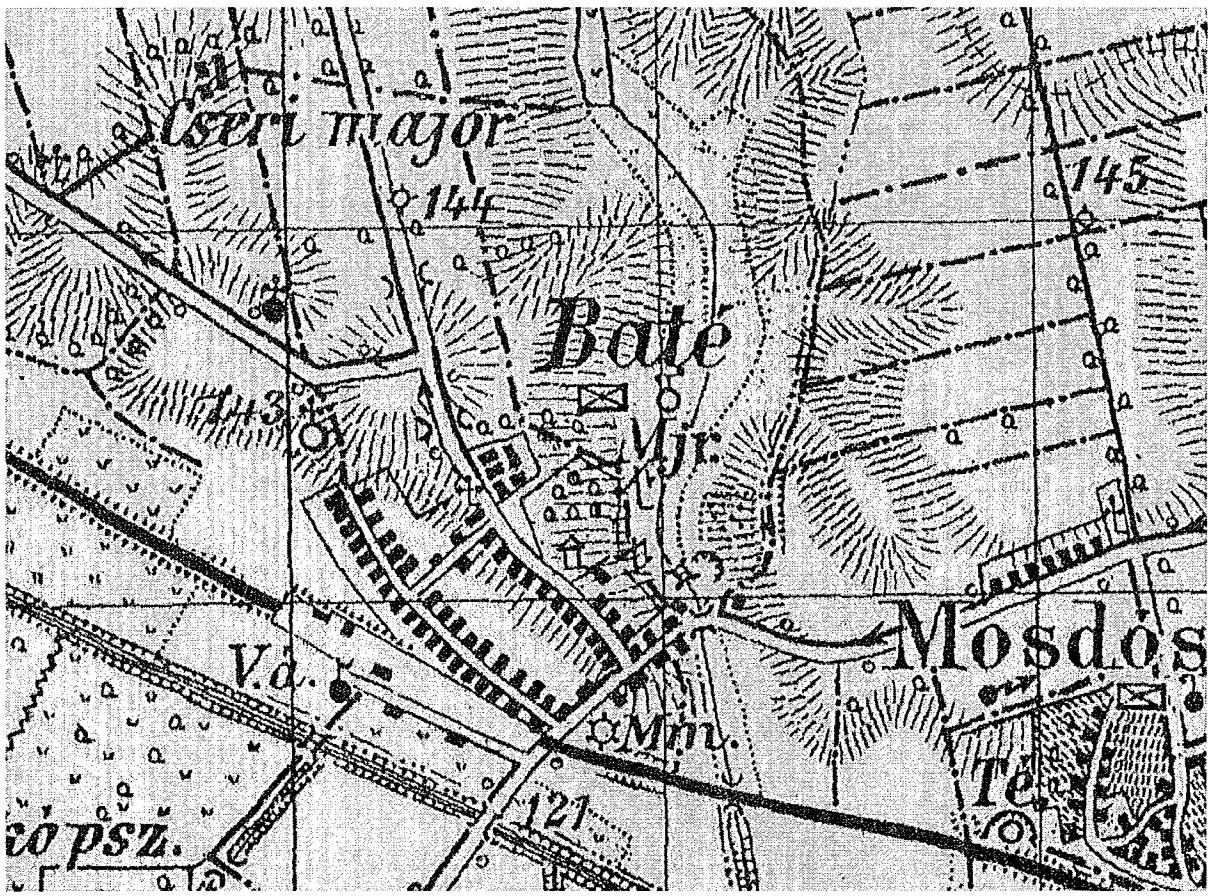

Baté az 1941-es katonai felvételen

Baté község megközelítése Kaposvár felől évszázadok ót a változatlan, Dombóvár felől a 61. számú főút Kossuth utcát elkerülő szakasza új települési feltárulást biztosít. A település megjelenése Dombóvár felől a dombhajlatba beívelő útról meglehetősen látványos. Tulajdonképpen a kastély is innen látszik a legjobban...

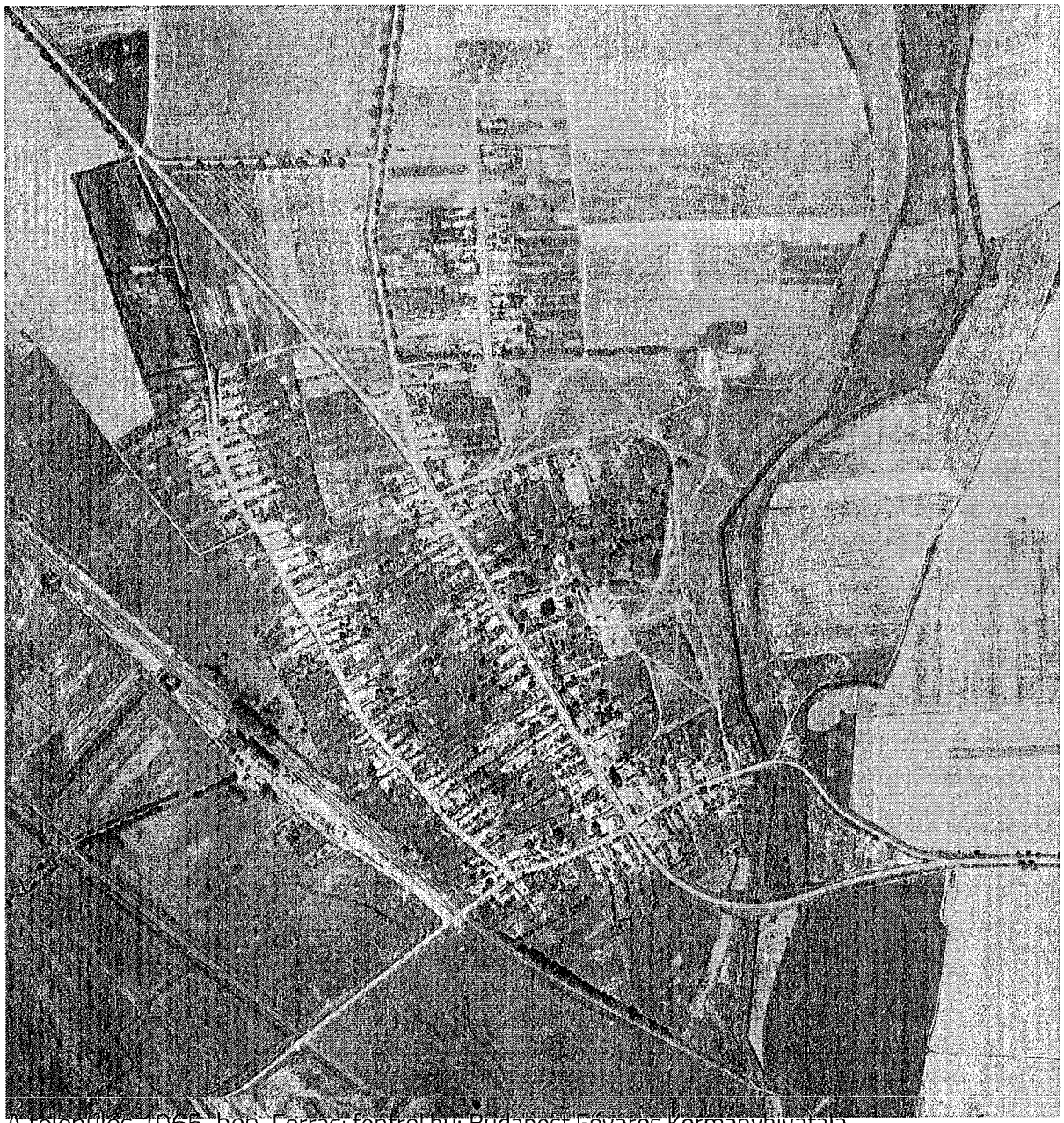

A település 1965-ben. Forrás: fentről.hu; Budapest Főváros Kormányhivatala.

Baté utcaszerkezete tehát a történeti fejlődés mentén alakult ki, „tervezett" utcái a XX. századi Hársfa, Dózsa utcák és Borostyán köz. Míg a régi utcák mind valahonnan valahová vezetnek, a tervezettek inkább zsákutcák. A falu közepe a történeti fejlődés során északra a Fő útra tolódott, e mentén található az önkormányzat épülete, az orvosi rendelő, a sportpálya és a közpark, sőt újabban a szolgáltatóépületek is.

3. ÖRÖKSÉGÜNK, A TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL MEGHATÁROZÓ ÉPÍTÉSZETI, MŰEMLÉKI, TÁJI ÉS TERMÉSZETI ÉRTÉKEK, TELEPÜLÉSKÉPI JELLEMZŐK

A településen országos védelem alatt álló művi érték a r.k. templom, helyi védelemre érdemes építészeti értéket képez több lakóház, gazdasági épület, és keresztek.

A település területén nyilvántartott régészeti lelőhely található. Fontos feladat a helyi építészeti értékek megóvása, a helyi védelem alatt álló épületekre még jellemző - hagyományőrző építészeti karakter megtartása.

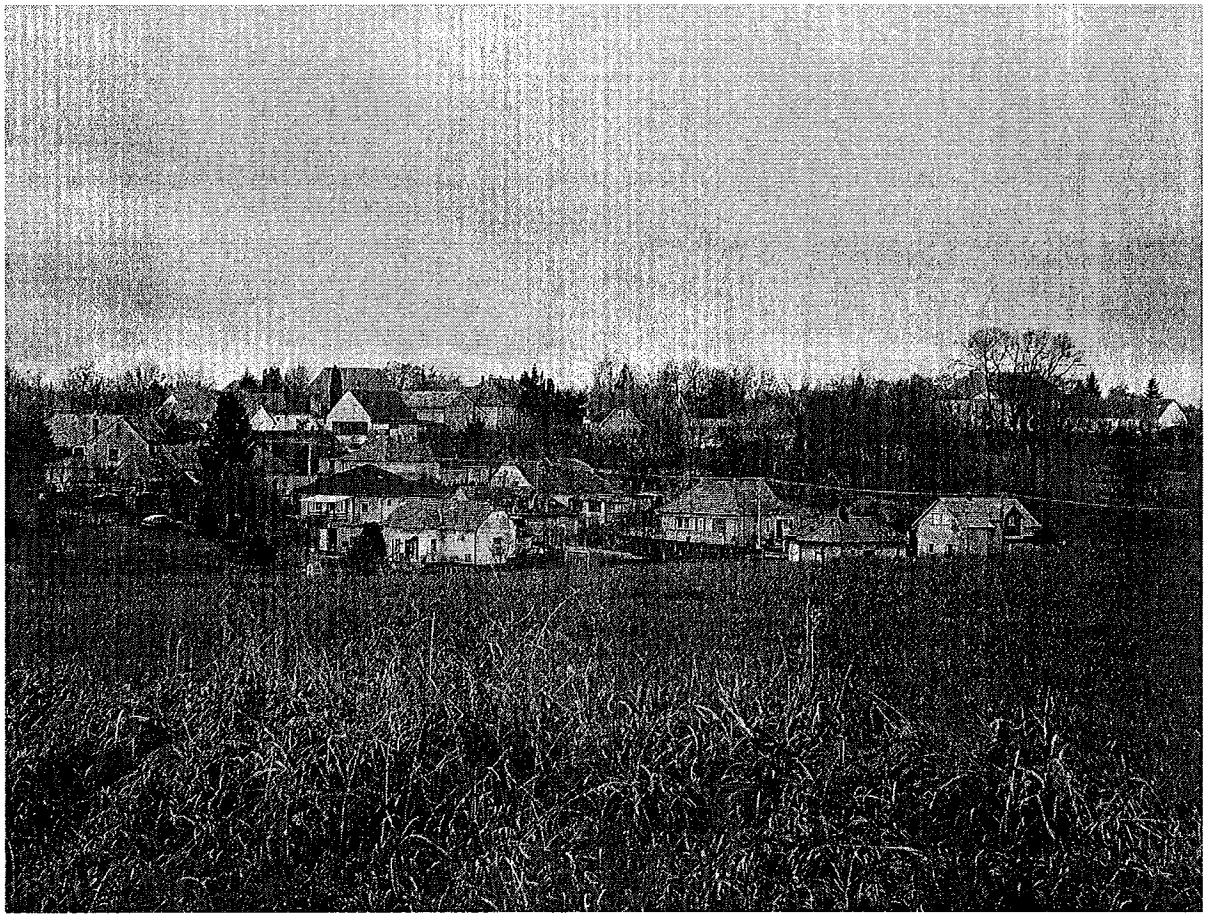

3.1 Táj és ember kapcsolata – táji és természeti értékek

Baté területe a Dunántúli dombvidék Külső-somogyi kistájának déli részén helyezkedik el. A község ősi, természetes határát délen a Kapos folyó, északkeleti irányból a Baté-Magyaratád vízfolyás, nyugaton a Tócsári patak adja.

A települést a széles dombtetők és a vízfolyások mentén kitáguló völgyek,a különböző tájelemek szelíd egymásba olvadása a jellemzi. A dombtetők között enyhe lejtésű, mezőgazdaságilag jól művelhető, jó talajminőségű területek kapcsolódnak egymáshoz. Az alacsony, tágas, lapos völgyekkel tagolt löszfelszínen a szubmediterrán hatás miatt ezüsthársas cseres-tölgyes erdők (*Tilio argenteae-Quercetum-cerris*)telepedtek meg. Tavasszal, a lombkorona összezáródása előtt virágos évelők takarják a korhadó avart és megélénkül az állatvilág is. A gyepszintben jellemző a kisvirágú hunyor, a meténg, és a pettyegetett tüdőfű, megtalálható örökzöld növények a szúrós és lónyelvű csodabogyók. A napos domboldalakon melegkedvelő növények foglalják el, a kontyvirág, a szakállas szegfű és a tarka lednek.

Az évszázadok során a korább erdőségekkel fedett dombtetőkön és domboldalakon mindnagyobb területet elfoglaló mezőgazdasági művelésnek köszönhetően a barna erdőtalajok visszaszorultak, mára jelentős elterjedésűek a barnaföldek és a csernozjom barna erdőtalajok lettek a határban. Az erdő csak itt-ott mozaikosan jelenik meg a mezőgazdasági tájban.

A patakmedrek, a vizes, mocsaras, lápos területek kis felületén réti öntéstalajok is fellelhetők.

A vízfolyások mentén még megmaradtak a természetes növénytakaró, a hagyományos tájelemnek tekintendő gyepterületek, a puhafás ártéri ligetek. A vasút mentén fekvő kis területű bozótosodó gyepek mára az erdő hódítási területei.

A település közigazgatási területén országosan védett természeti érték és az Európai Közösség Natura 2000 hálózatához tartozó terület nem található.

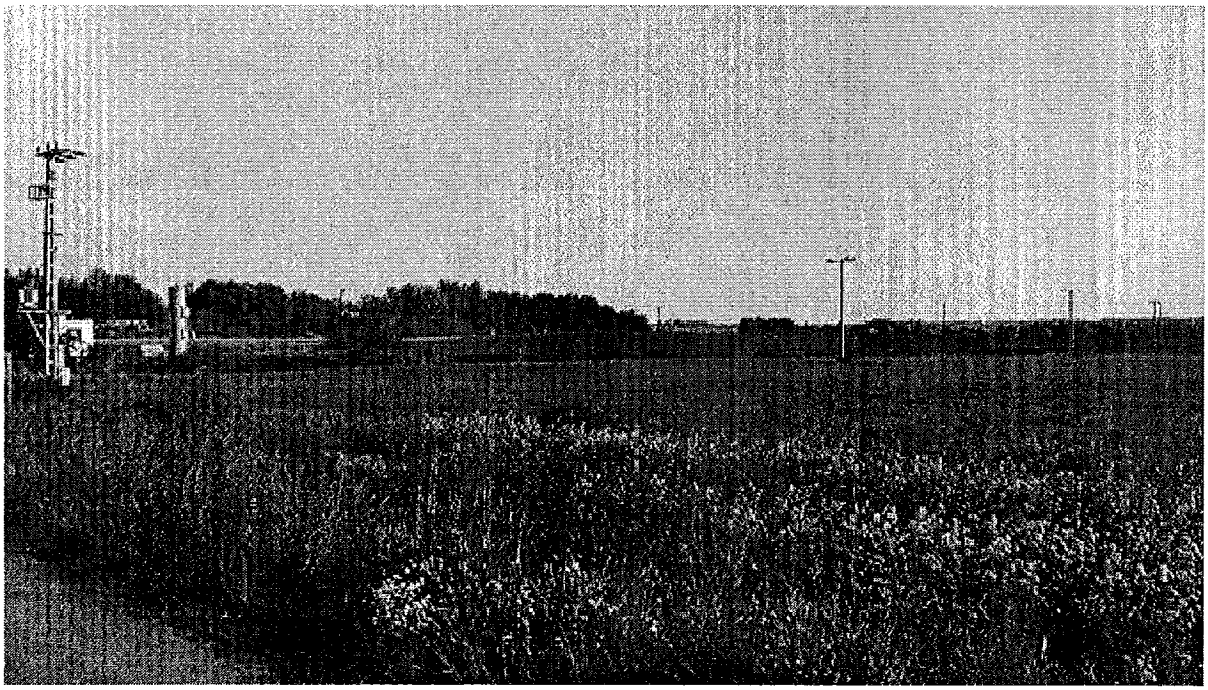

Ökológiai hálózat övezete

Az országos jelentőségű ökológiai hálózat övezetének része a település K-i határvonalában szaladó Baté-Magyaratádi vízfolyás a tóval és part menti területeik, valamint a D-i településhatár a Kapos folyóval és attól É-ra lévő Berek gyepterületei. A Berek területén szépen beerdősült táblatagoló árokrendszer húzódik. Az ökológiai folyosó termőhelyi területsávként az értékes és védett természeti környezeteket köti össze, oldva a védett területek elszigeteltségét.

A település külterületén kijelölt ökológiai folyosó nem csak a közigazgatási területhez tartozó természeti értékeket köti össze, folytatódva a szomszédos falvakban, a határos településeket is összeköti, közös ökológiai szemléletű gondolkodásra és tevékenységre sarkalva őket. Ilyen közösen megoldandó térségi feladat az ökológiai folyosón és tájképvédelmi szempontból is kiemelten kezelt területeken áthaladó meglévő vasútvonal és a tervezett M9 gyorsforgalmi út és felüljárójának tájba illesztése és a meglévő és várható ökológiai károk, zavaró zajhatások enyhítése mezsgyenövényekkel kísért zajvédő erdők-erdősávok telepítésével.

Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület

Az Országos Területrendezési Terv a település D-i határát adó Kapos folyót és partot, a tőle É-ra lévő Berek gyepterületeivel tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területté nyilvánította.

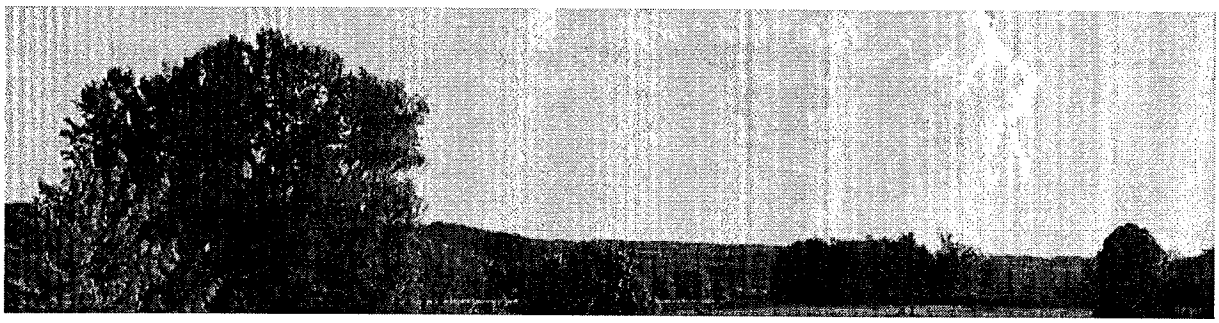

Helyi jelentőségű természetvédelmi terület

A település országos ökológiai hálózat övezetéhez tartozó vizes élőhelyei, part menti bokorfűzesei, ártéri ligeterdei helyi természeti oltalom alatt is állnak. A közösség számára különösen fontos a Baté-Magyaratádi vízfolyásra fűződő tó és környezetének védelme és a védelemmel összhangban lévő ökoturisztikai fejlesztése. A helyi jelentőségű természetvédelmi területek fenntartása, kezelése, fejlesztése a hosszú távú természetvédelmi kezelési tervben foglaltak szerint végezhető. A helyi jelentőségű természetvédelmi területen csak környezeti hatástanulmány és természetvédelmi kezelési terv alapján szabad építési munkát, feltöltést, bozót- és cserjeirtást végezni.

A település a helyi jelentőségű természetvédelmet kiterjeszti a település Ny-i határán, a 61-úttól D-re húzódó Tocsári-rétek értékes mocsári élőhelyeire is. A Tocsári-rétre pontos

botanikai és zoológiai felmérés készítése után kezelési terv készítendő, mely a terület természeti értékeinek megőrzését célozza.

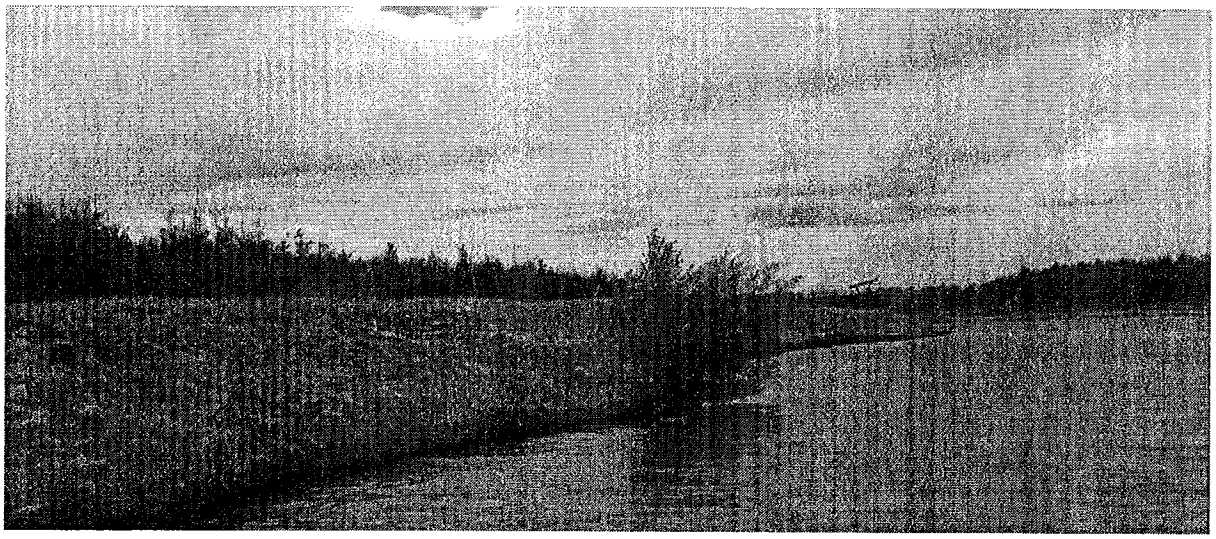

Helyi jelentőségű, egyedi természeti értékek

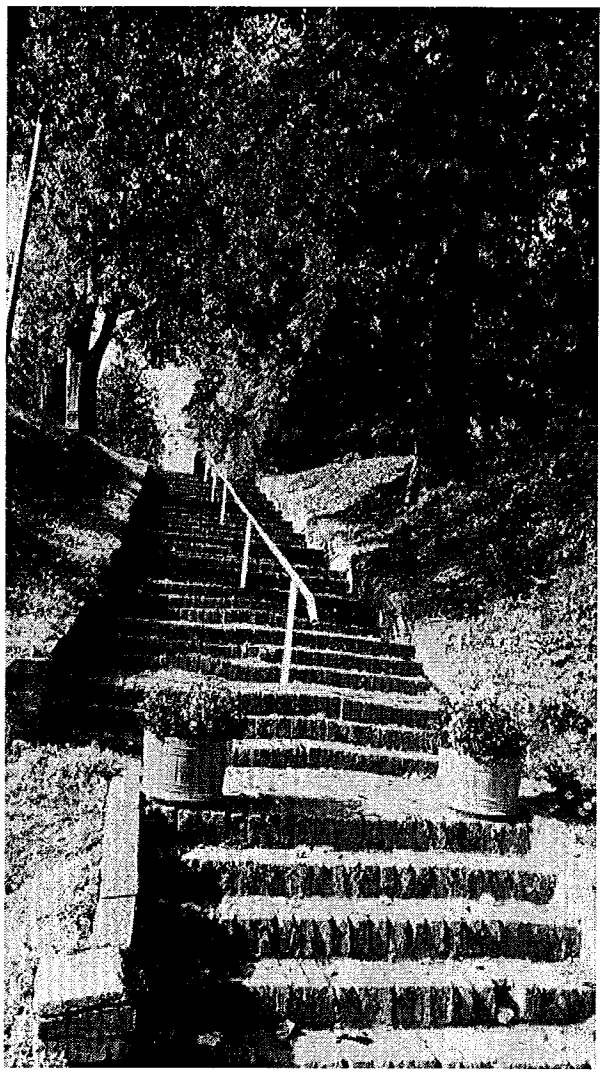

A település kül- és belterületén egyaránt találunk értékes eget karcoló fákat. A külterületen a régi temető és református kápolna védett vadgesztenyék és magas kőrisek árnyékába bújik. Az új temető mellett a katolikus templomhoz vezető lépcsősor hatalmas hársfák lombsátra alatt vezet. Értékes hársfák szegélyezik a 61-es utat és öreg juharfák sorakoznak orvosi rendelő telekhatárától É-ra, idős hárs és virágos kőris áll a polgármesteri hivatal udvarán. A kastélypark valamikori nagyszerűségéről kőrisek és akácok mesélnek.

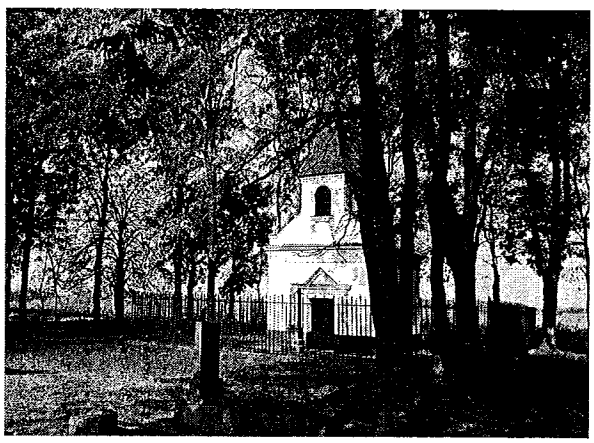

3.2 Településképi – építészeti értékek és jellemzők – védendő és védelem alatt álló művi értékek

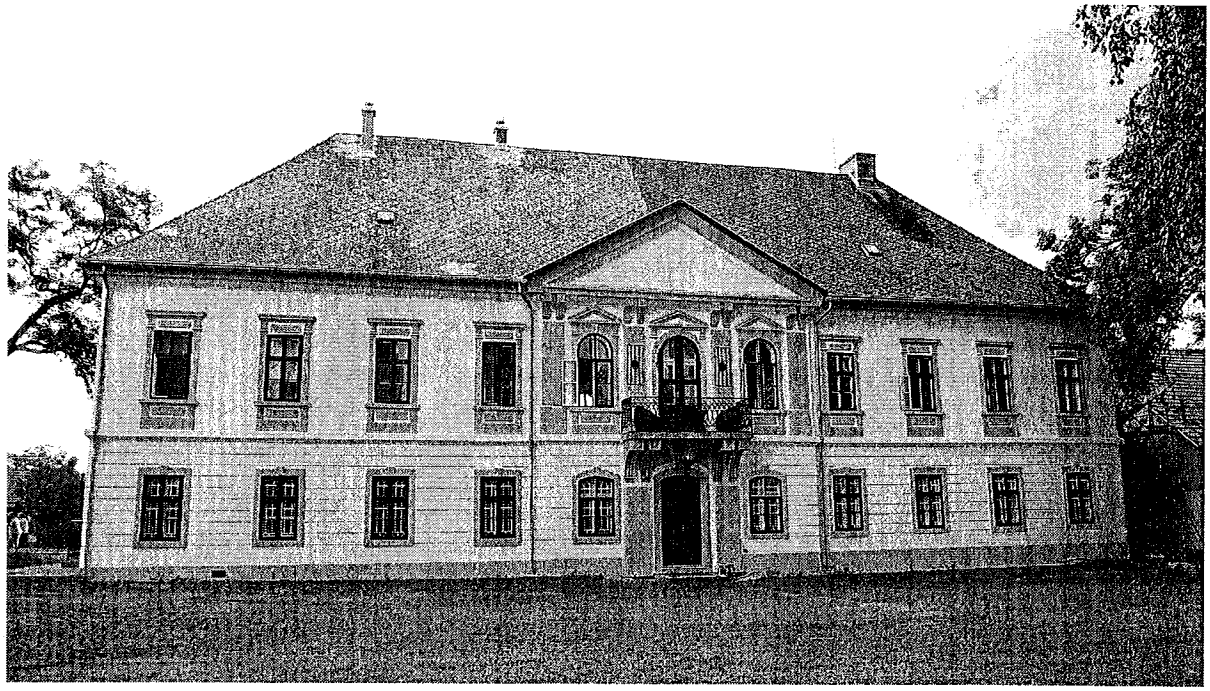

Hrsz 34/2 *fotó: Egresi János*

Fő utca 23.

Műemlék kastély, Tsz 4451

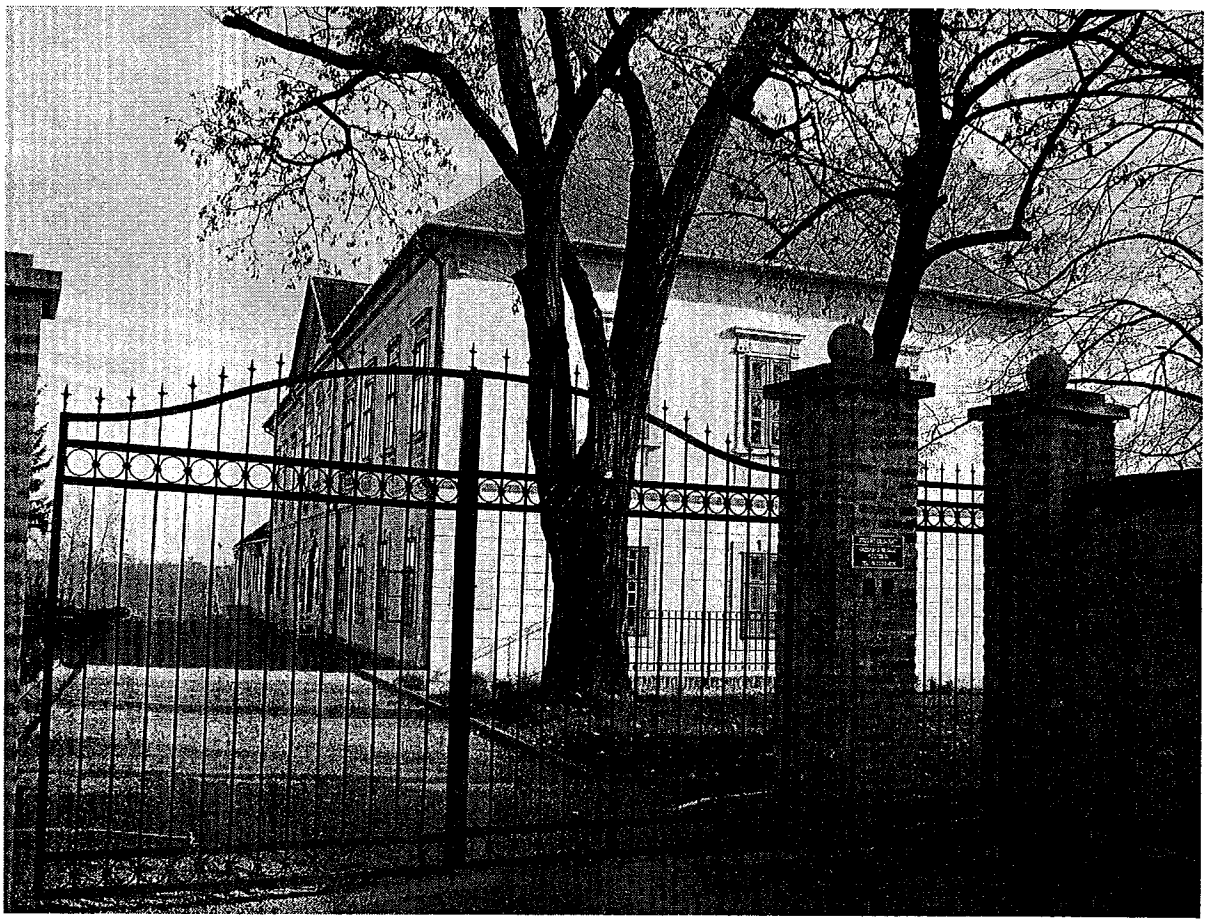

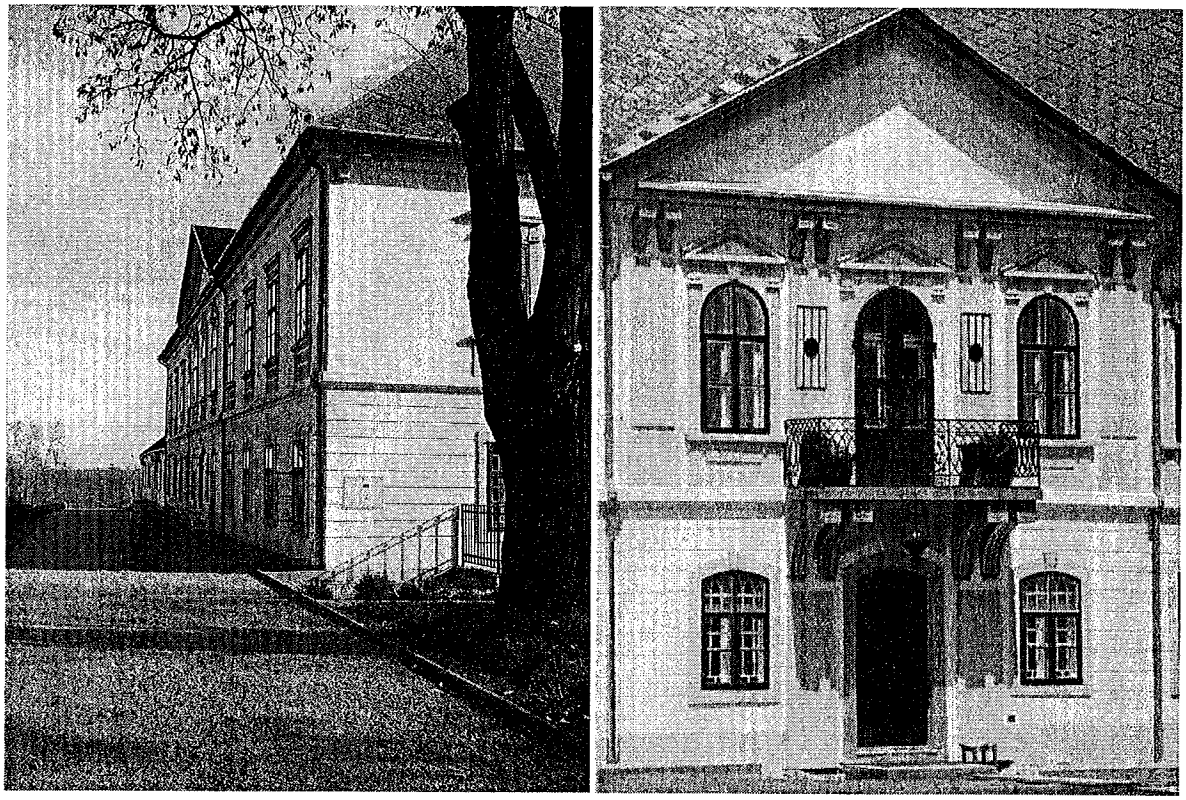

Gyulai Gaál kastély *fotó: Egresi János*

A Copf stílusú egy emeletes kastély 1796-ban épült. Egyidős a templommal. Gyulai Gaál Kristóf építtette és a család állandó lakhelyéül szolgált. A XIX. században már modernizálták. A kastély fénykorában, egy nagykiterjedésű és gondosan ápolt parkban állt.

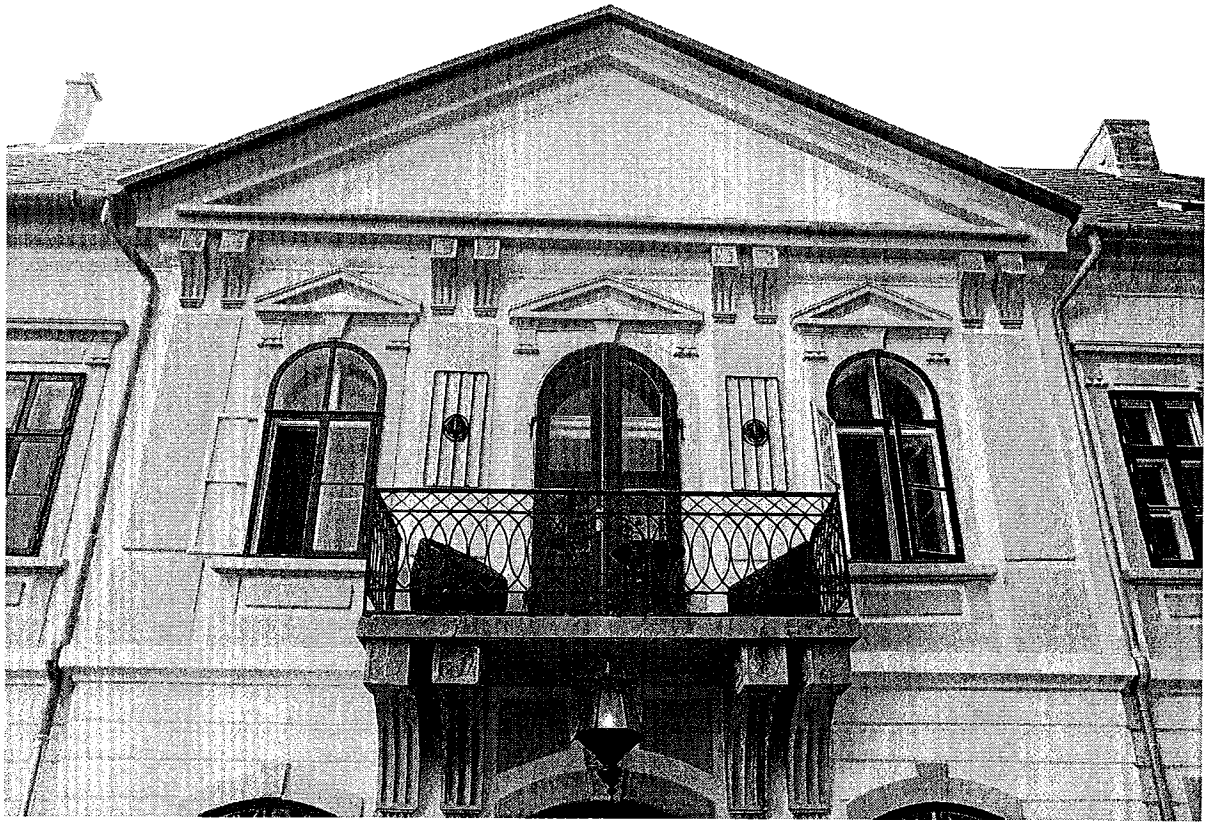

Ma a Fő utca északi házsorában van. Megyei Önkormányzati tulajdonban a fő épület múzeumi gyűjtemények raktára volt és nemrégiben magántulajdonná lett.
A kastély volt gazdasági szárnyában a helyi TSZ központi irodái, környezetében géppark és egyéb üzemi épületek üzemeltek, melyek mára a kastély tulajdonosáé. A kastély épületet nemrég felújították. A műemlék védettség alatt álló épületek a falu legfőbb helytörténeti értékei.

fotó: Egresi János

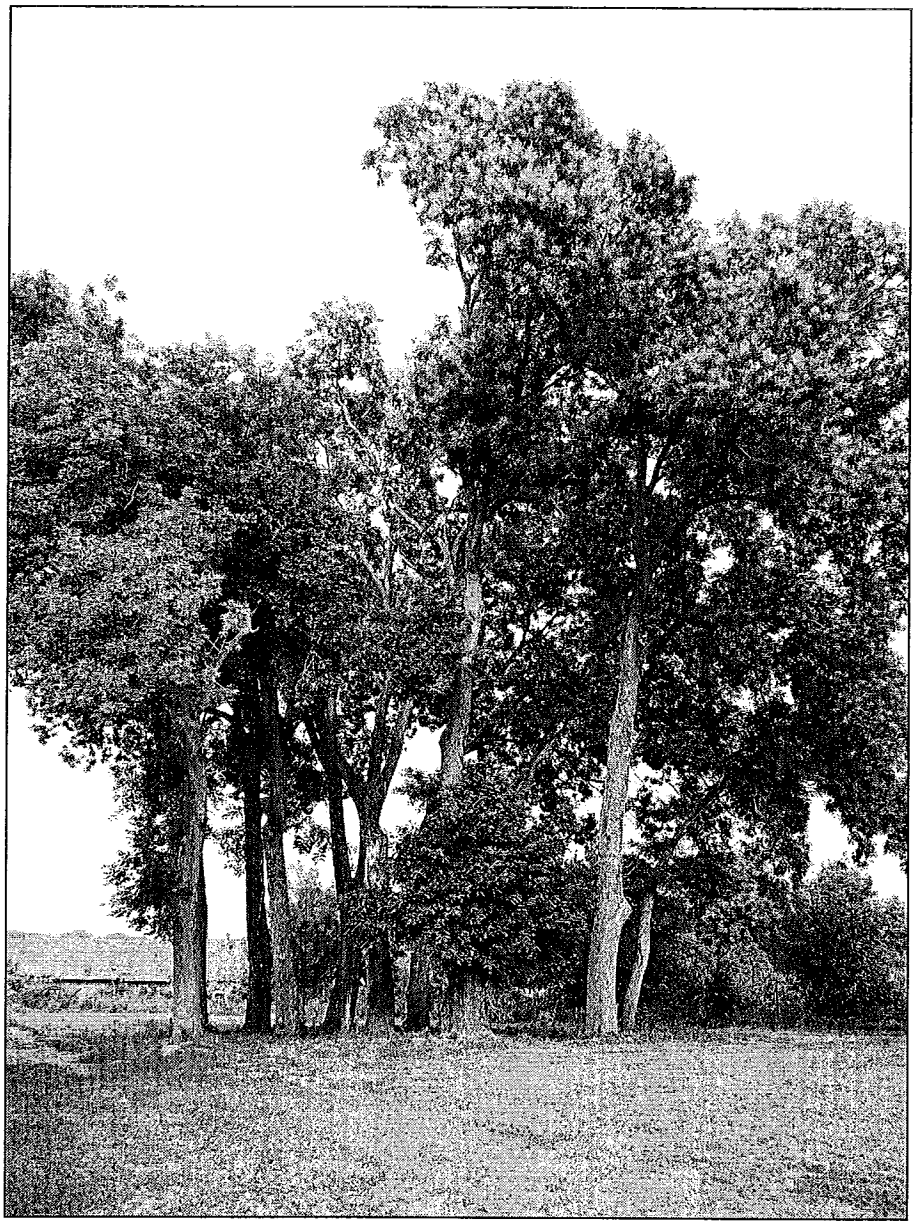

KASTÉLYKERT

A második katonai térképen jól látható a kastély és a hatalmas kiterjedésű park elhelyezkedése és az urasági lakóhely és a falu elkülönülése egymástól. A térkép tanúsága szerint a „park" egész a Baté-Magyaratádi patak árteréig húzódott és a park úthálózatának merev, táblás szerkesztése volt, az egyes táblákban ültetvényeket jelöltek.

A kastélypark építéstörténete nem kutatott, így jelenleg nem közismert. Feltételezhető, hogy a hatalmas kiterjedésű terület négyzetesen szerkesztett nagy kiterjedésű területe szőlő- és gyümölcskert volt. A díszkert, mely 1945 után elpusztult, illetve beépült az épület körül, idővel téglakerítéssel lezárt terület volt. A kastély építésidejéből és a mára ránk maradt idős fák fajából és elhelyezkedéséből arra következtethetünk, hogy klasszicista átépítés a kertben is éreztette hatását és festői tájképi park épült. A nagykiterjedésű, rendezett, ápolt parkrendszert a helyi lakosok csak „cifrakertnek" hívták. A „cifra" szóból arra következtethetünk, hogy gazdagon ültetett virágágyás volt a kerti kijárat előtt és a nagy szabad gyepfelület szegélyén hatalmas fák éltek. Feltételezhetjük, hogy a 19. század második felében a kor szokásai szerint a tájképi kertet gyűjteményes kertté fejlesztették, sajnos mára nyomuk sincs növényritkaságoknak. Nyolc idős kőris, egy japánakác és egy akác emlékeztet a dicső múltra.

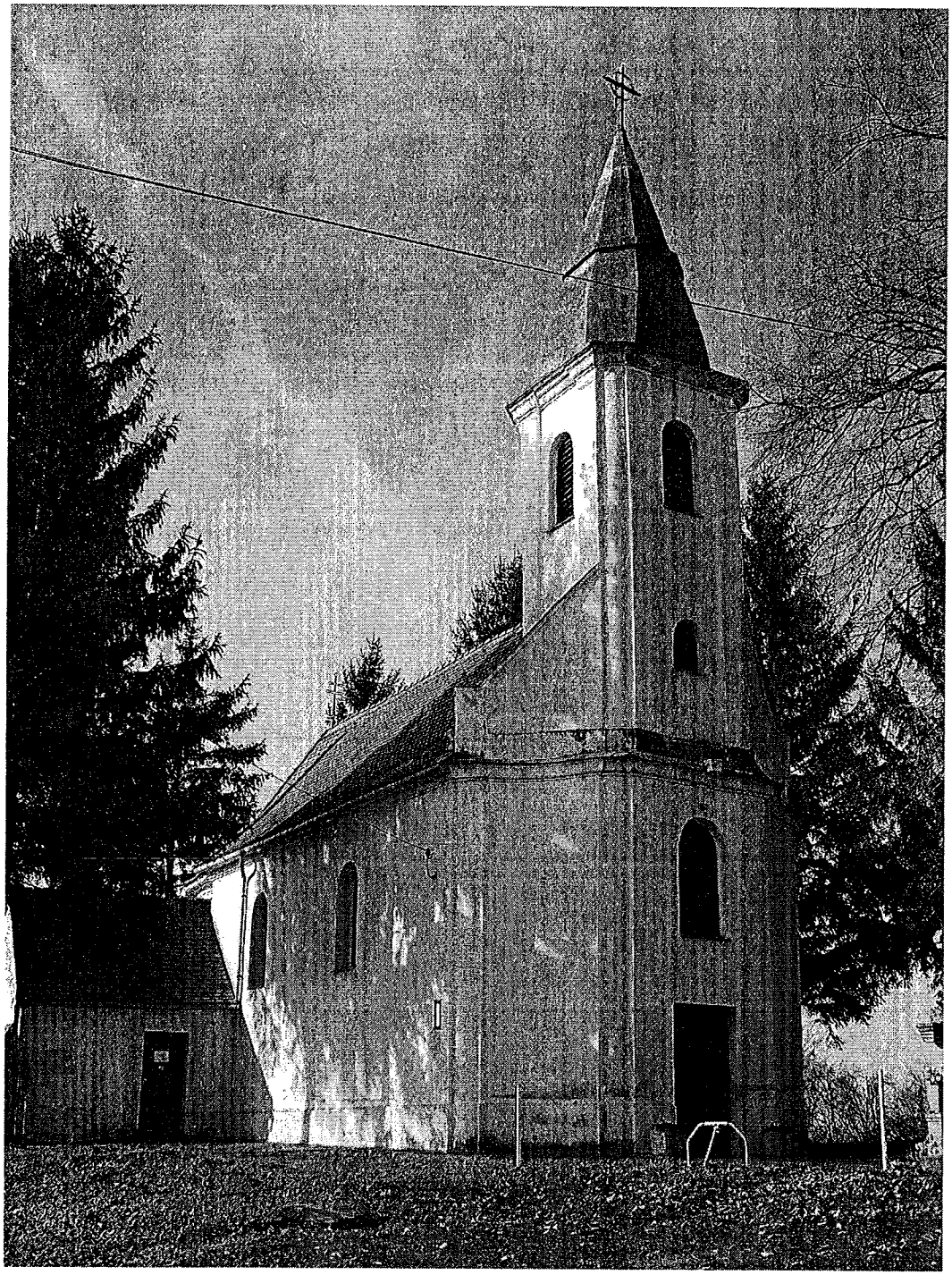

Hrsz 205/2
Petőfi Sándor utca
Római katolikus templom - Műemlék, Tsz 4452

A Barokk stílusú kis templom 1796-ban épült. Az 1741-ben épült elődje helyére és annak részben bontott anyagából. Temetői és „Olgahegyi" kápolna néven is emlegették. Eredete a Gyulai Gaál volt batéi földbirtokos család nevéhez fűződik. A mai Petőfi utca végénél, az új temetőnél áll.

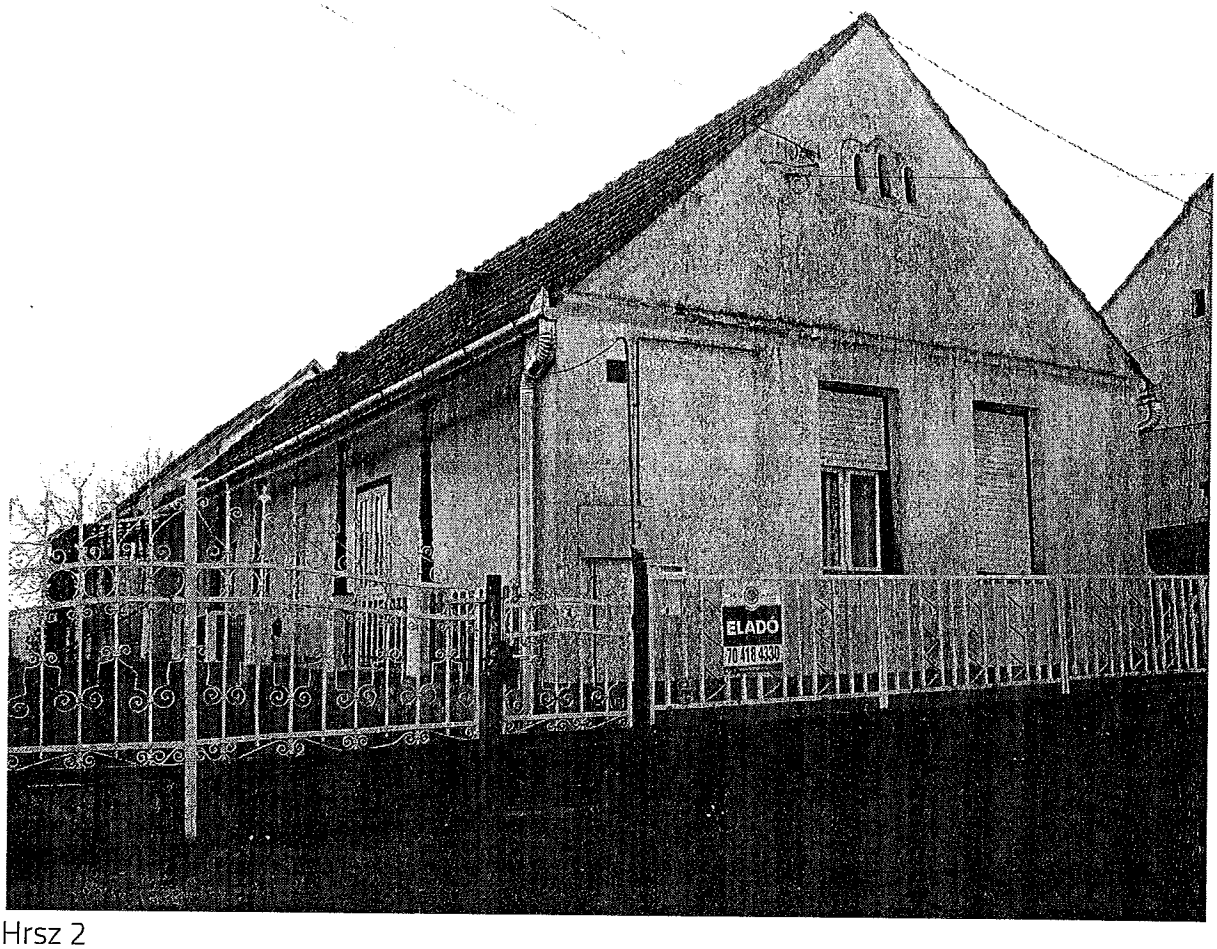

Hrsz 2

Kossuth Lajos utca 16.

A hagyományos, fésűs beépítésű, oldalhatáron álló, utcai oromfalas nyeregtetős lakóépület faoszlopos tornácával és a folytatásában épült gazdasági épülettel helyi építészeti értéket képvisel. A tornácbejáró-ajtó már be van falazva és a gázfogadó is gyengíti az épület karakterét, azonban ezek „alól" is kilátszik az egykori ház.

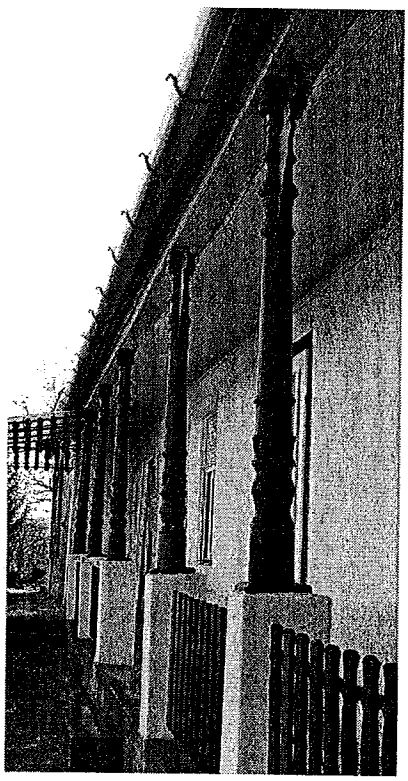

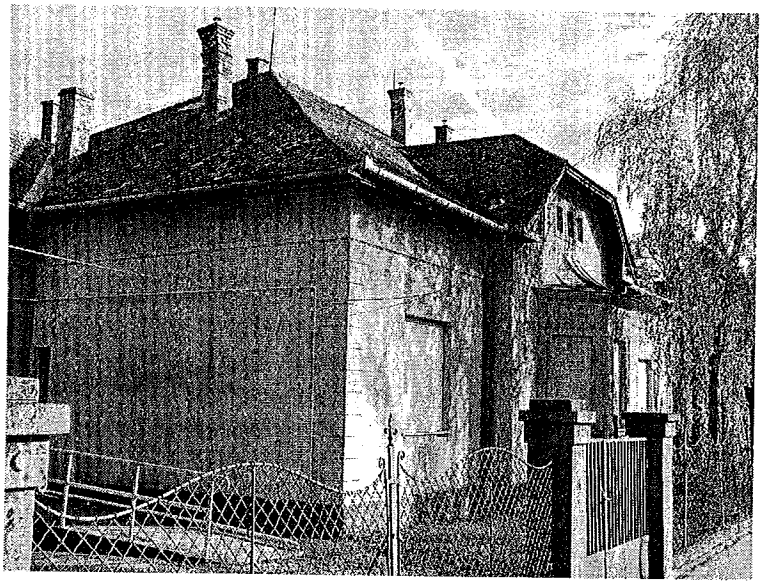

Hrsz 28

Fő utca 11.

A község központjában álló, az utcával párhuzamos tömegű épületet, mint községházát, 1926-ban építették. Az épületben 1975-től óvoda működik.

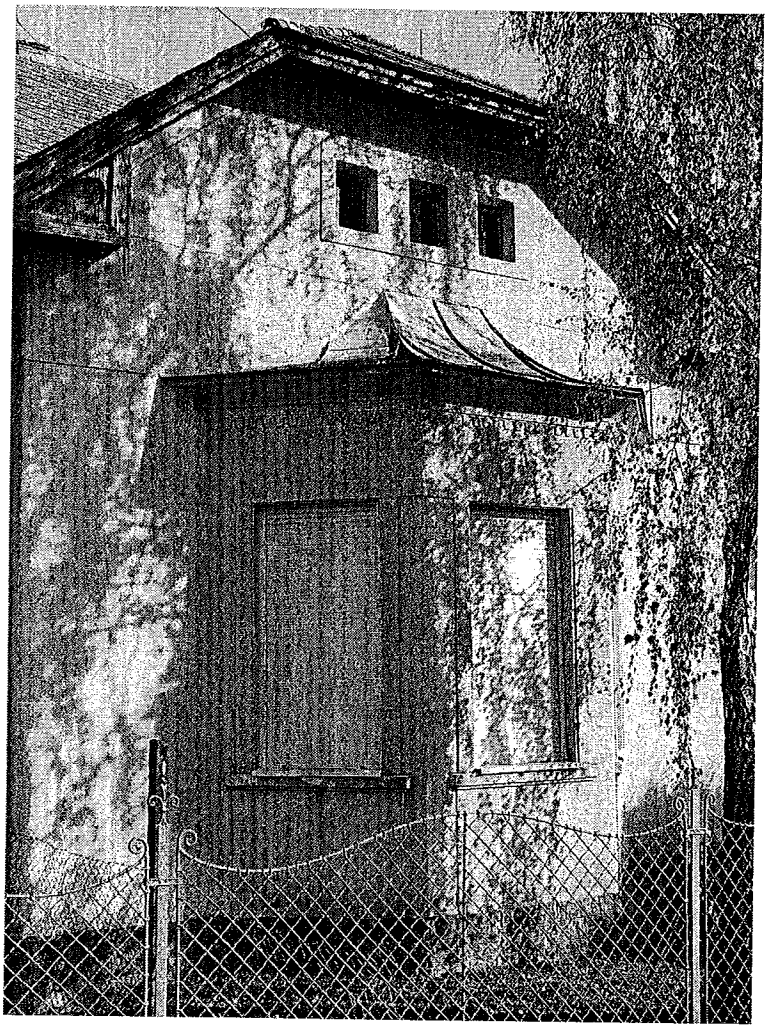

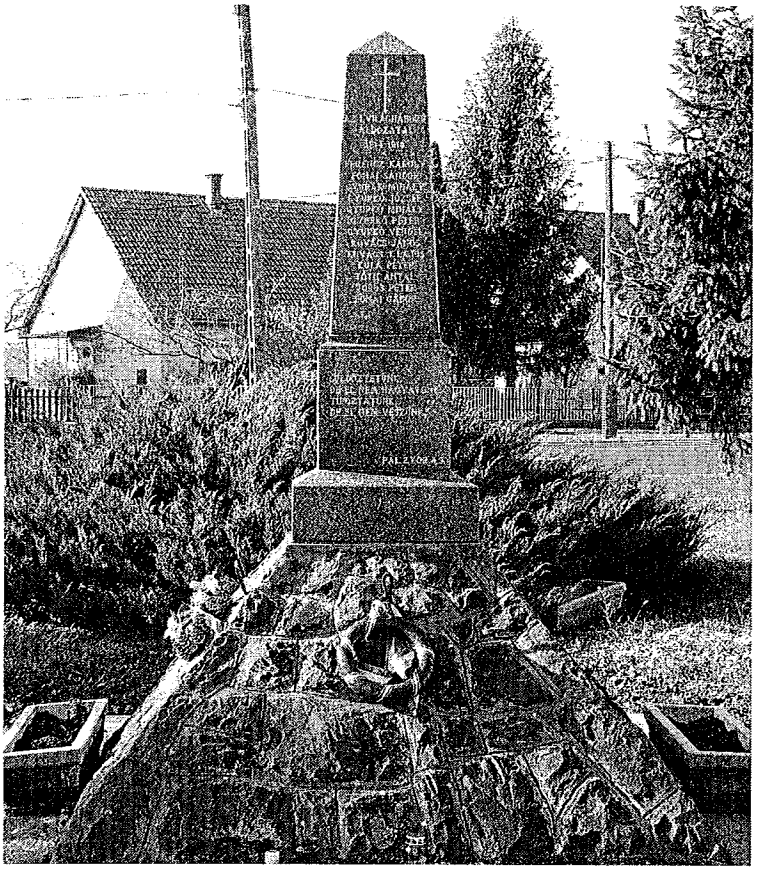

Hrsz 105
Fő utca
Világháborús emlékmű a falu közepén, a Batéi útelágazásnál

Hrsz 105/4
Fő utca
A világháborús emlékművel szemben Szent Kristóf szobor

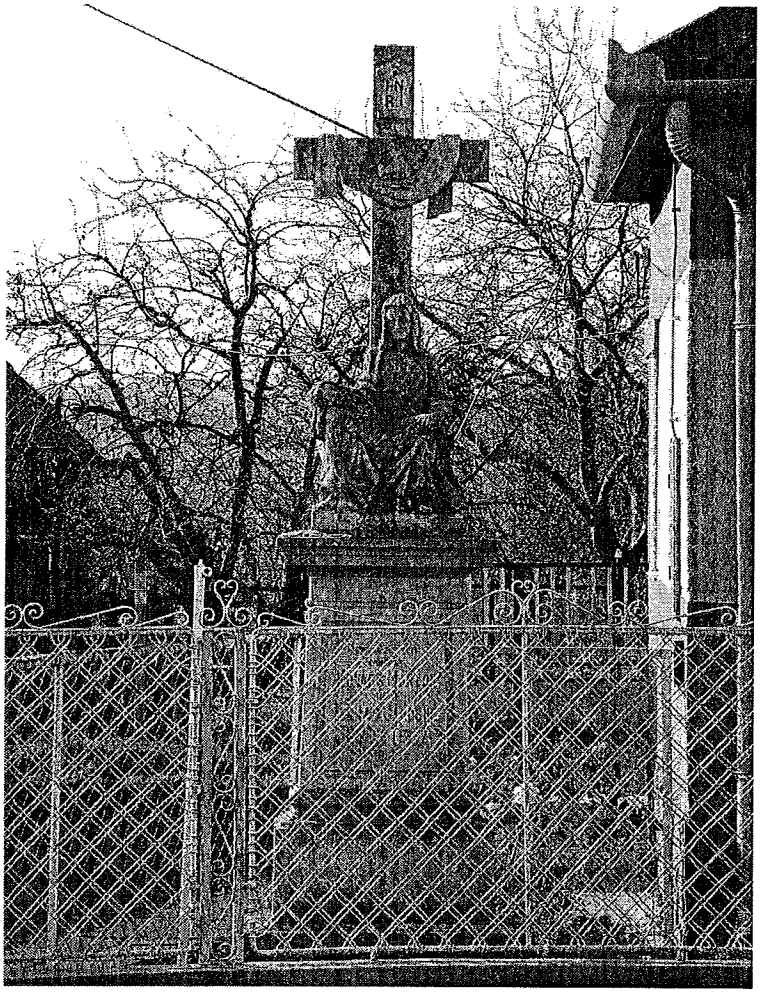

Hrsz 110

Fő utca 58.

Az 1917-ben, a falu főutcája mentén, egy lakóház telkén felállított kőkereszt és a Jézust tartó Mária szobor községtörténeti és utcaképi érték, mely egykor a falu végét jelezte.

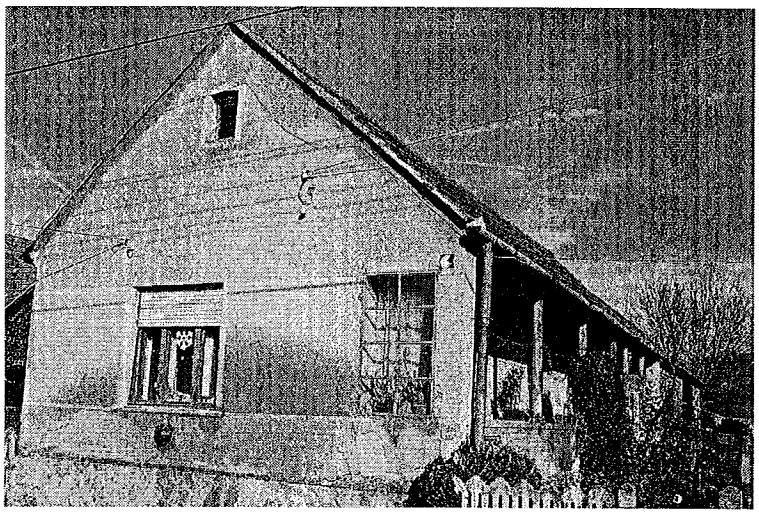

Hrsz 145

Petőfi Sándor utca 53.

Utcára merőleges, nyeregtetős lakóépület, tornáccal néz az udvar felé. Mögötte azonos beépítéssel a téglaépítésű pajta istálló.

A lakóház utcai egy ablakát szerencsés volna a valószínűsíthetően eredetileg is kétablakos változatra, illetőleg homlokzatát korhű tagozatokkal ellátni.

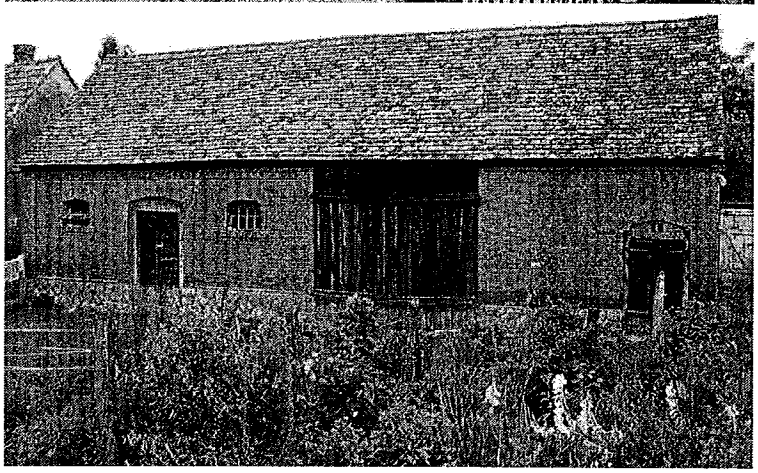

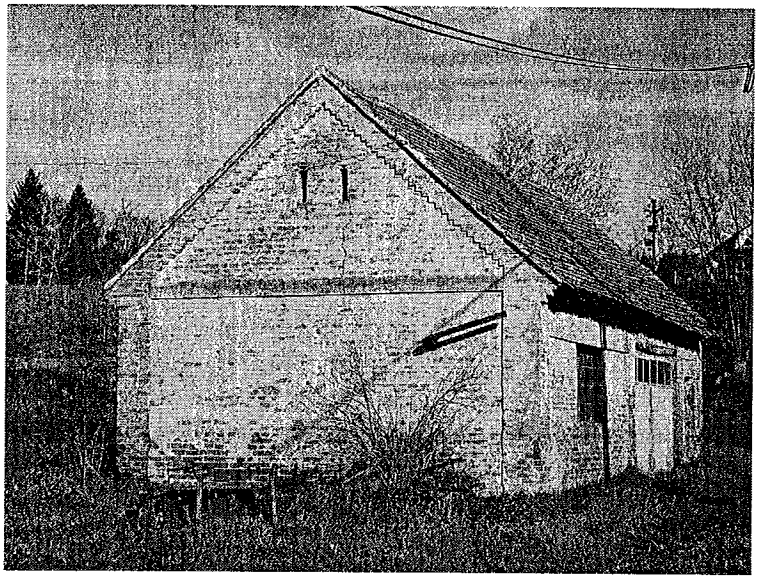

Hrsz 146/1

Petőfi Sándor utca 51

A Petőfi utca és Bóna köz kereszteződésében álló többször átépített téglaépület, egykor valószínűleg pajta-istálló. Szép épülettömeggel rendelkezik és oromzatán formált szellőzőlyuk és téglatagozatok.

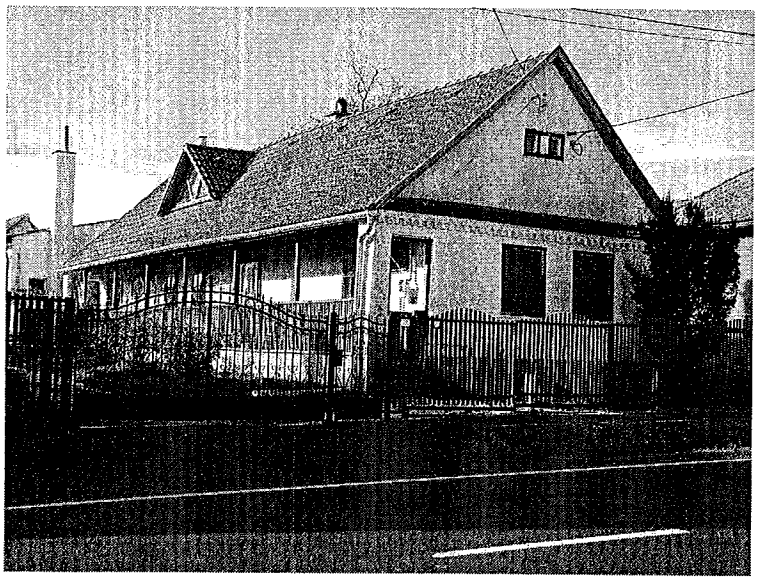

Hrsz 162

Fő utca 22.

Nyeregtetős, oldaltornácos lakóépület.

Hrsz 184

Petőfi Sándor utca 13.

Épített góré.

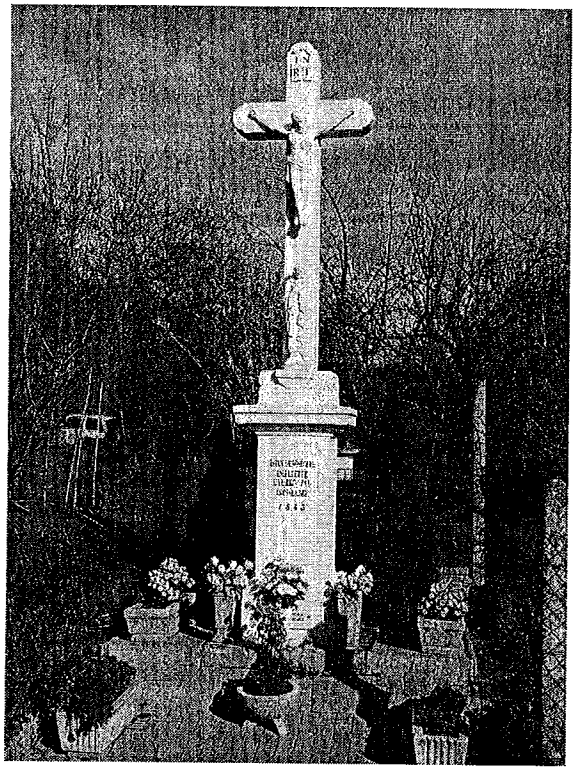

Hrsz 188

Petőfi Sándor utca 21.

A harangláb közelében álló kőkeresztet a korpusszal, a Mária szoborral

1845-ben emelték. Eredetileg a szobor az iskola és a harangláb között állt, azonban az iskola bővítése miatt 1959-ben jelenlegi helyére áthelyezték.

A keresztet felújították, a szobrokat újra cserélték.

Hrsz 191

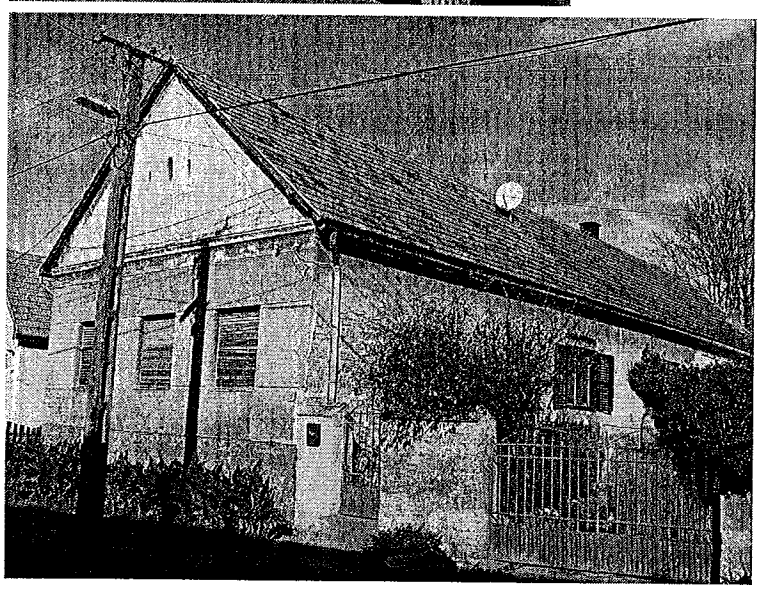

Petőfi Sándor utca 27.

A haranglábbal szemben az utca túloldalán az egykori tanítói lakás épülete. Ma lakóház.

1914-ben építették.

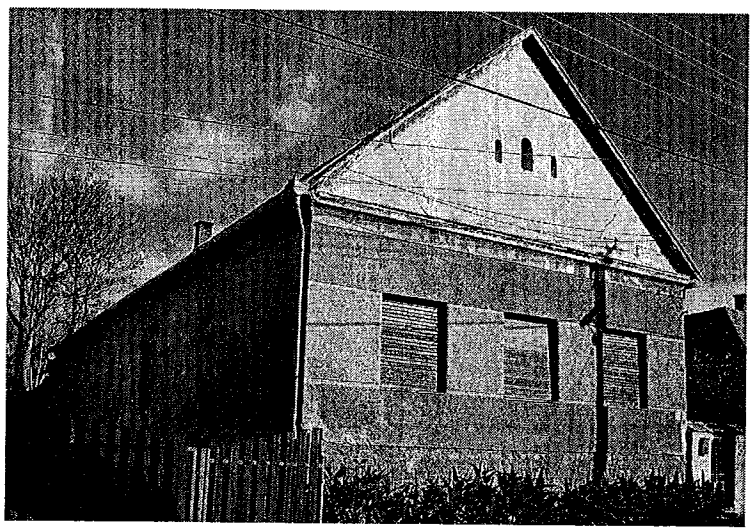

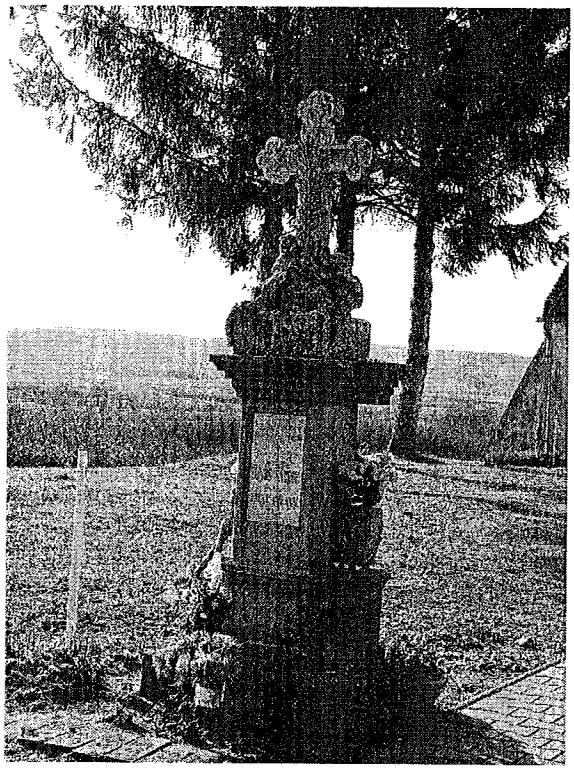

Hrsz 205/2
Petőfi Sándor utca

A római katolikus templom előtt álló kőkereszten az alábbi szöveg olvasható: "A Jubileumi Szent-év emlékére és isten dicsőségére emeltette
JAVÓS SÁNDOR és neje TÓTH FONAI ANNA
1937"

Lecserélt kereszt, a talapzat megtartásával (oszlopok nélkül) korábban feszület volt.

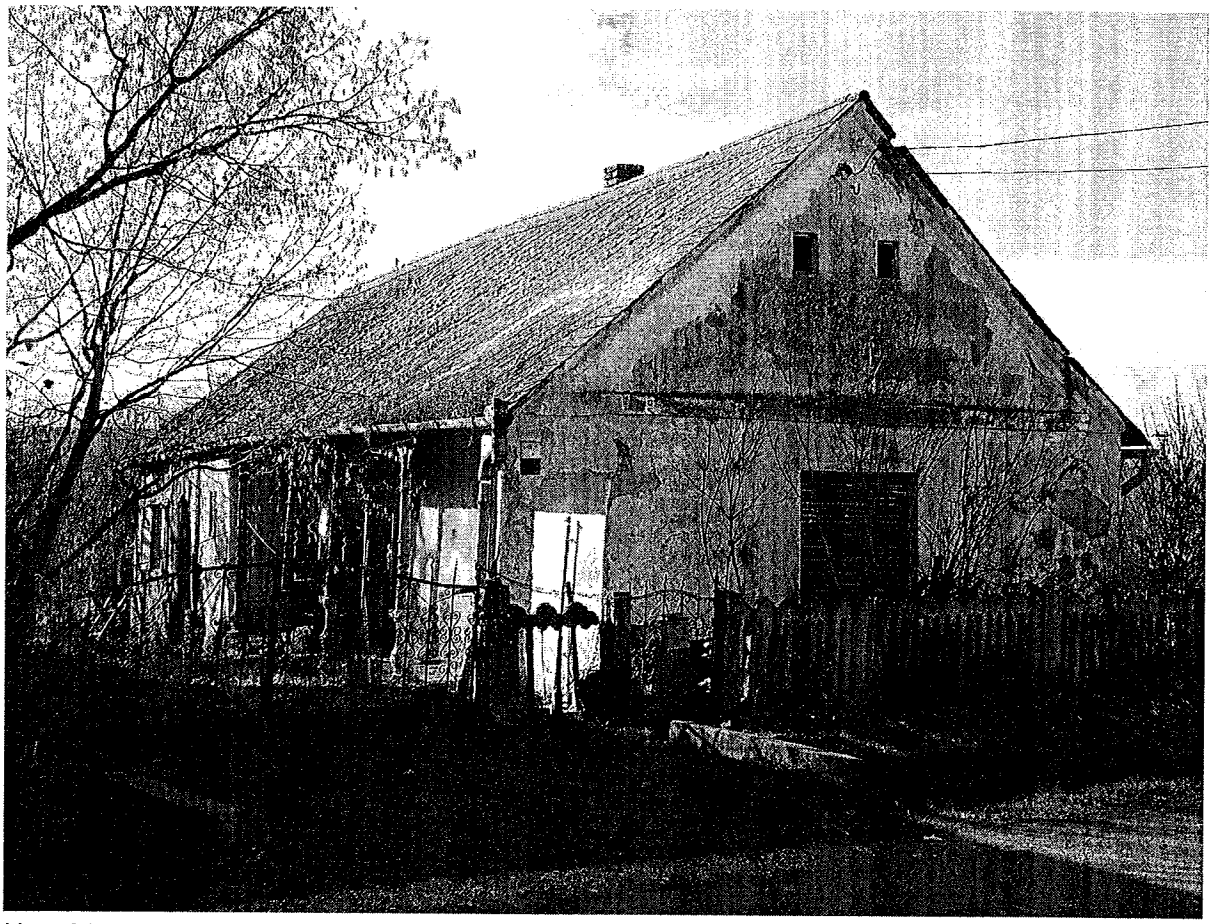

Hrsz 239
Petőfi Sándor utca 30

Rossz állapotú, de tornáca és gazdagon díszített tornácoszlopai, oszloptartó kő balusztrád lábai miatt építészeti karakterében értékes lakóház.

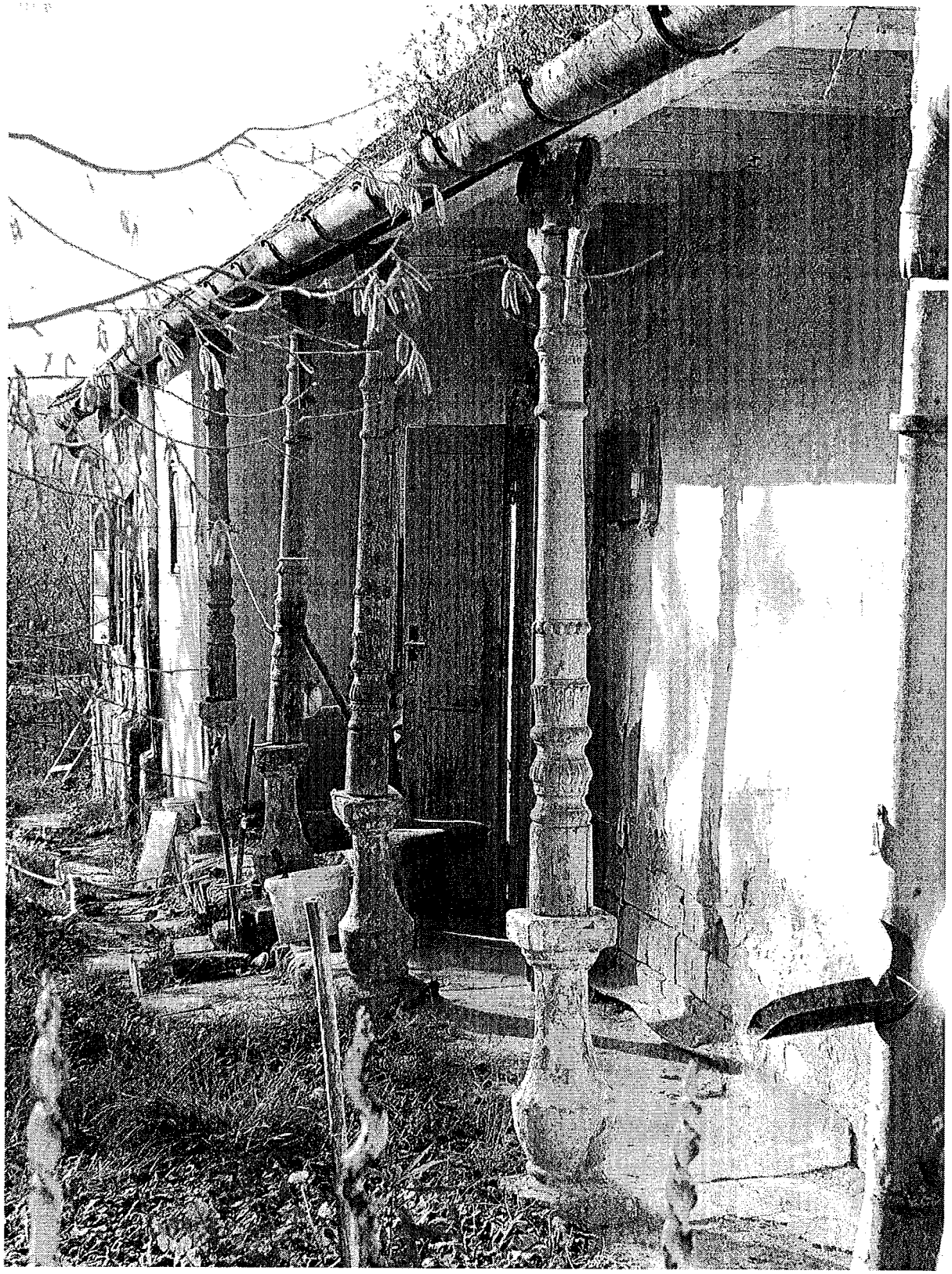

Hrsz 241
Petőfi Sándor utca 26

A mai harangláb építése az 1800-as évek elejére tehető. Elődei eredete az 1700-as évekre vezethető vissza. A két harangállásos épületet 1992-ben tatarozták. Villamosítottak és a hagyományos kézi harangozást modernizálták. A mai Petőfi utca déli házsorában, az iskola szomszédsága és a régi tanítói lakással szemben áll. Az ősi harangláb, a tanítói lakás és az iskola múltja így a falu helytörténelméhez szorosan kapcsolódik.

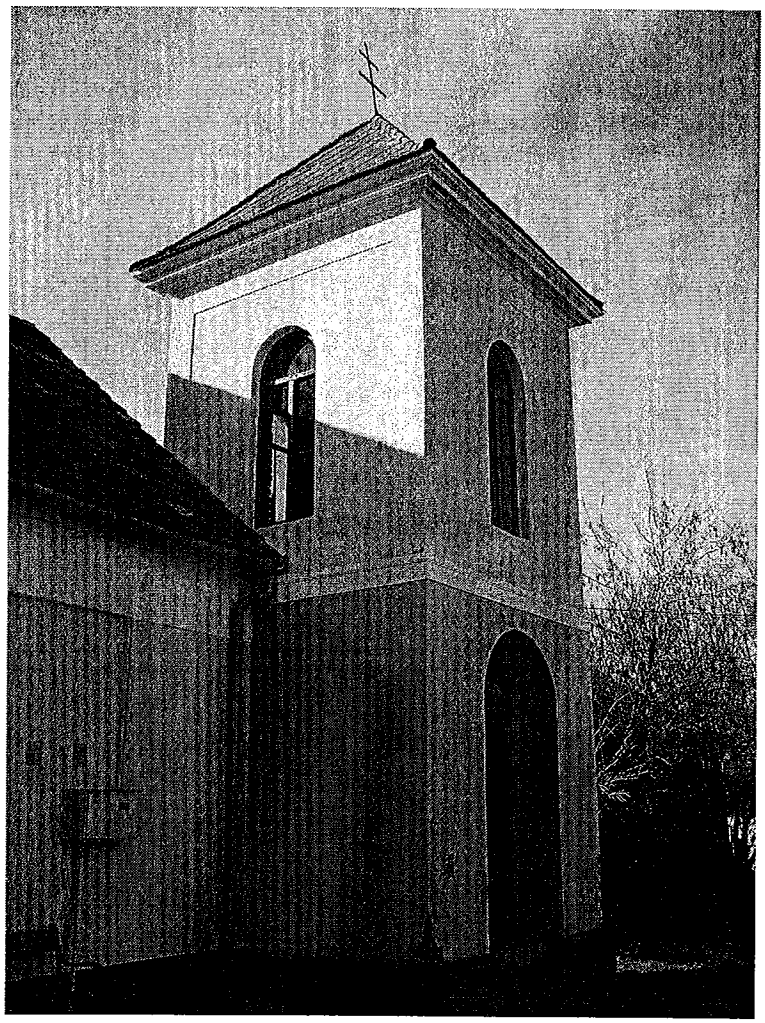

A hozzá kapcsolódó falu iskola 1903-ban épült. Az elemi iskolai tanítás, külön és önálló épültben ekkor költözött. Az eredeti egy tantermes iskolát 1960-ban további egy tanteremmel bővítették. A harangláb szomszédságában áll.

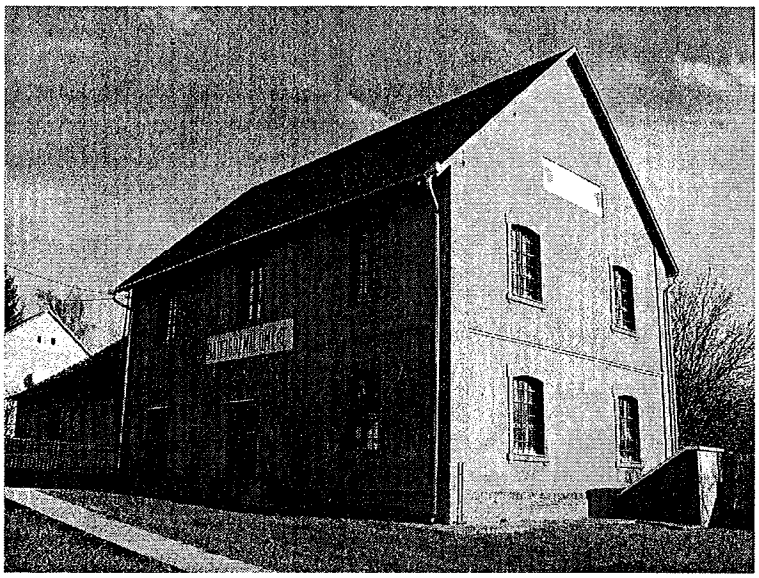

Hrsz 257/1
Kossuth Lajos u. 40.
Gőzmalom

A két uradalmi malom elődje után az 1900-as évek elején épült. Eredetileg „Hengermalom RT" címen szerepelt. Később már a Bojtor család tulajdonában volt. Többször korszerűsítették, 1947-ben villamosították. A malomhoz fűrész gatter is kapcsolódott. Később a gépeit, berendezéseit leszerelték és az épület üresen, lepusztult állapotban áll.

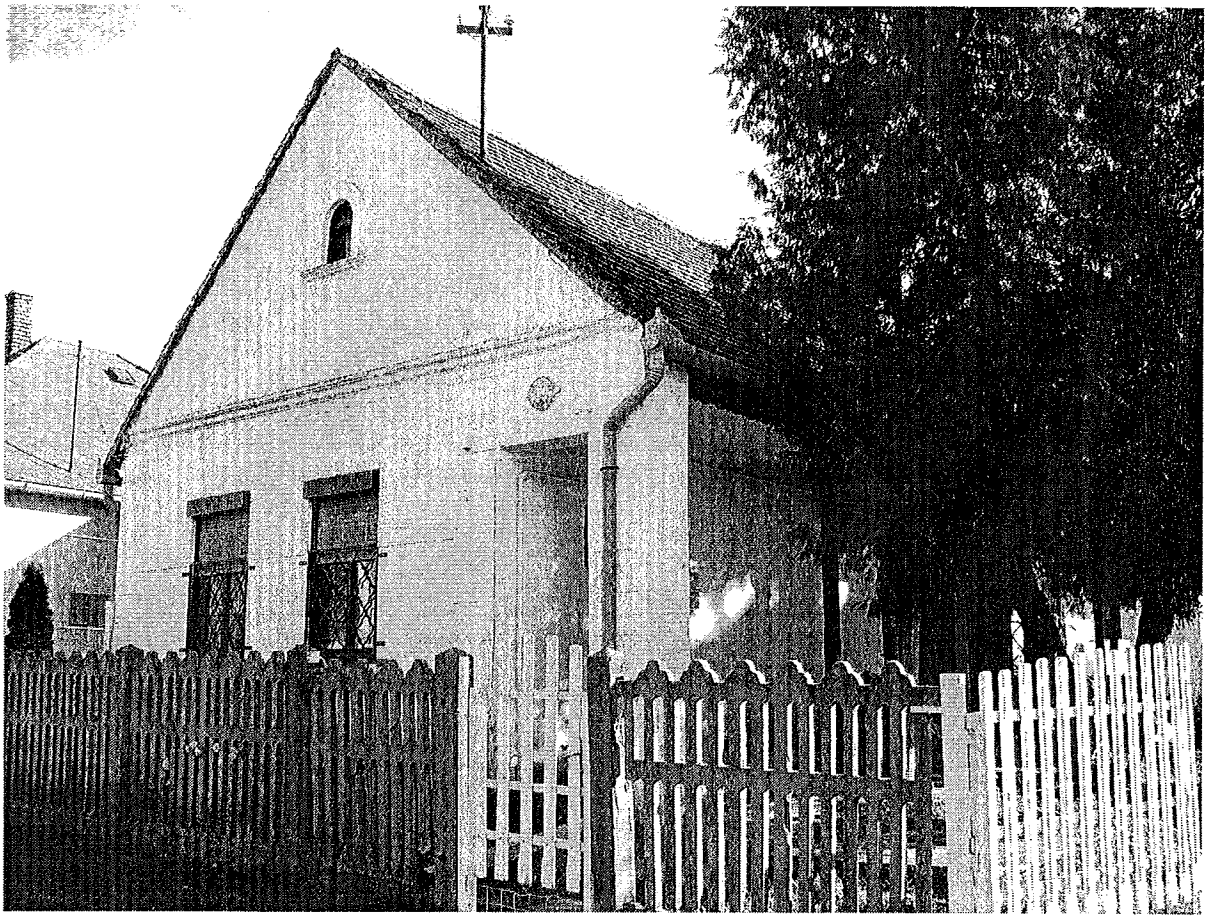

Hrsz 262
Kossuth Lajos u. 30. Eredeti homlokzatával fennmaradt oldaltornácos, főhomlokzatán tornácbejárós, kétablakos lakóépület. Ugyanez romos állapotban: Hrsz 261 Kossuth Lajos u. 32.

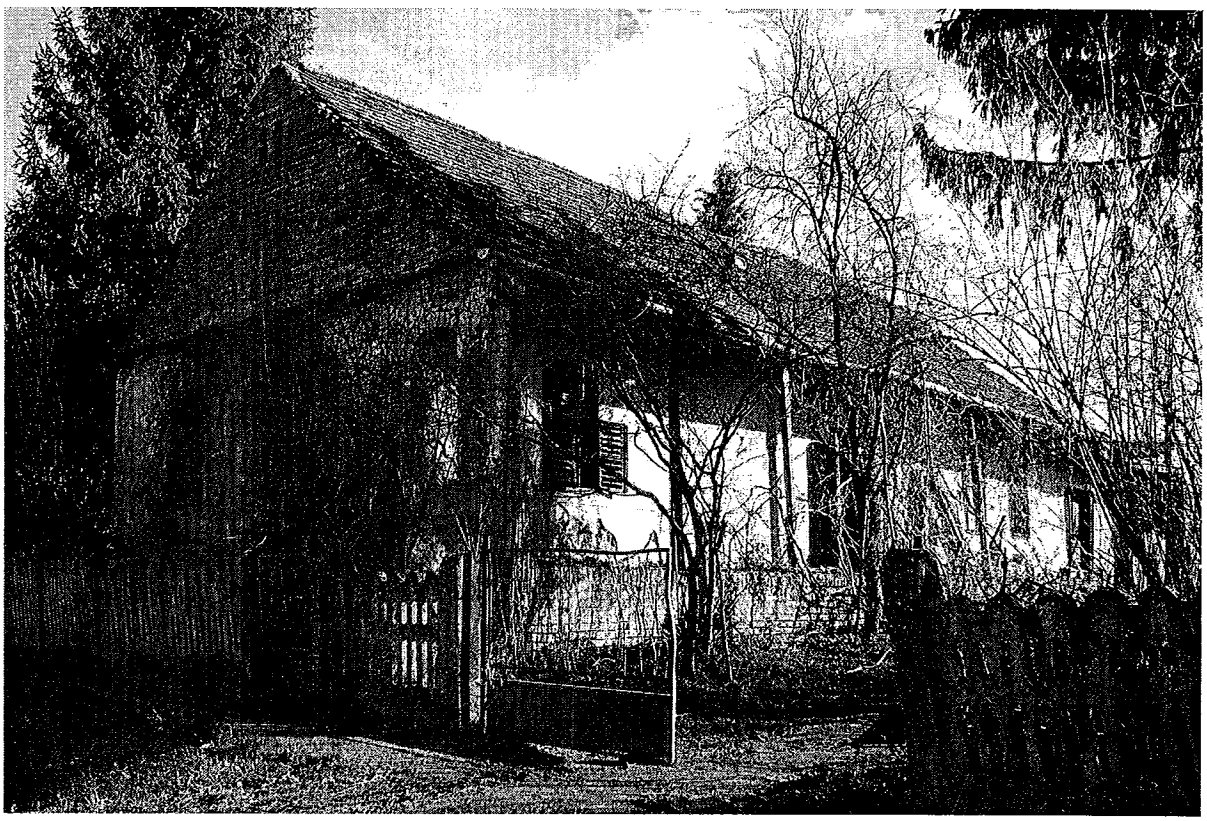

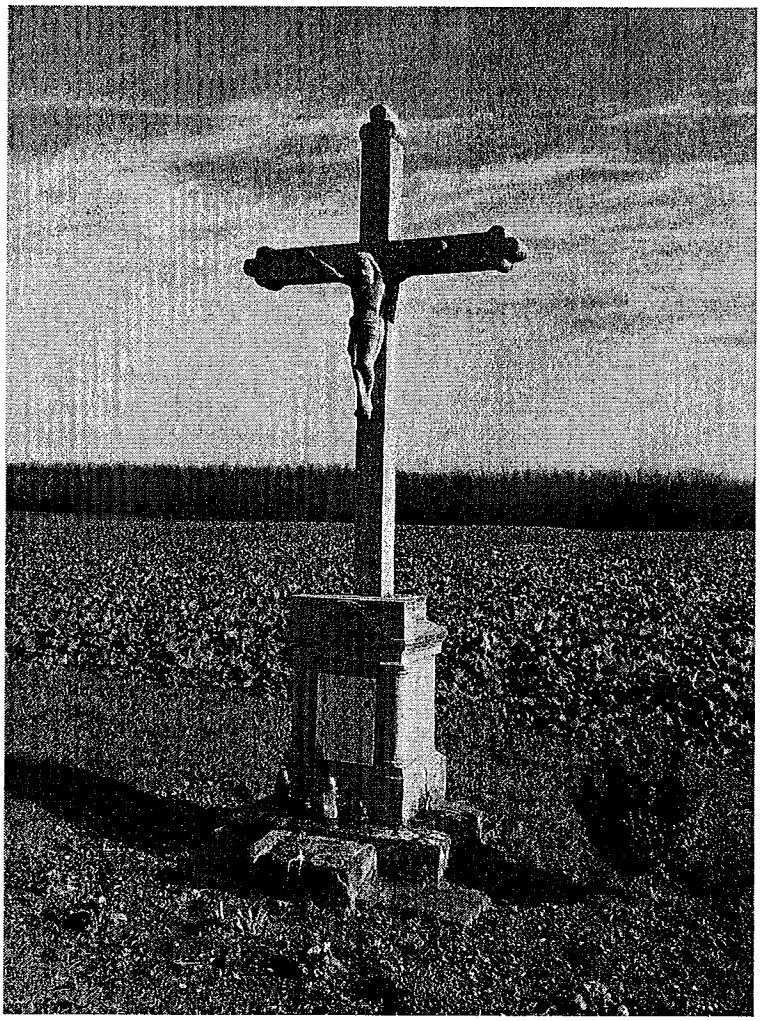

Hrsz 029/4

Külterület

a Batéi út mellett, a makkfai dűlő, út bejáratánál 1917-ben állították. Olvasható felirata van. Lecserélt, helyreállíttatott kereszt. Korábban Mária szobor és feszület állt e helyen.

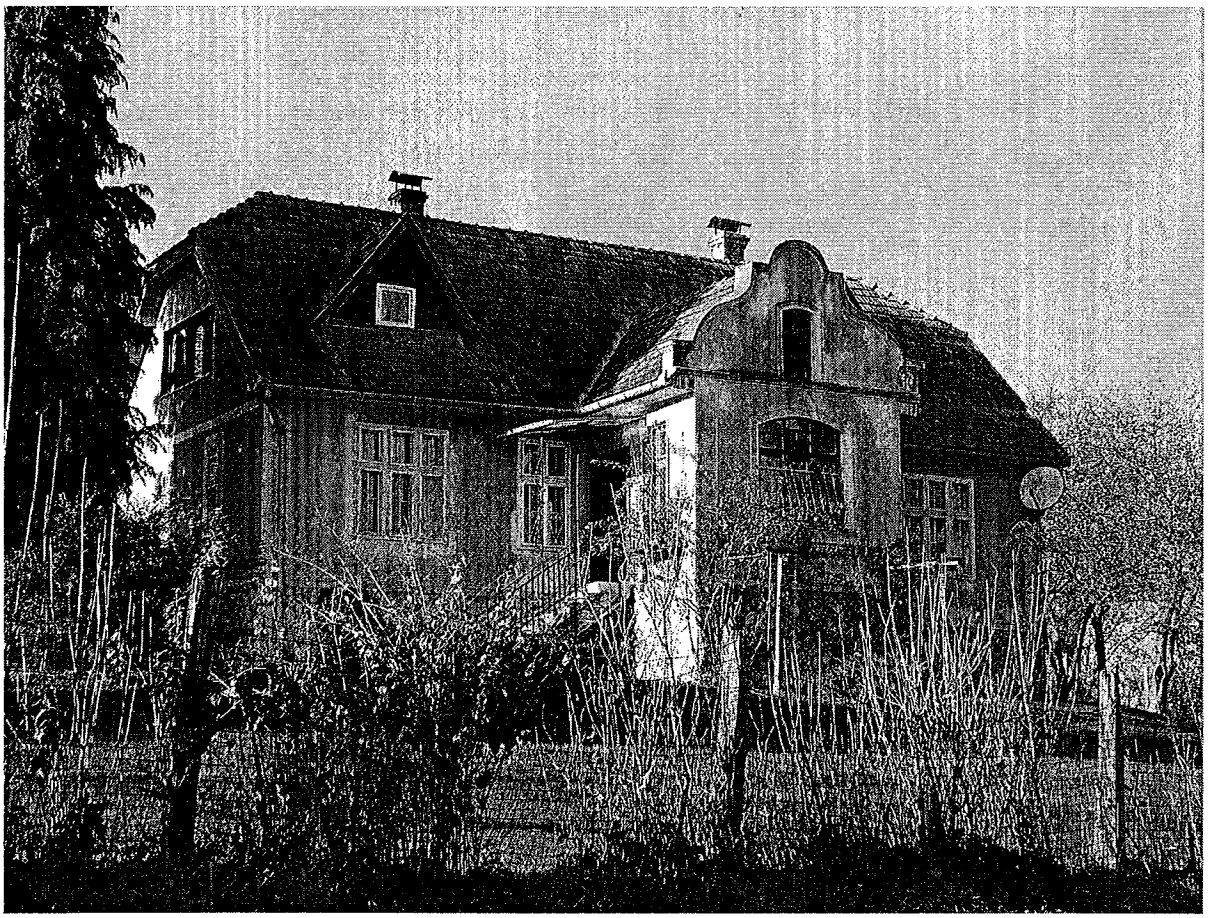

Hrsz 046

Külterület

Cseri major. A major az 1700-as évekből származik. A Gyulai Gaálok ősi földbirtokához tartozott. Az 1940-es évekig Gyulai Gaál György, majd annak leszármazottai birtokolták. A majorság fásított környezetben, több gazdasági épületből állt.

Az uradalom egyik állattenyésztési telepe volt. Később a helyi TSZ birtokolta. Ma magántulajdonban, felújított állapotban a falutól nyugatra áll. Mezőgazdasági és falutörténeti emlék a múltból.

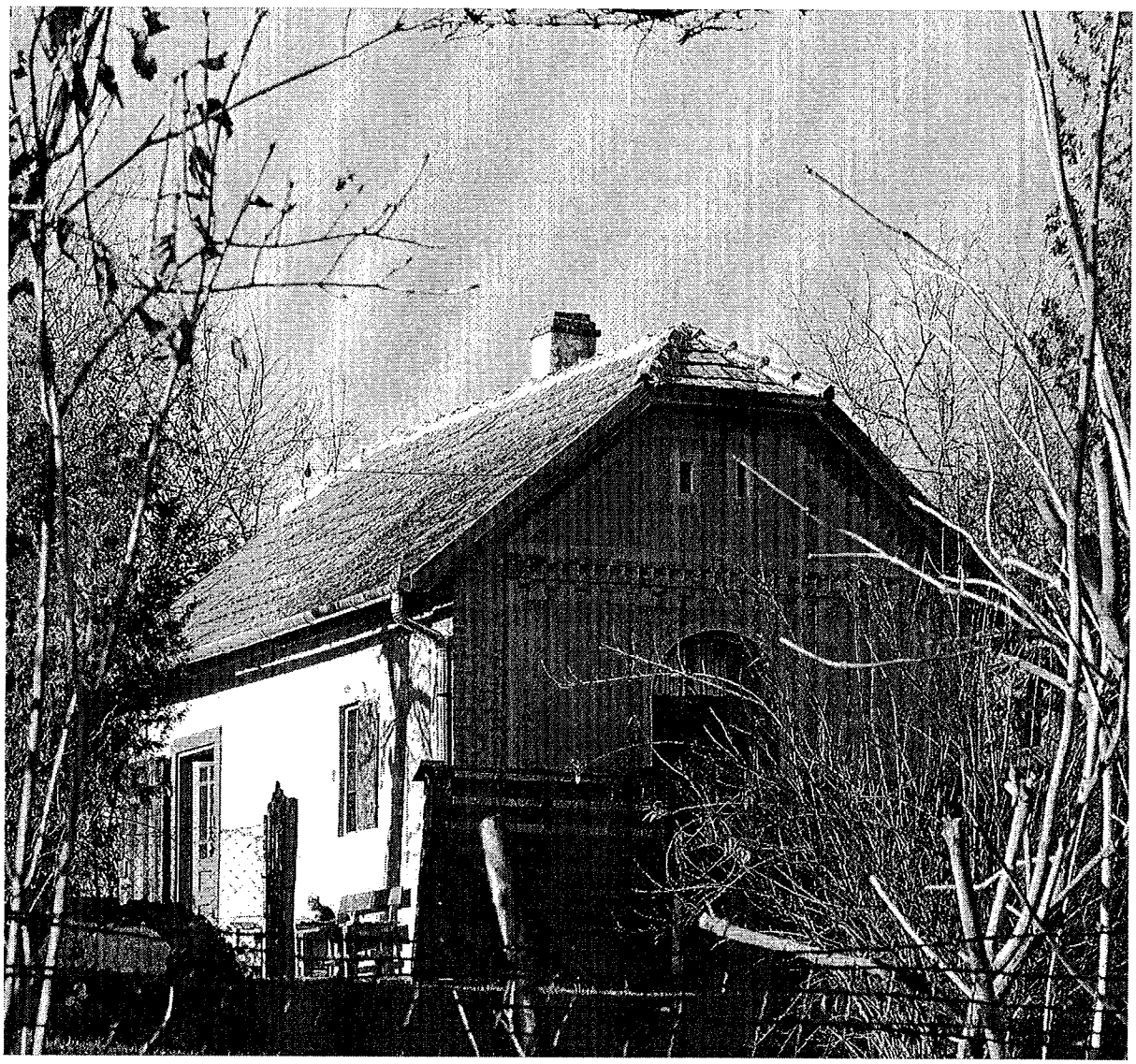

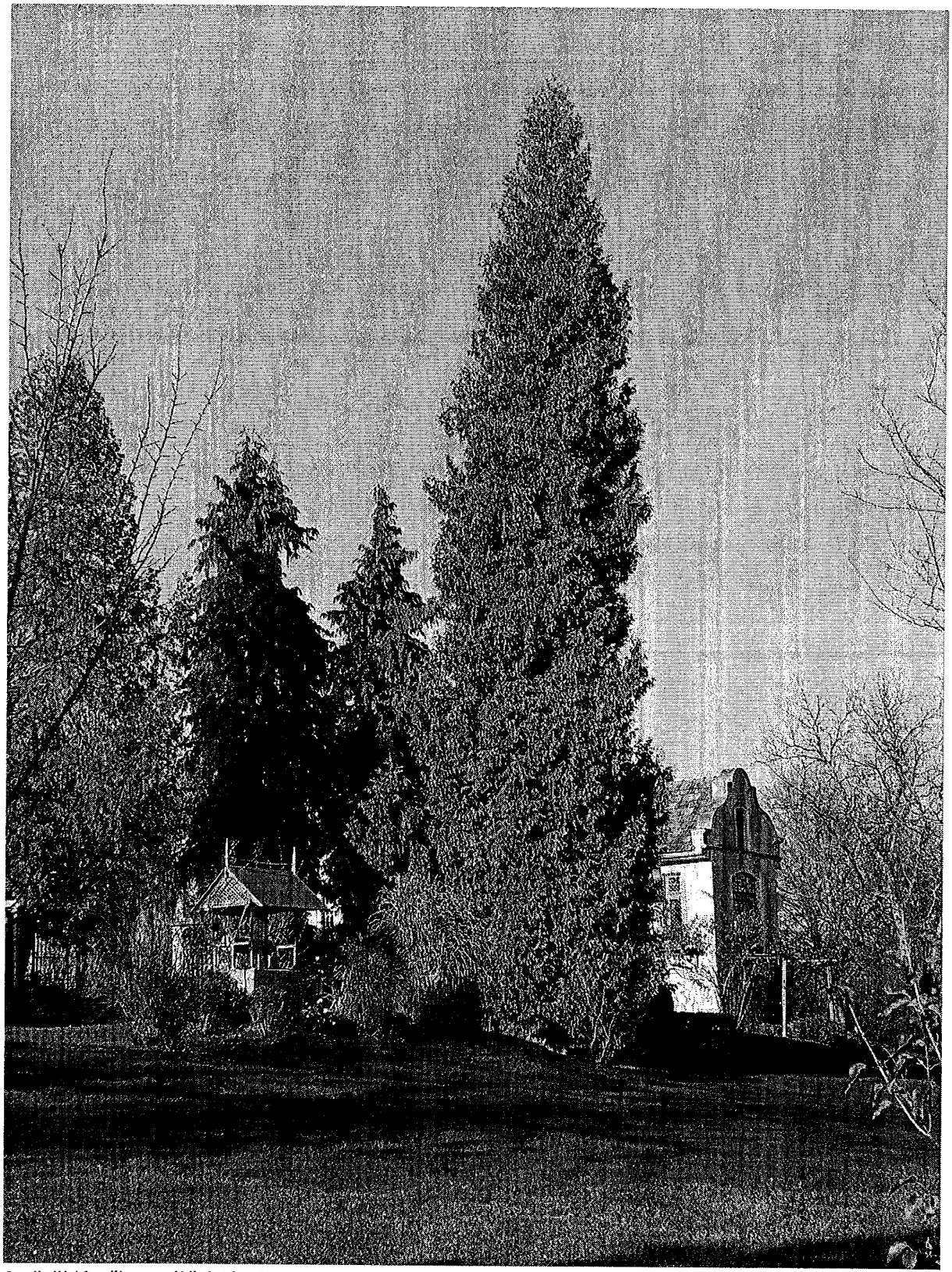

Az öröklétről mesélő óriás álciprus a kúria kertjében. Két karácsonyi lucfenyővel alkotja a"szentháromságot", közrezárva az életvize fölé magasodó kutat – itt a kész világmodell

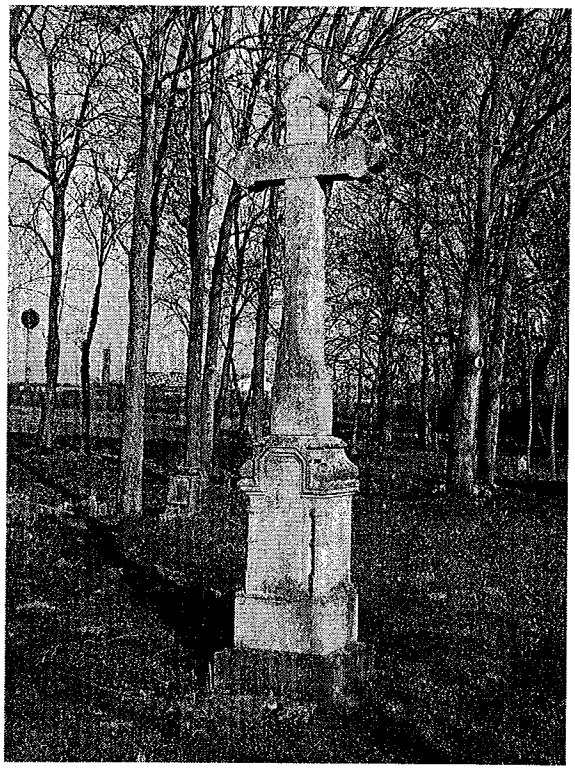

Hrsz 067
Külterület – Régi temető
a kápolnai részen áll a harmadik kőkereszt. 1910-ben emeltették. A felirata olvasható.

Az időrendi sorrendben második kőkereszt ugyancsak az 1800-as évekből származik. A régi temető keleti felében sérülten áll. Sérülését ideiglenesen vasbilinccsel javították. A felirata lekopott és így pontos eredete olvashatatlan.

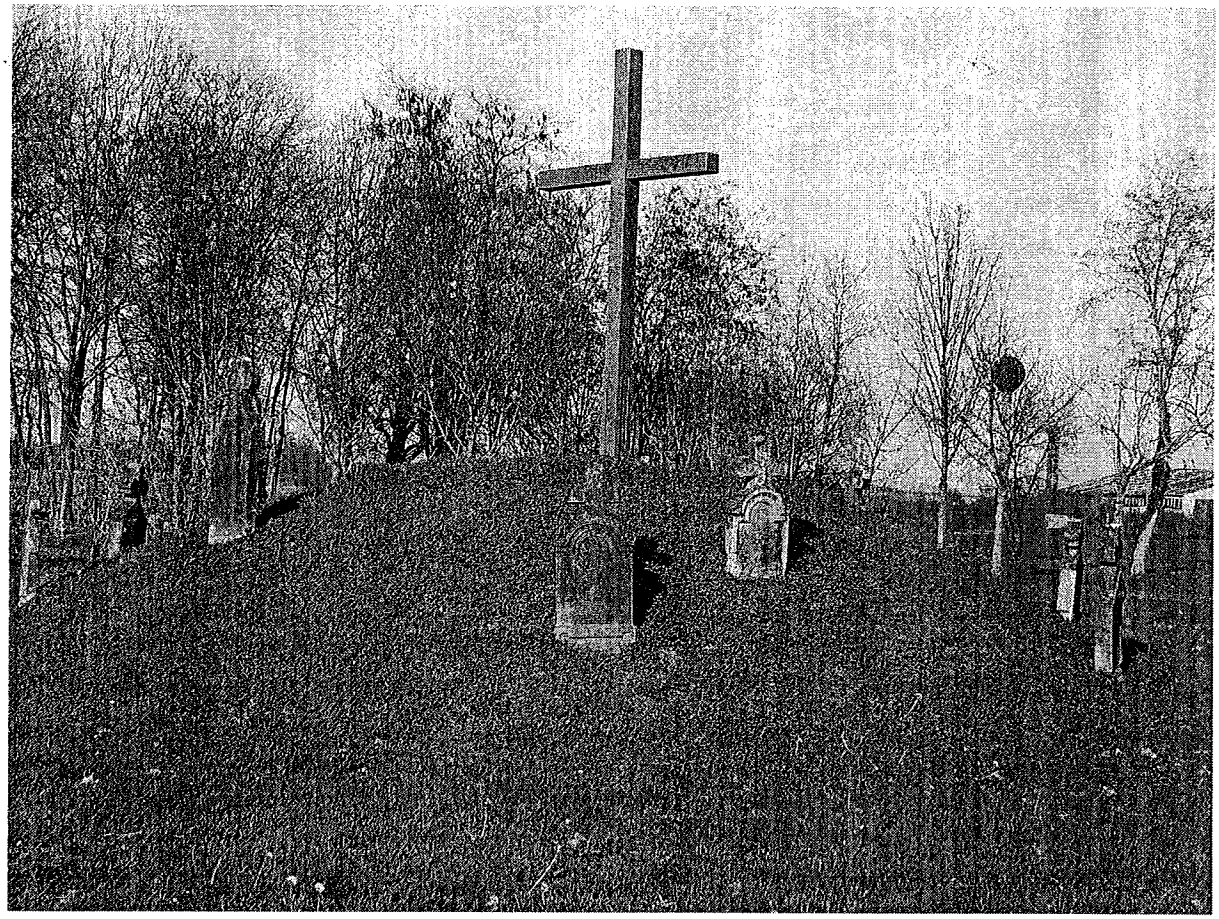

Új temető kereszt, egyfajta ősi halomsírokat idéz, rajta értékes, de már elhagyott kőkereszt sírjelekkel. Szép kompozíció, jó megoldás a kegyeleti park kialakításra.

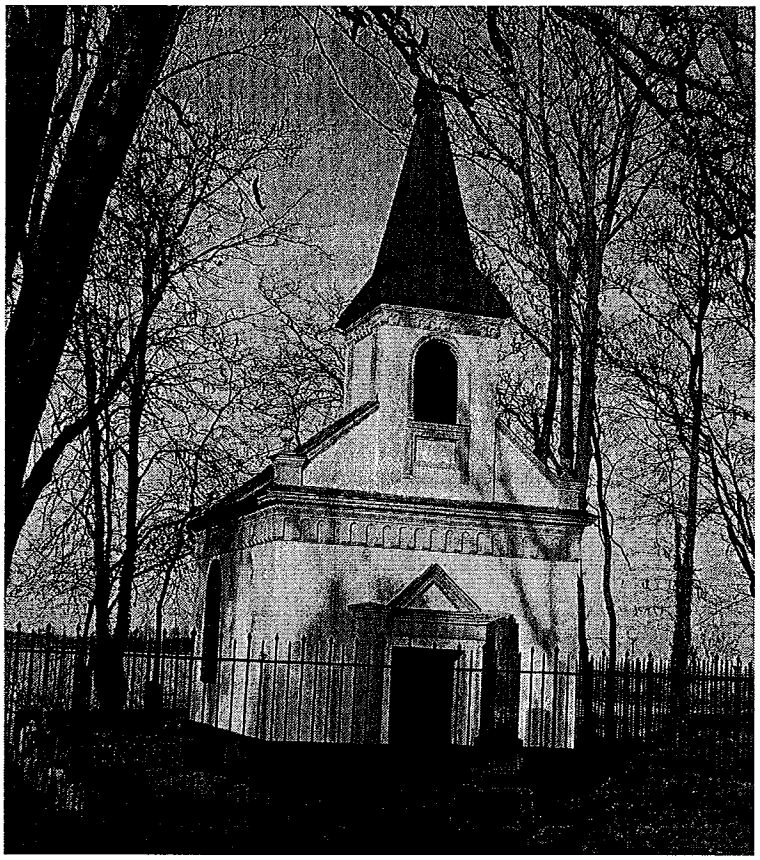

Református kápolna

A temetői kiskápolna 1910-ben épült. A Gyulai Gaál család építtette. A református vallású Gyulai Gaálok sírhelye. Eredeti állapotában, egy külön elkerített részben, a régi temető északi sarkában áll.

Hrsz 093/8
A vasútállomás 1892-ben épült. Jelentős személy és teherforgalomra tervezték. A falu és a környék gazdái fejlődésében jelentős szerepe volt.

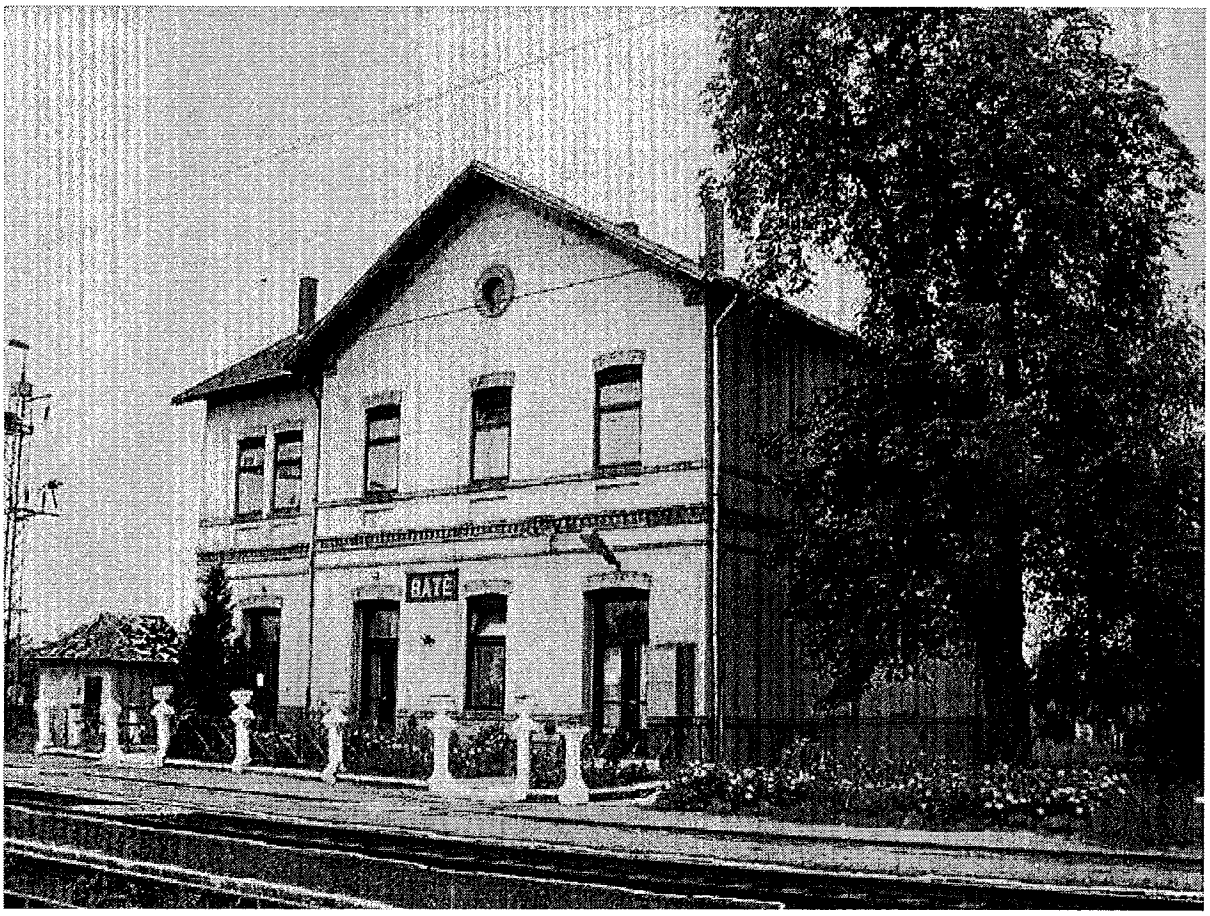

Védett ingatlanok listája, a 2017.09.12-én hatályos hiteles hatósági nyilvántartás szerint

megye	település neve	helyrajzi szám	védettség jogi jellege	azonosító	védett örökségi érték neve
Somogy	Baté	010	régészeti lelőhely	89947	Kis-Berök
Somogy	Baté	0100	régészeti lelőhely	89945	Gyalog-rét
Somogy	Baté	0101/1	régészeti lelőhely	19587	Állomás
				89945	Gyalog-rét
Somogy	Baté	0101/2	régészeti lelőhely	89945	Gyalog-rét
Somogy	Baté	0106	régészeti lelőhely	19587	Állomás
Somogy	Baté	0110/10	régészeti lelőhely	89947	Kis-Berök
Somogy	Baté	0110/2	régészeti lelőhely	89947	Kis-Berök
Somogy	Baté	0110/6	régészeti lelőhely	89947	Kis-Berök
Somogy	Baté	0110/7	régészeti lelőhely	89947	Kis-Berök
Somogy	Baté	0110/8	régészeti lelőhely	89947	Kis-Berök
Somogy	Baté	0110/9	régészeti lelőhely	89947	Kis-Berök
Somogy	Baté	0113	régészeti lelőhely	49538	Kis - erdő
Somogy	Baté	019	régészeti lelőhely	39720	Halastó, 1. lelőhely
Somogy	Baté	02/1	régészeti lelőhely	89947	Kis-Berök
Somogy	Baté	02/2	régészeti lelőhely	89947	Kis-Berök
Somogy	Baté	02/3	régészeti lelőhely	89947	Kis-Berök
Somogy	Baté	02/4	régészeti lelőhely	89947	Kis-Berök
Somogy	Baté	02/5	régészeti lelőhely	89947	Kis-Berök
Somogy	Baté	020/10	régészeti lelőhely	53361	Istállók mögött
				66344	Gecseny I.
Somogy	Baté	020/11	régészeti lelőhely	53361	Istállók mögött

				66346	Gecseny II.
Somogy	Baté	020/13	régészeti lelőhely	39717	Halastó 4. lelőhely
Somogy	Baté	020/14	régészeti lelőhely	39717	Halastó 4. lelőhely
Somogy	Baté	020/4	régészeti lelőhely	39720	Halastó, 1. lelőhely
Somogy	Baté	020/5	régészeti lelőhely	39720	Halastó, 1. lelőhely
Somogy	Baté	020/7	régészeti lelőhely	39712	Halastó, 2. lelőhely.
				39720	Halastó, 1. lelőhely
				53361	Istállók mögött
Somogy	Baté	020/8	régészeti lelőhely	39712	Halastó, 2. lelőhely.
				53361	Istállók mögött
				66344	Gecseny I.
Somogy	Baté	022/4	régészeti lelőhely	39712	Halastó, 2. lelőhely.
Somogy	Baté	027/8	régészeti lelőhely	66348	Batéi út I.
Somogy	Baté	028	régészeti lelőhely	66348	Batéi út I.
Somogy	Baté	029/24	régészeti lelőhely	66348	Batéi út I.
Somogy	Baté	029/25	régészeti lelőhely	66348	Batéi út I.
Somogy	Baté	029/27	régészeti lelőhely	66348	Batéi út I.
Somogy	Baté	029/28	régészeti lelőhely	66348	Batéi út I.
				66350	Batéi út II.
Somogy	Baté	029/29	régészeti lelőhely	66350	Batéi út II.
Somogy	Baté	029/30	régészeti lelőhely	66350	Batéi út II.
Somogy	Baté	029/31	régészeti lelőhely	66350	Batéi út II.
Somogy	Baté	029/32	régészeti lelőhely	66350	Batéi út II.
Somogy	Baté	029/33	régészeti lelőhely	66350	Batéi út II.

Somogy	Baté	029/34	régészeti lelőhely	66350	Batéi út II.
Somogy	Baté	029/37	régészeti lelőhely	66348	Batéi út I.
Somogy	Baté	029/38	régészeti lelőhely	66348	Batéi út I.
Somogy	Baté	029/39	régészeti lelőhely	66348	Batéi út I.
Somogy	Baté	029/40	régészeti lelőhely	66348	Batéi út I.
Somogy	Baté	029/41	régészeti lelőhely	66348	Batéi út I.
Somogy	Baté	029/42	régészeti lelőhely	66348	Batéi út I.
Somogy	Baté	03	régészeti lelőhely	89947	Kis-Berök
Somogy	Baté	04	régészeti lelőhely	89947	Kis-Berök
Somogy	Baté	05	régészeti lelőhely	89947	Kis-Berök
Somogy	Baté	06	régészeti lelőhely	89947	Kis-Berök
Somogy	Baté	063	régészeti lelőhely	19585	Fő utca vége
Somogy	Baté	08	régészeti lelőhely	89947	Kis-Berök
Somogy	Baté	09	régészeti lelőhely	89947	Kis-Berök
Somogy	Baté	090/1	régészeti lelőhely	19585	Fő utca vége
Somogy	Baté	092/10	régészeti lelőhely	19586	Templom és temető
Somogy	Baté	093/1	régészeti lelőhely	89947	Kis-Berök
Somogy	Baté	093/11	régészeti lelőhely	19587	Állomás
Somogy	Baté	093/5	régészeti lelőhely	19587	Állomás
				89947	Kis-Berök
Somogy	Baté	093/6	régészeti lelőhely	19587	Állomás
Somogy	Baté	093/7	régészeti lelőhely	19587	Állomás
Somogy	Baté	093/8	régészeti lelőhely	19587	Állomás
Somogy	Baté	093/9	régészeti lelőhely	19587	Állomás

Somogy	Baté	094	régészeti lelőhely	49538	Kis - erdő
Somogy	Baté	095	régészeti lelőhely	49538	Kis - erdő
Somogy	Baté	097/1	régészeti lelőhely	89943	Csollányos
Somogy	Baté	097/10	régészeti lelőhely	89945	Gyalog-rét
Somogy	Baté	097/11	régészeti lelőhely	89943	Csollányos
Somogy	Baté	097/2	régészeti lelőhely	89943	Csollányos
Somogy	Baté	097/8	régészeti lelőhely	89943	Csollányos
Somogy	Baté	097/9	régészeti lelőhely	89943	Csollányos
Somogy	Baté	205/1	régészeti lelőhely	19586	Templom és temető
Somogy	Baté	205/2	régészeti lelőhely	19586	Templom és temető
			nyilvántartott műemléki érték	4452 [7812]	R. k. templom
Somogy	Baté	206	régészeti lelőhely	19586	Templom és temető
Somogy	Baté	207/3	régészeti lelőhely	19586	Templom és temető
Somogy	Baté	256	régészeti lelőhely	89947	Kis-Berök
Somogy	Baté	257/2	régészeti lelőhely	89947	Kis-Berök
Somogy	Baté	258	régészeti lelőhely	89947	Kis-Berök
Somogy	Baté	259/1	régészeti lelőhely	89947	Kis-Berök
Somogy	Baté	259/2	régészeti lelőhely	89947	Kis-Berök
Somogy	Baté	272/10	régészeti lelőhely	19585	Fő utca vége
Somogy	Baté	272/3	régészeti lelőhely	19585	Fő utca vége
Somogy	Baté	272/4	régészeti lelőhely	19585	Fő utca vége
Somogy	Baté	272/5	régészeti lelőhely	19585	Fő utca vége
Somogy	Baté	272/6	régészeti lelőhely	19585	Fő utca vége
Somogy	Baté	272/7	régészeti lelőhely	19585	Fő utca vége

Somogy	Baté	273/1	régészeti lelőhely	19585	Fő utca vége
Somogy	Baté	274/4	régészeti lelőhely	19585	Fő utca vége
Somogy	Baté	274/5	régészeti lelőhely	19585	Fő utca vége
Somogy	Baté	275	régészeti lelőhely	19585	Fő utca vége
				19586	Templom és temető
Somogy	Baté	34/2	nyilvántartott műemléki érték	4451 [7811]	v. Gaál-kastély

4. TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL MEGHATÁROZÓ, ELTÉRŐ KARAKTERŰ TERÜLETEK LEHATÁROLÁSA, A TELEPÜLÉSKÉP, ARCULATI JELLEMZŐK ÉS TELEPÜLÉSKARAKTER BEMUTATÁSÁVAL

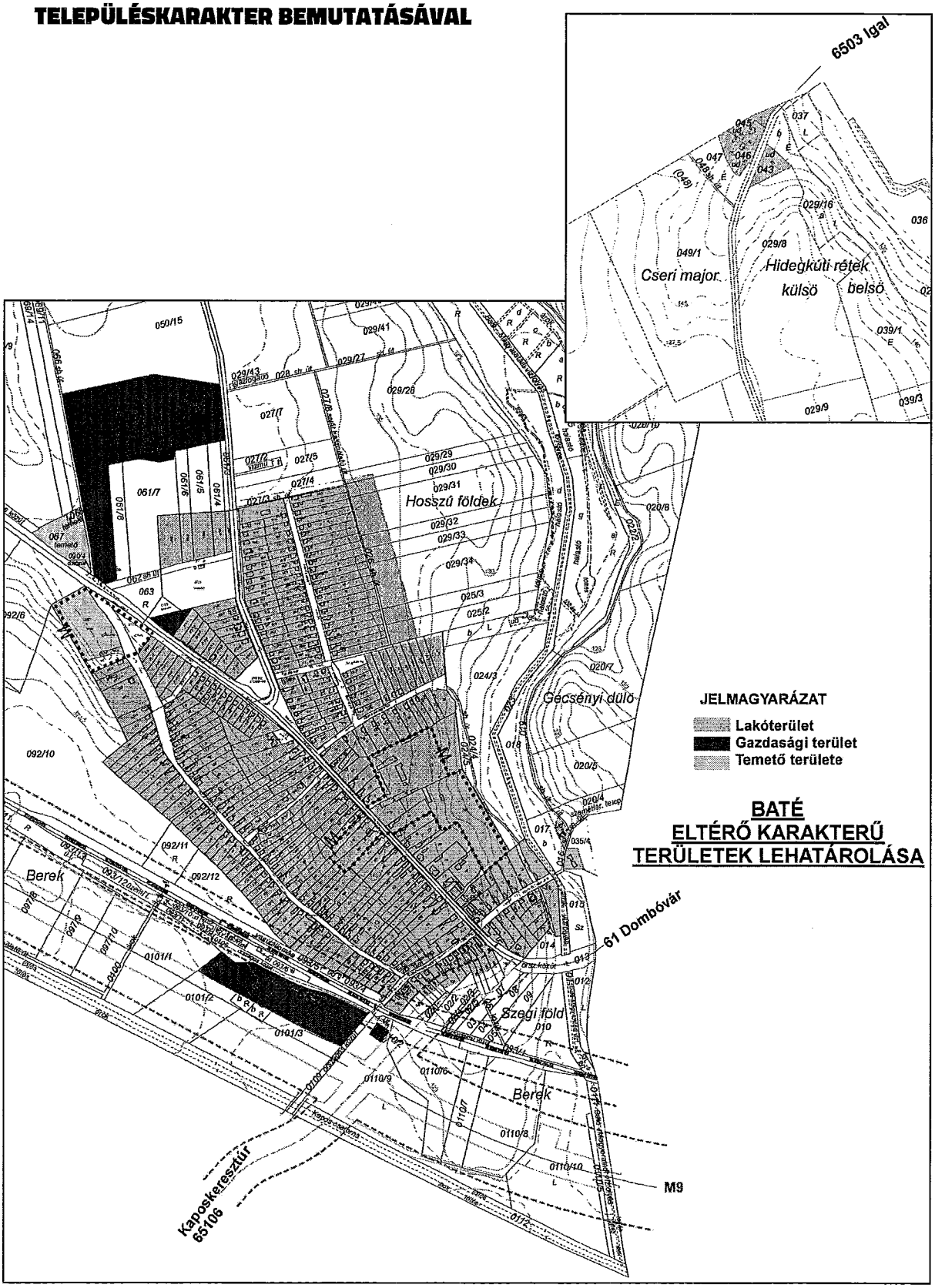

4.1 Lakóterület, utcák

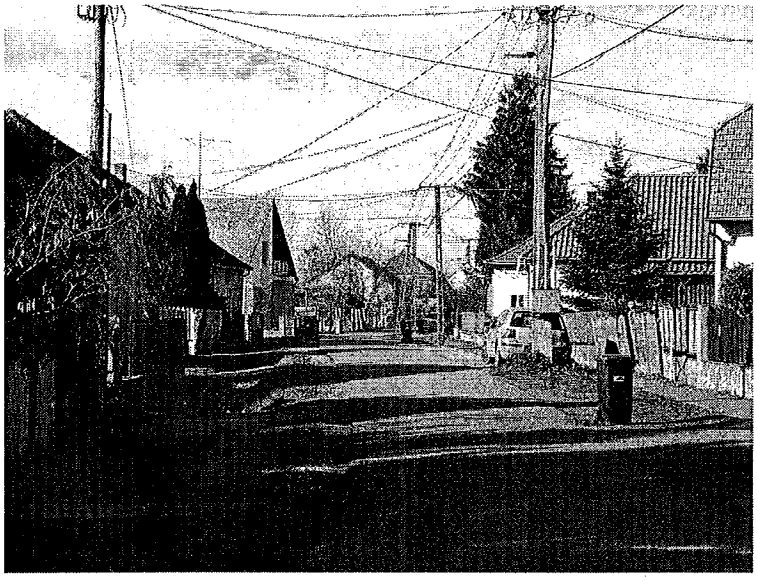

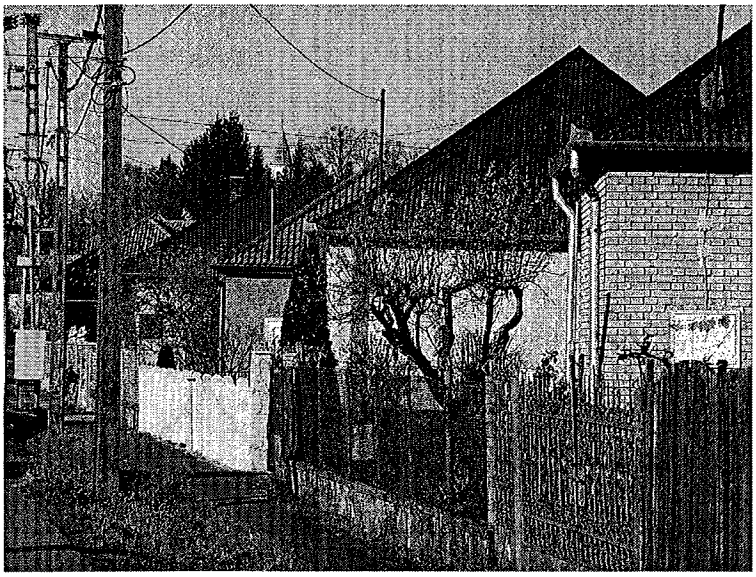

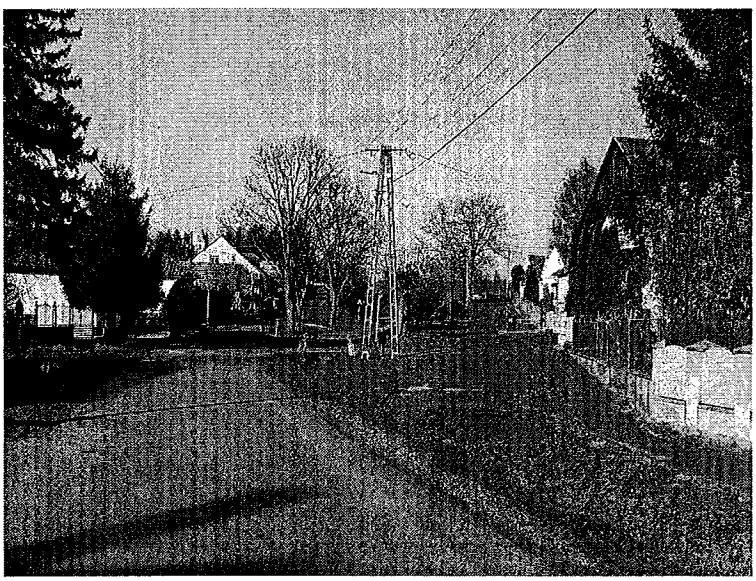

Településtörténeti szempontból a falu első lakott utcája a Petőfi utca.

Egykor egyoldalas, ma az út kétoldala beépített.

Az utcaképet erősen meghatározó lakóházak egységessége a gazdasági változások következtében megváltozott, minden új korszak új háztípust hozott. Így a Petőfi utca házai meglehetősen vegyes képet mutatnak. A kijelentés nem értékítélet, inkább a teendőket determinálja. Nem lehet egységességre hivatkozva hasonló házakat építeni ott, ahol nincs egységesség.

A harmóniát tehát nem házformával, hanem például a színezések harmóniájának-, kerítések áttört jellegének megtartásával, a közterület egységesítésével, az villanyoszlop-szörnyek eltüntetésével és alapvetően egy szintes házak építésével érhetünk el.

Az utca vége kinyílik, teret és lehetőséget kínál a közterület fejlesztésére!

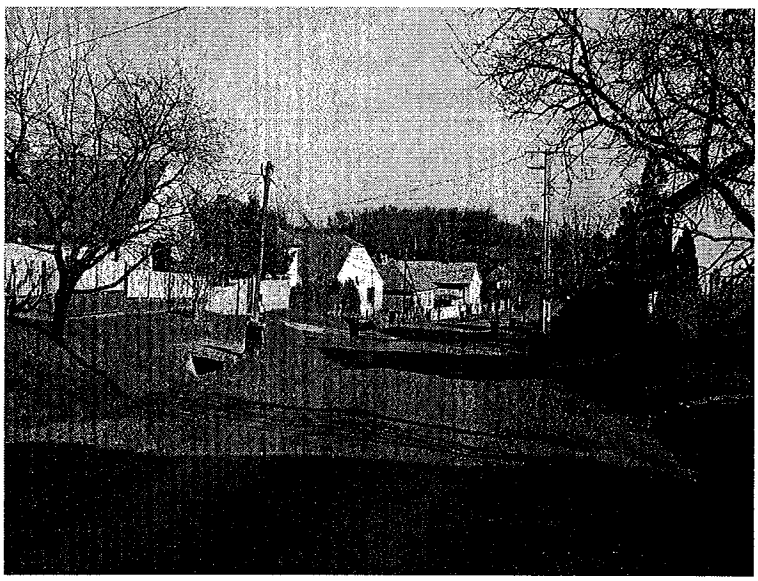

A településtörténeti idő-rendben a második utca a Kossuth Lajos utca. Mindkét irányban lejtős, jellegében a leginkább falusias hangulatot tükröz. Valószínűleg az utcára merőleges házak sora, a kanyargó és lejtős utak szabálytalansága adja. Mely hangulatot erősíti, hogy itt három-négy oldaltornácos ház is látható.

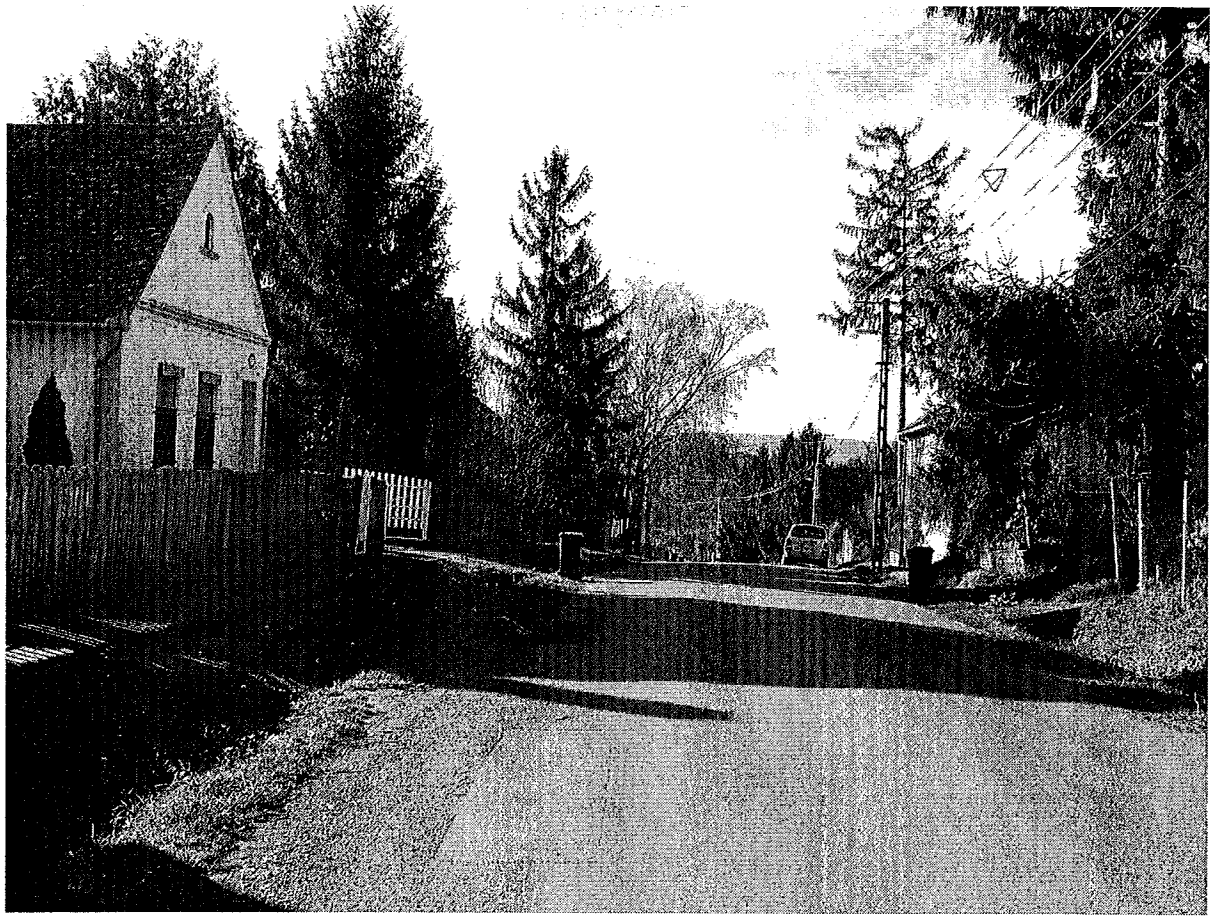

Ahol szélesebb telek, vagy előkert engedi többhelyütt fás növényzet teszi gazdagabbá a faluképet. A fásítás mértéke azonban nem kielégítő, folytatható gyakorlat az önkormányzat által elkezdett, jól végig gondolt fásítás, cserjésítés virágosítás közterületen és magántelkeken egyaránt.

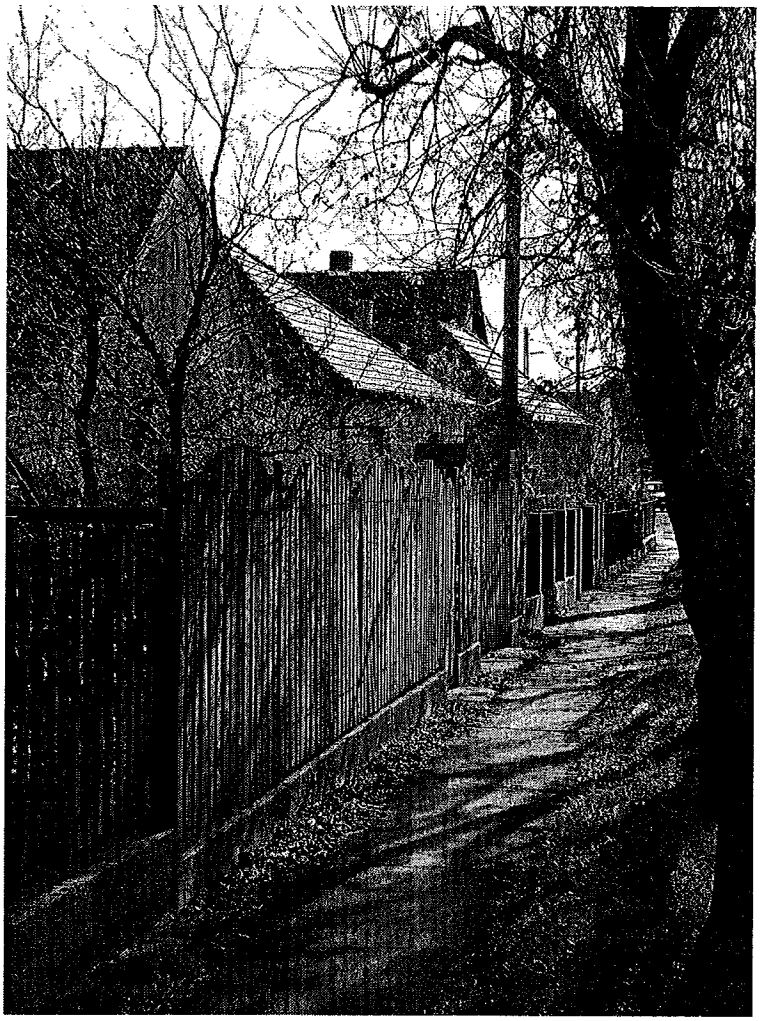

Kinizsi Pál utca.
Kialakuló kertvárosias jelleg figyelhető meg. Már nem hangsúlyos a gazdasági épület, legtöbbször nincs, hiszen az iparosodó városok nyújtották a munkalehetőséget, háttérbe szorult a földművelésből származó családi gazdaságok szerepe. Tehát hangsúlyosabbá és egyben komfortosabbá váltak a lakóházak. A lakóudvar fokozatosan díszkertekké alakul át. A falusi „ösztönök" (nem lebecsülendő!), ahol a szép és hasznos elve összeér, alakítják a környezetet ma is. Így a gyalogjárda mentén meggyfák sorjáznak. Meggyvirágzáskor szép, nyáron árnyékol, majd gyümölcsöt ad.

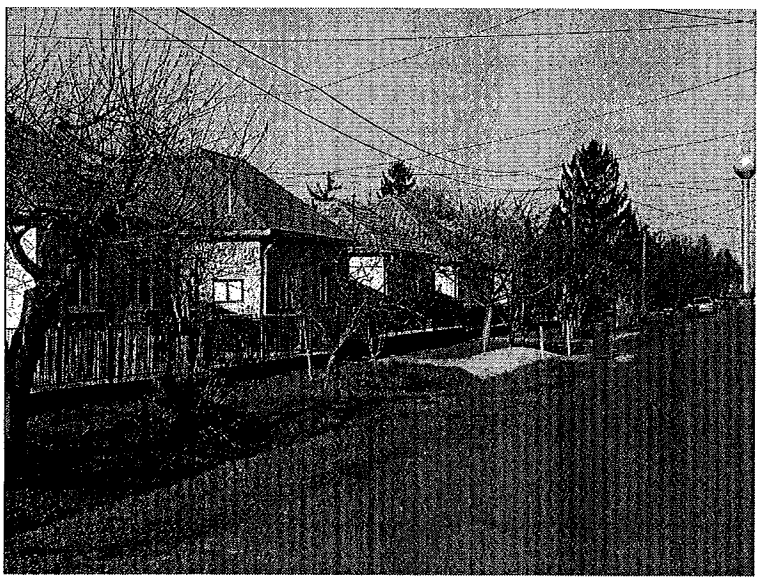

A tervezett Hársfa utca,
a víztoronyra néz. Úgy lenne értelme az utca tájolásának, ha ott a közterülettel a toronyhoz kapcsolódna és használható lenne közfunkcióra kilátóként is. Amennyiben ilyen lehetőség nincs, fákkal inkább takarni kellene.

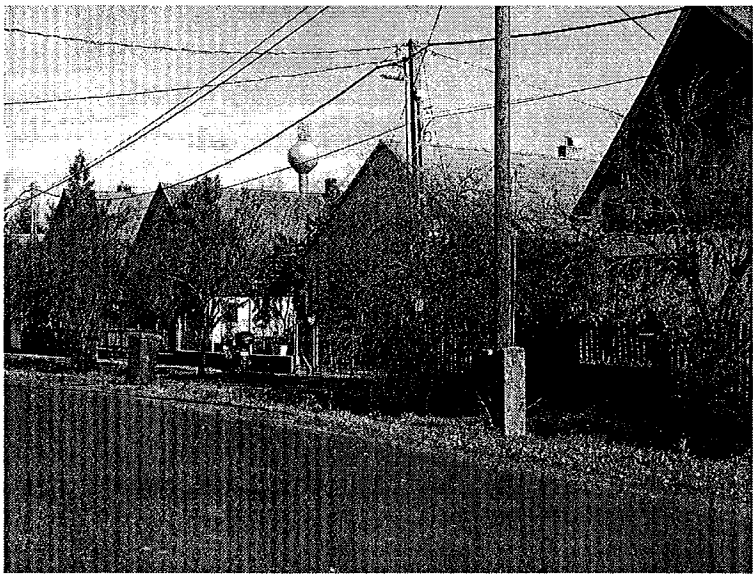

Átalakuló falu 1970-es-80-as években kezd beépülni, a kornak megfelelően faluban kertvárosias jelleggel. Több tetőtér-beépítés is megjelenik.

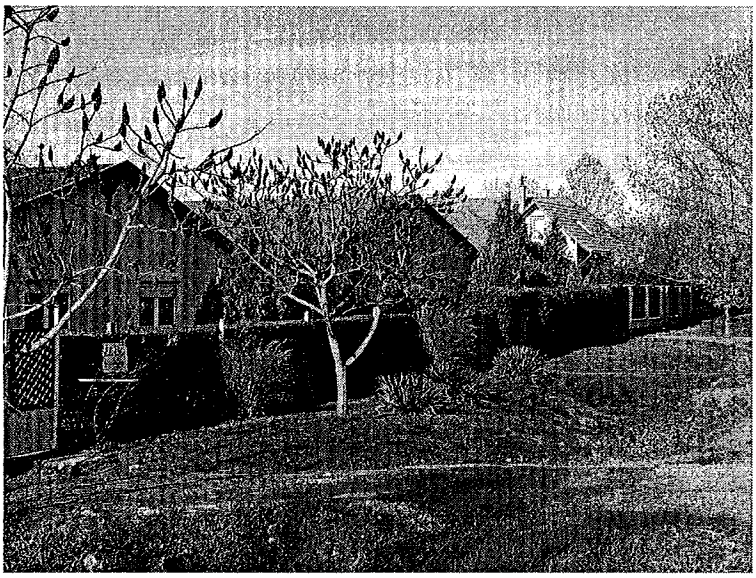

Baté legújabb kertvárosi épületei.
Ezek a házak és kertjeik akár Kaposváron is lehetnének. A városiasodó életforma városias funkciókat hoz Batéba, így az itt lakó embereknek az igényeik is vélhetően városiasok.

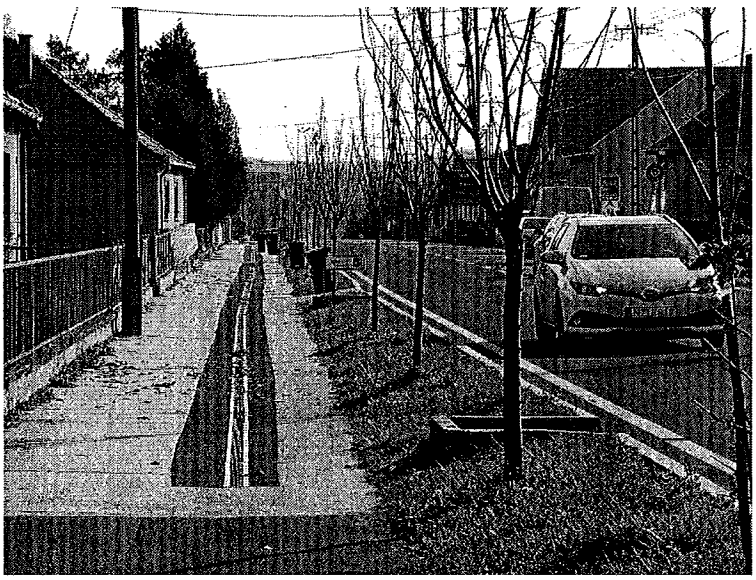

Fő utca vegyes megjelenésű utcája. A széles járda kerékpározásra is alkalmas, az utcaképet javítandó az út mentén az önkormányzat fákat ültetett.

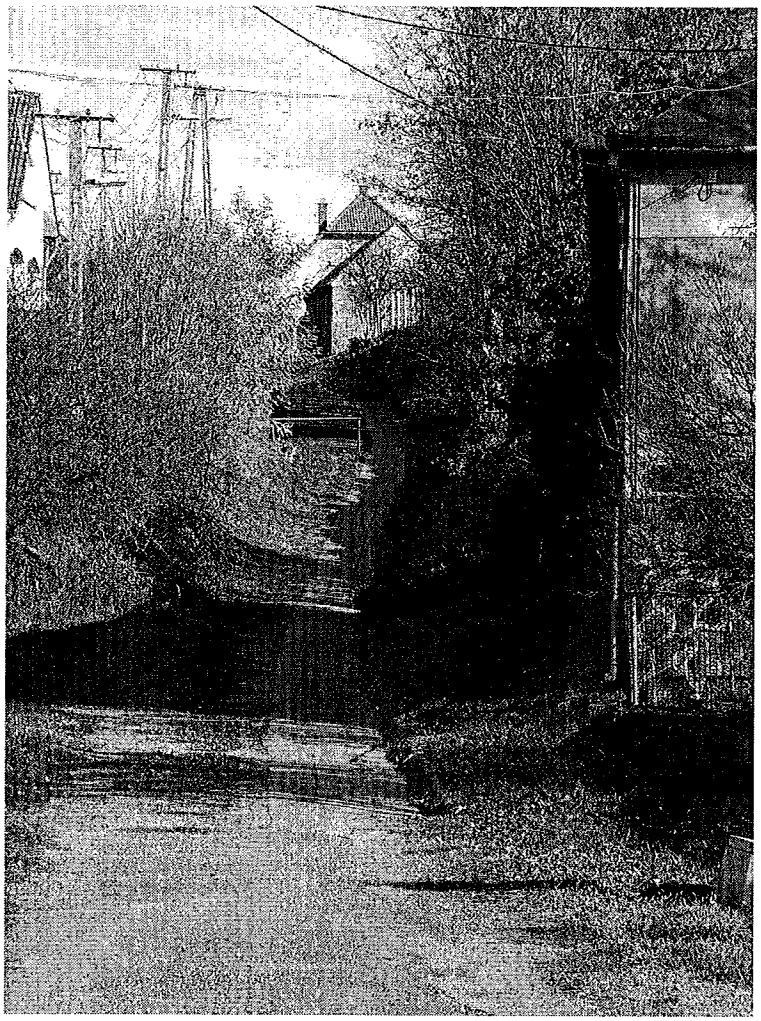

Bóna-köz.

Kedves gyalogutca köti össze a Petőfi Sándor és a Fő utcákat.

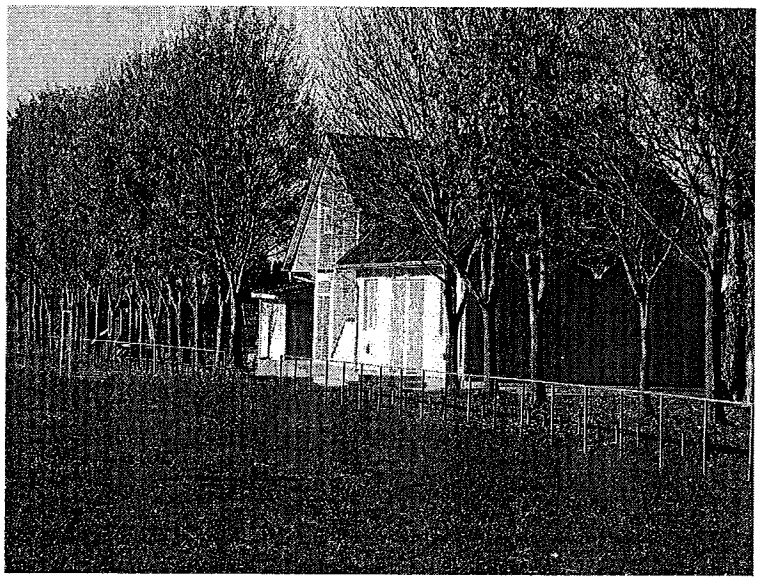

Sportpálya, öltözővel.

A sportfunkciók tovább fejleszthetők!

Az épület színezését a következő festéskor kevésbé harsány színnel kell megoldani.

A Fő utca mentén kissé hátrahúzva található a többi háztól a falu ABC-je. A nagyobb előkert burkolata parkolóként szolgál.

Ezen a téren helyi alkalmi piac is működik, melynek jobb helyet kell teremteni a faluban!

Az új, illetőleg nagyobb helynek azonban ott, vagy közel kell lennie, ahol az emberek bevásárolni mennek. Nem véletlenül kötött ki Batéban a piac az ABC előtt. A jelenségtől nem szabad megrettenni, sőt örülni kell neki! Minőségi teret kell biztosítani vásárnak.

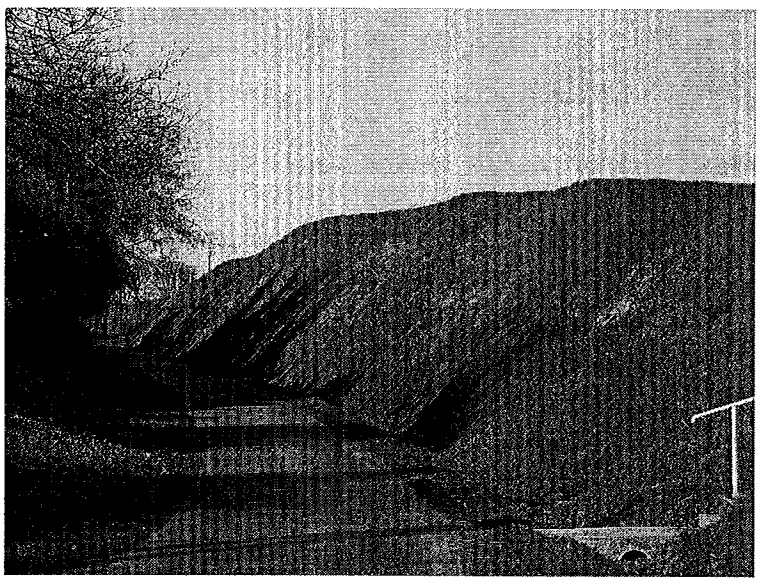

A Petőfi utca a templom- és temetődomb alatti jellegzetes mélyút, melynek felszínét a rajra kialakult gyepvegetáció jól védi az felszíni vizek erodáló hatásától. A rézsű koronán a hely szelleméhez és a természeti adottságokhoz igazodva, kislevelű hársakból fasor ültetését javasoljuk.

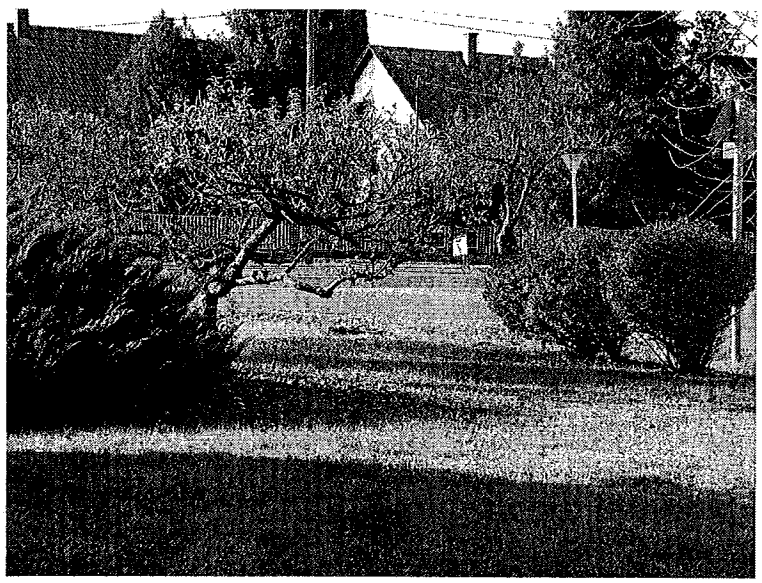

A településre Ny-ról érkezők Baté modern arcával találkoznak. Igényesen, nagyvonalúan alakított köztéri zöldfelület a bevezető út mentén.

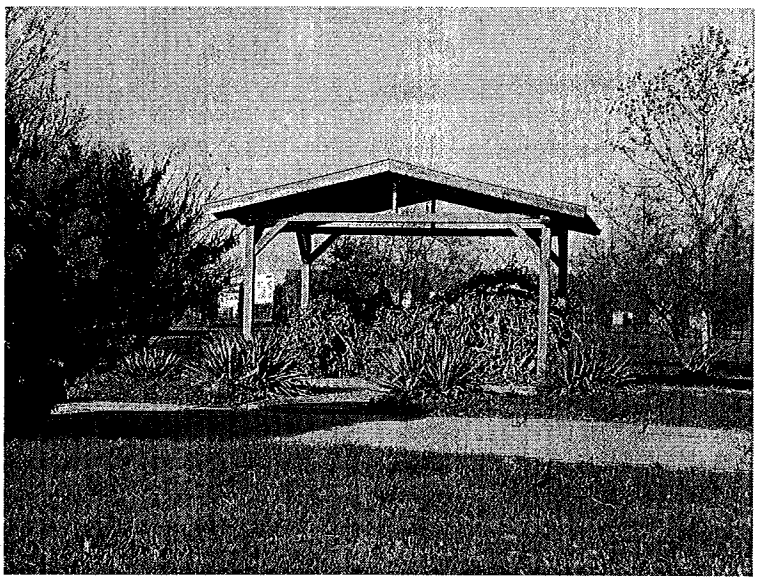

Készülődés...
A park szélén álló kerti lak évszakról-évszakra helyet ad a nagy ünnepeknek. Most a kukoricaszár arra vár, hogy a betlehem falát takarja.

A japánbirs almatermése...
Ki gondolná, milyen finommá teszi egy-egy japán almácska az alma és körtebefőttet. A májusban dúsan virágzó cserje a gyűjteményes kertekből indult hódító útjára és lett mindennapi társunk.

Örökzöldek a park szélén. Levendulákkal szegélyezet rózsaágyásban a pálmaliliomok is jobban érvényesülnének és méltó keretet kapnak az ünnepeknek helyet adó kerti lak.

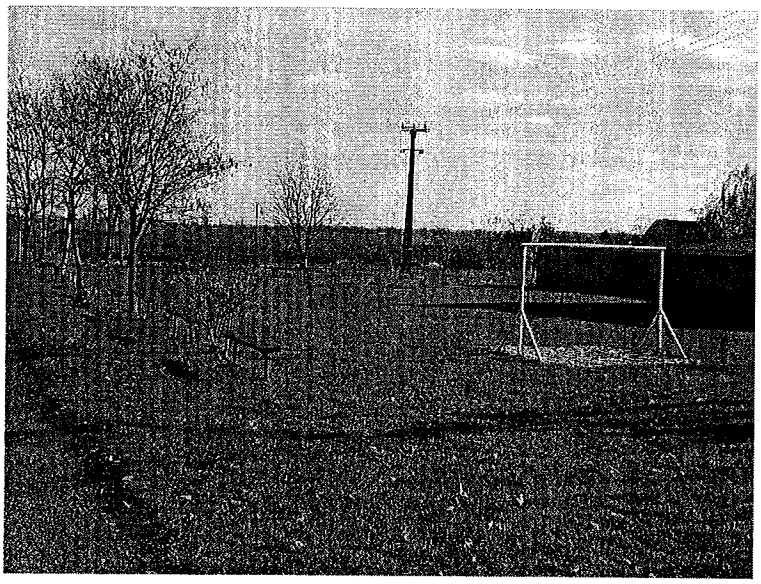

Játszótér és focipálya a Borostyánköz sarkán kialakított közparkban. Alacsony virágzócserjék ültetése a mályvasövény lábánál nem csak bensőségesebb hangulatot adna a játszótérnek, de védelmet is nyújtana a kicsiknek, megakadályozva őket a ritkás sövény között átbújva a hirtelen úttestre szaladásban.

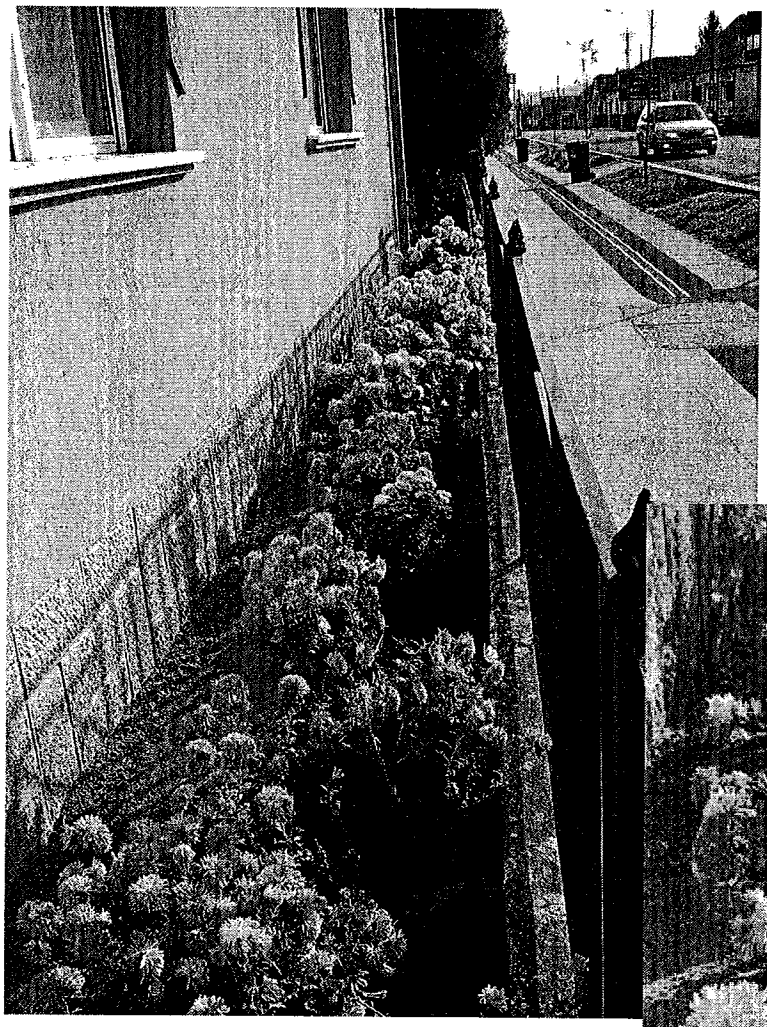

Előkert szinte nincs is, de az tele őszirózsákkal és krizantémokkal, ha látná, a kínai császár is megirigyelné.

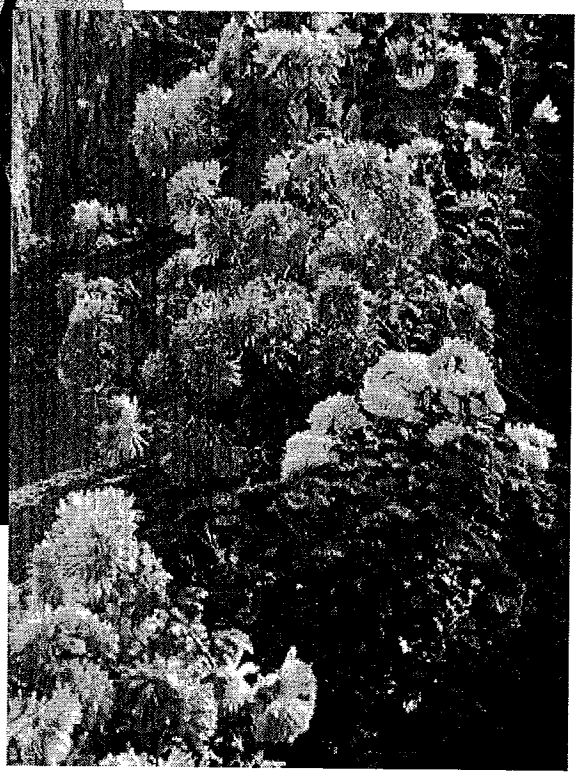

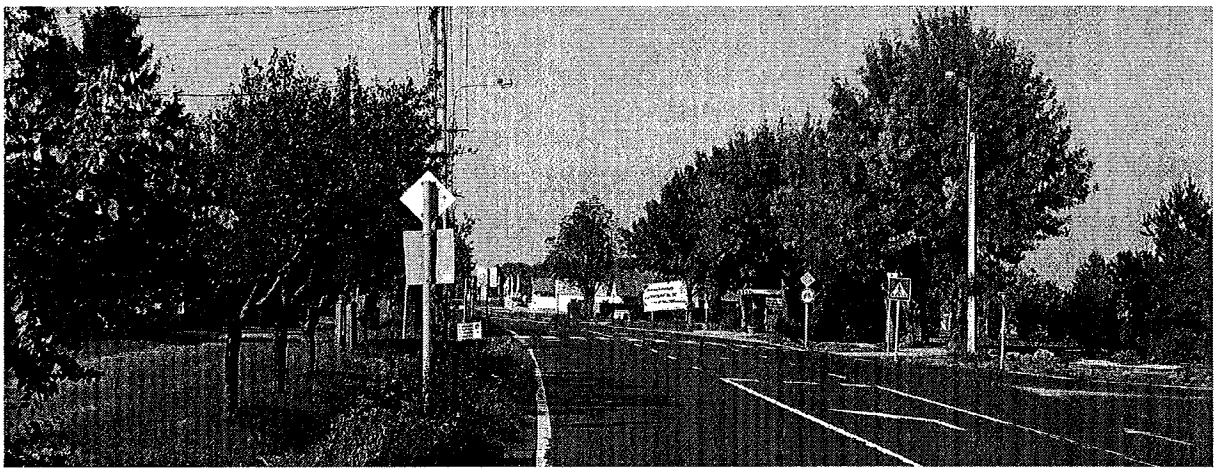

Utcai zöldfelületek, fasorok, zöldszigetek

A sokáig egy- majd két utcás település mára szövevényes utcahálózattal rendelkezik. Fő utcája szokatlanul nem a település legrégebbi utcája. Az országos úthálózathoz második, új utcája szerves kapcsolatot épített ki, így előlépet a fő utcai rangra. Az elmúlt években korszerűsített 61. sz. főút mentén a Fő utca is új arculatot kapott: megújultak a járda burkolatok, az É-i oldalon osztott kerékpárút és járda épült, zöldsávban egy oldali fasorral. A D-i oldalon a fasor helyét a lámpaoszlopok foglalják el, a zöldsávot pedig több helyen virágágyás tarkítja. Telepített, hiányos fasor szakaszok több utcában is találhatók, de az utcaképet rendező egységes fasor csak a Fő utcában van.

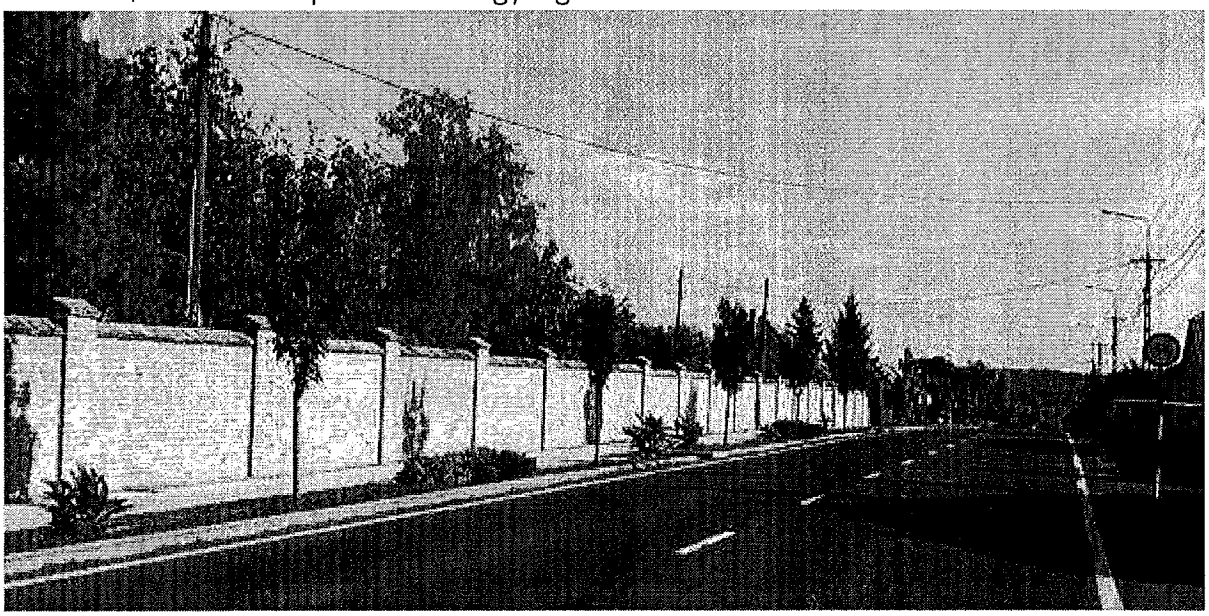

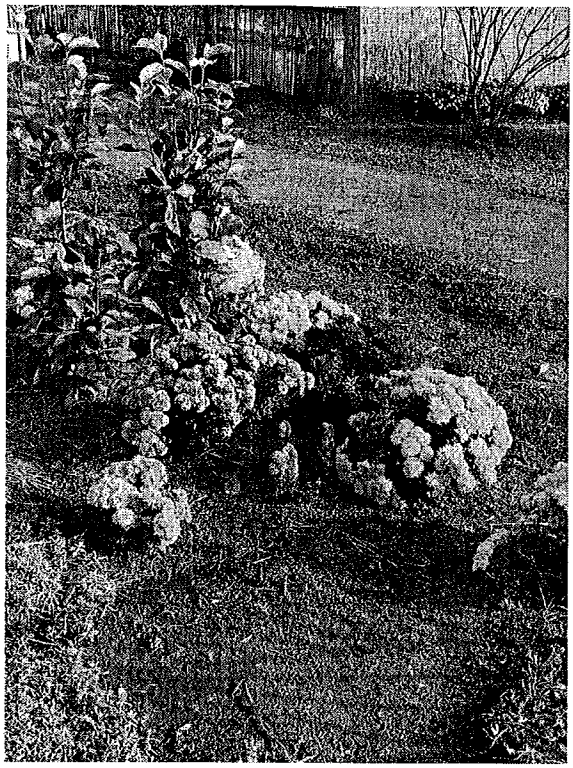

A Petőfi Sándor utcában, a település legrégibb utcájában tervszerű fasorültetés nem történt, de egy-egy nagyobb fa leárnyékolja az utca adott szakaszát. A szűkös utcában a légkábelek miatt bajos is lenne a fasor telepítés. Az amúgy rendezett utcakép javítása érdekében javasoljuk, hogy a dülöngélő tartóoszlopokat és a légvezetéket földkábelre cseréljék.

A Petőfi utca lakói szívesen varázsolnak virágoskertet az út menti zöldsávba.

Közparkok, zöldterületek

A település több szépen fenntartott zöldterülettel, közparkkal is rendelkezik. A Fő utca Ny-i bevezető szakaszán, a 61 sz. főút és Petőfi utca háromszögében gondozott fásított park fogadja az érkezőket, közepén az ókori szokásokat idéző dombocskával és a növényekből kirajzolt „BATÉ" felirattal.

Pár méterrel arrább a főút másik oldalán, szintén útelágazásban, szegélyein fásított és

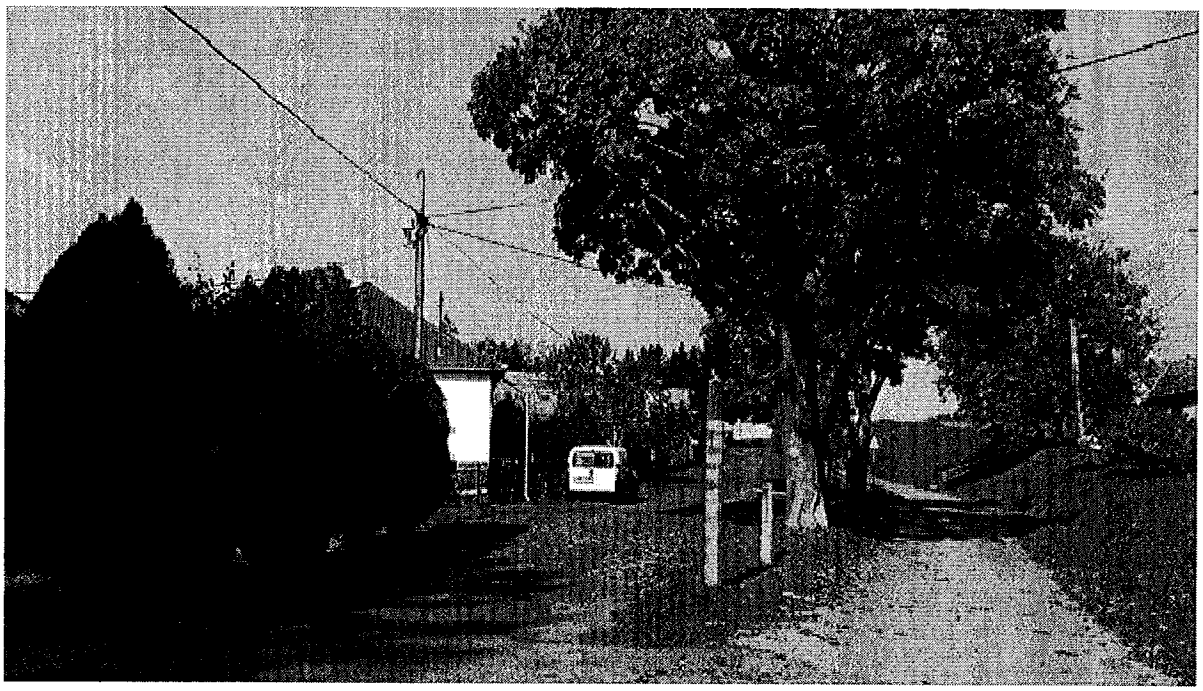

tujákkal körbeültetet park, még keresi a funkcióját. Javasoljuk, funkcióbővítő fejlesztését szakember bevonásával tervezze tovább a település. A park sarkában Szent Kristóf szobra,

mellette kerti lak, hol ünnepi kiállítások kapnak helyet, az ünnepek közötti időszakokban pedig leárnyékolt pihenőhely.

Vele szemben a világégésekre emlékező obeliszk körül szintén szépen gondozott park van színes cserjékkel, örökzöldekkel és egynyárikkal a megemlékezéseknek méltó keretet biztosítva. Kisebb pihenőpark található az orvosi rendelő előtt védett juharfák értékes fenyők és nyírfák árnyékában. A park berendezése még átgondolandó.

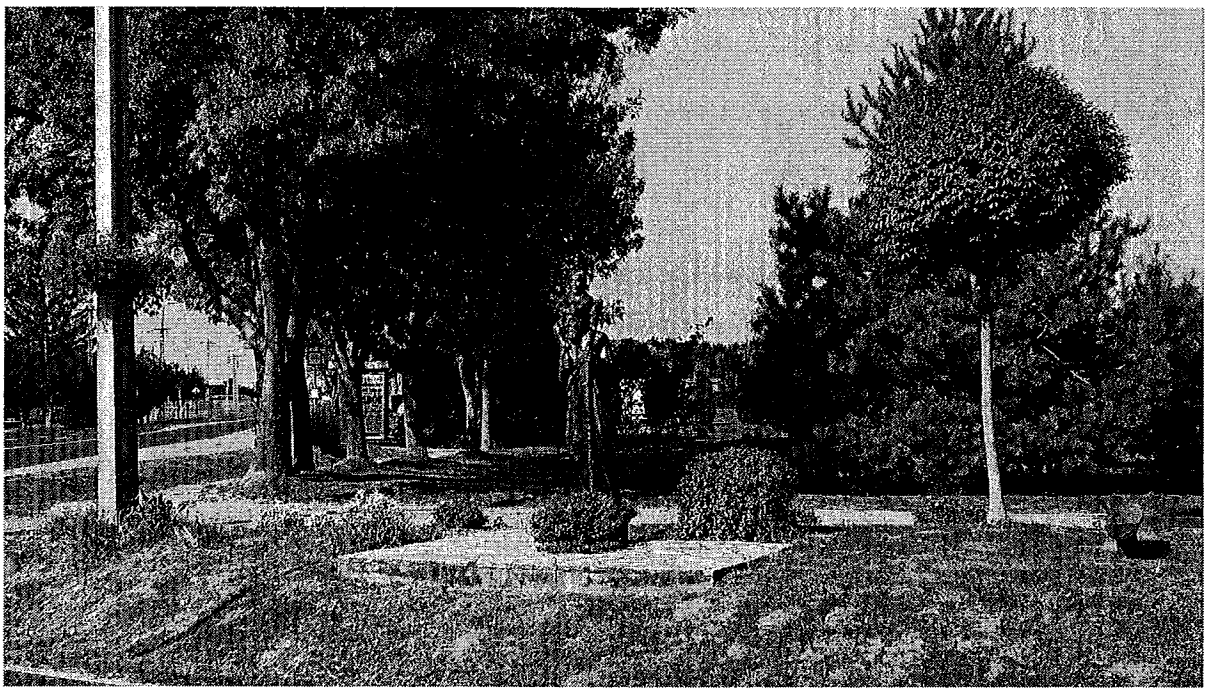

4.2 Gazdasági területek - a településen több lehatárolt gazdasági terület van:

1. a batéi út mentén állattartó telep, színekkel és istállókkal. A telep épületei jelenleg már nem korszerűek, jellemzően nagy fesztávú és alacsony hajlásszögű acélcsarnokok találhatók itt.

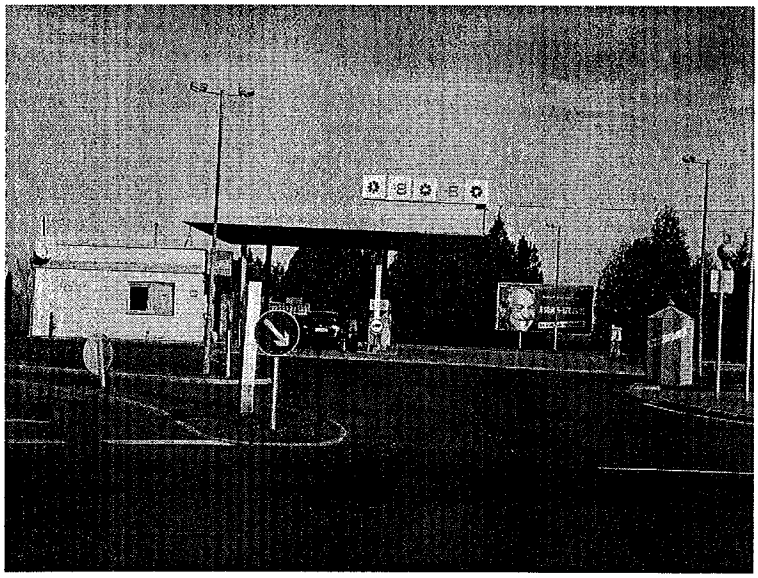

2. A Kaposvár felőli bevezető út mentén szolgáltató funkciók települnek, így egy üzemanyag töltő állomás is található itt. A kút a településen frekventált területen helyezkedik el, színe meglehetősen rikító, ám ez valószínűleg a hálózat sajátja. közterületről látható, fásítás és növénytakarók nélkül.

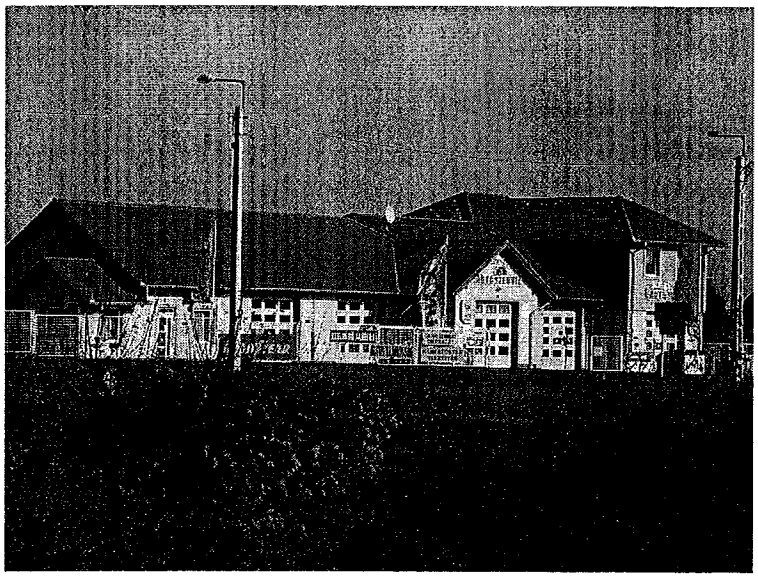

3. Autószerelő műhely és autómosó is található benzinkúthoz közel a 61.számú út mentén. Sajnos a közút mentén műhely előtt kivágták az épületet árnyékoló-takaró fákat.

4.3 Temetők

A településen, mint jellemzően minden katolikus faluban több kőből faragott feszületet emeltek, mely azt lehet mondani úton-útfélen, temetőben, a falu határában is előfordul.
A temetői keresztek, mint sírjelek pedig kizárólagosak voltak. Kegyeleti park formájában látható a régi temető, füves kaszált területen fásligetes terület, melyen a régi kőkeresztek láthatók.

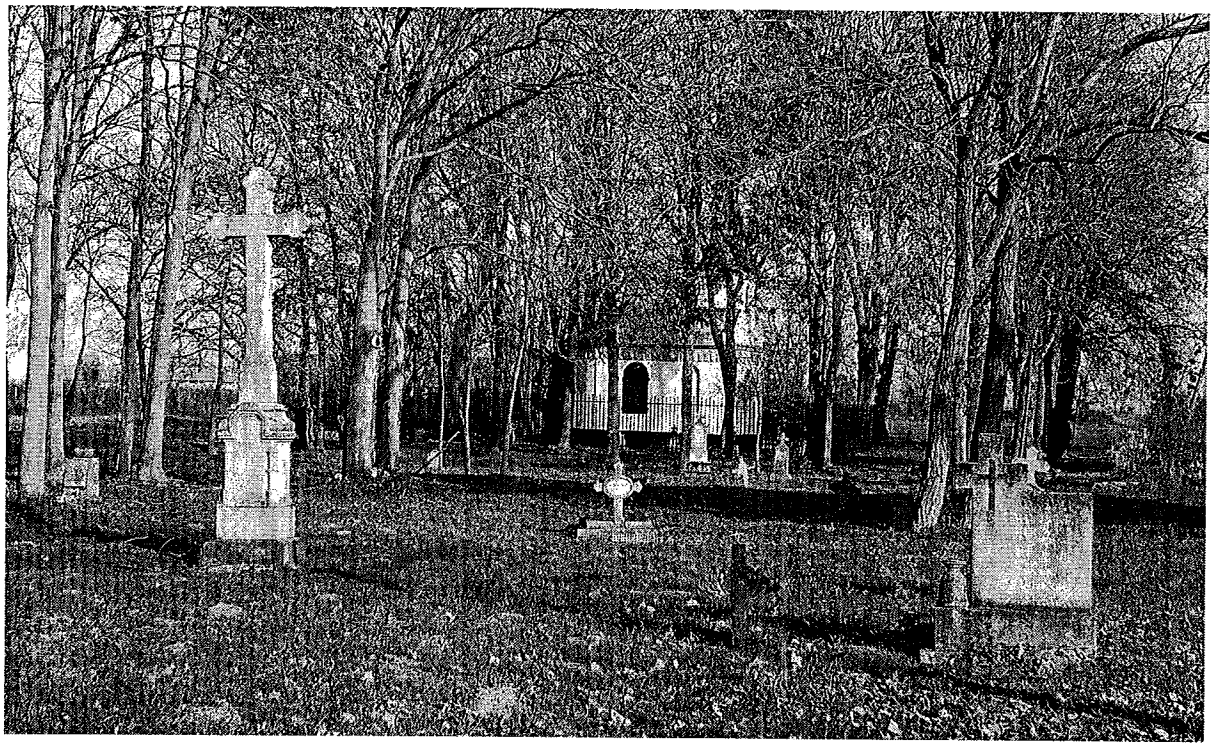

Régi temető, a háttérben a korábban bemutatott ún. református kápolna.

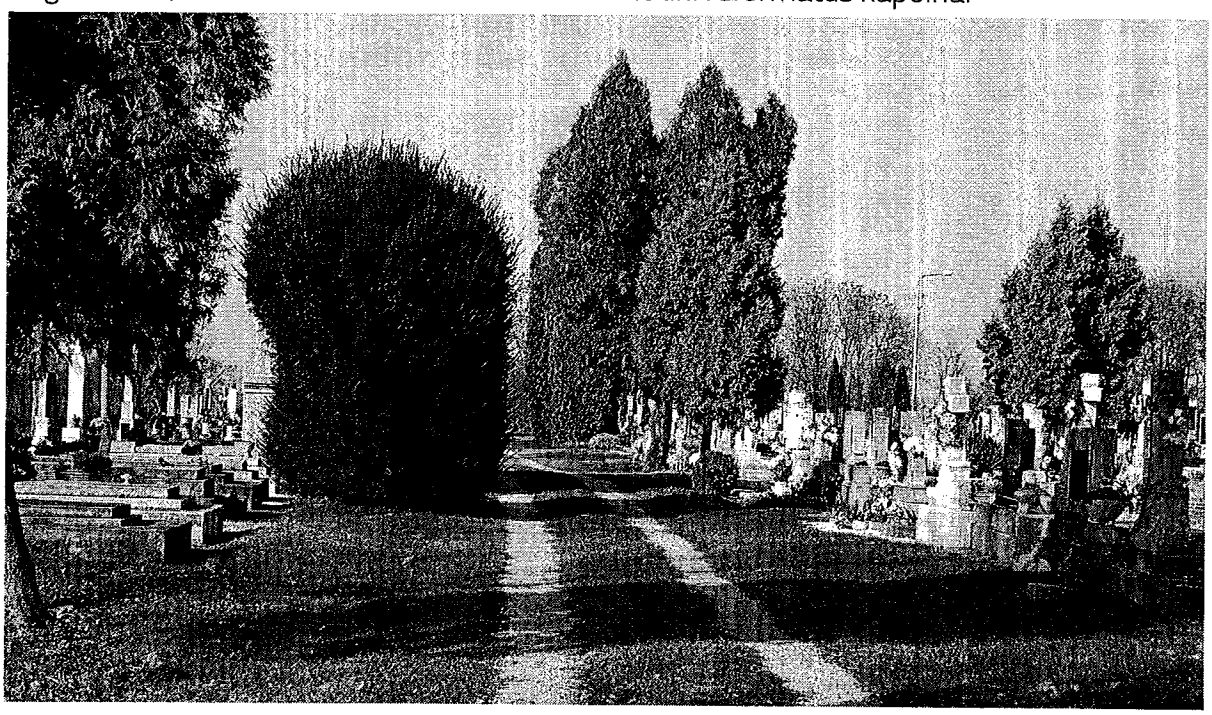

Az új temető látképe műkő sírokkal, örökzöldekkel.

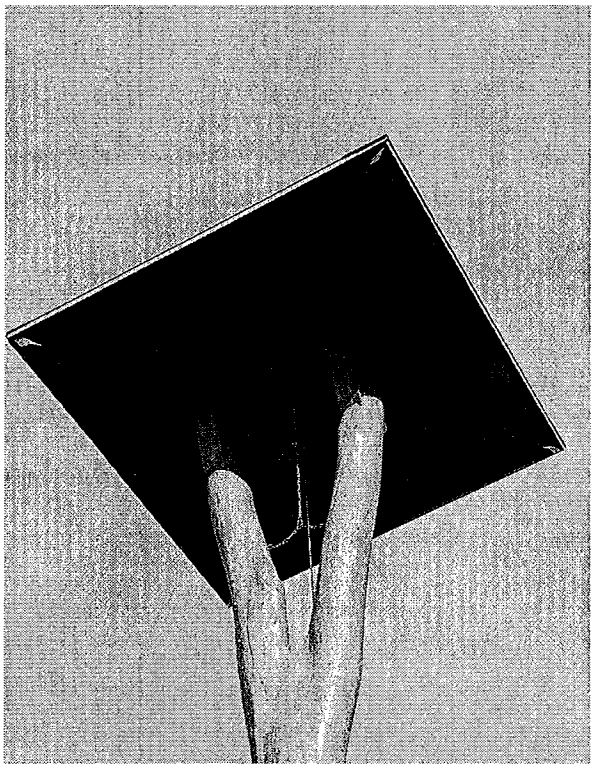
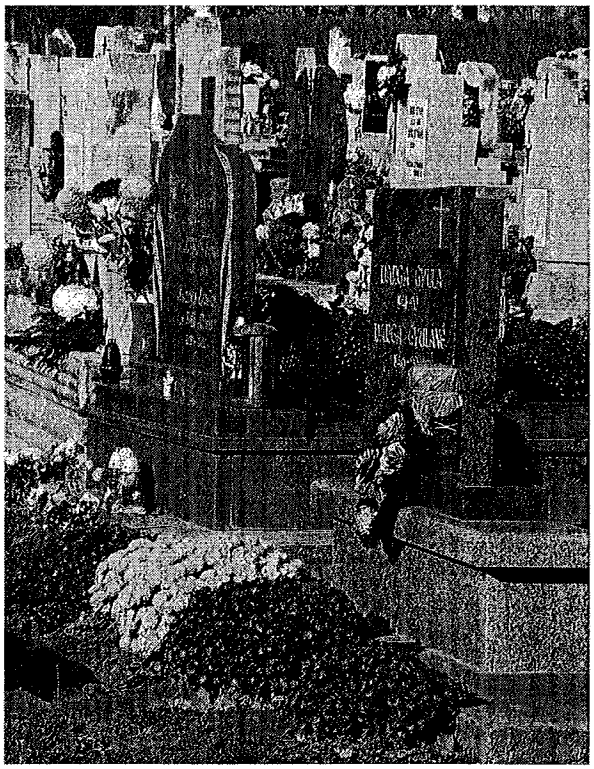

Az új temetőben ágasfára épített haranglábat emeltek.
Új megjelenésű műkő, vagy kő sírjelek láthatók, kriptaszerűen lezárva a sírt.

A régi temető, ma már inkább kegyeleti park vadgesztenyék, juhar és kőrisfák lombja alá bújik. A kép csodálatos a település nyugati kapuját az ősök őrzik, sírjaik fölé a teremtőt megszemélyesítő juharfák hajlanak, közöttük kőrisek nyúlnak az ég felé. A kőrisfa maga az ember teremtésének égig érő fája. A világkőrisfa gyökerei az alvilágban rögzülnek, és a bölcsesség és a sors forrásából táplálkoznak. Törzse tartja a Földet, koronája támasztja az Égboltot. A kápolna környezetében. A vadgesztenye az emberi élet nehézségét, újra és újra átélt hibáinkat jelképezik, míg elérünk megváltásig. Szépen komponált harmónia.
Az új temető két helyen megközelíthető. Ha a templom felől közelítünk, a hatalmas hársfák alatt szakrális úton lépkedünk.
A hársak levele szív alakú, olyan, amit a gyermekek rajzolnak, mellkasunkban ennek csak a fele dobog. Szívünk akkor lesz hasonlatos a gyermekrajhoz, ha megtalálja párját, összeforr azzal és betölti a szeretet. A hársfa szív alakú levelével ezért az élő, világokat mozgató szeretet növénye.

4.4. Sportpálya és sportcentrum

A Fonó felé vezető úton, a település szélén helyezkedik el, fásított környezetben a sportcentrum és labdarúgópálya. Az igényesen kialakított sportközpont változatos szabadidőprogram lebonyolítására ad lehetőséget. További fejlesztésként javasoljuk, a sportpálya élő sövénnyel történő lehatárolást Ny-ról, a mezőgazdasági megművelési földek felöl. A sövénytelepítés nem csak esztétikai célokat szolgálna, de szeles időben a szálló por megkötését, leárnyékolását is segíteni, csökkentve a pálya és környezetének légszennyezettségét. A pálya D-i sarkában jól felszerelt játszótér várja a gyermekeket.

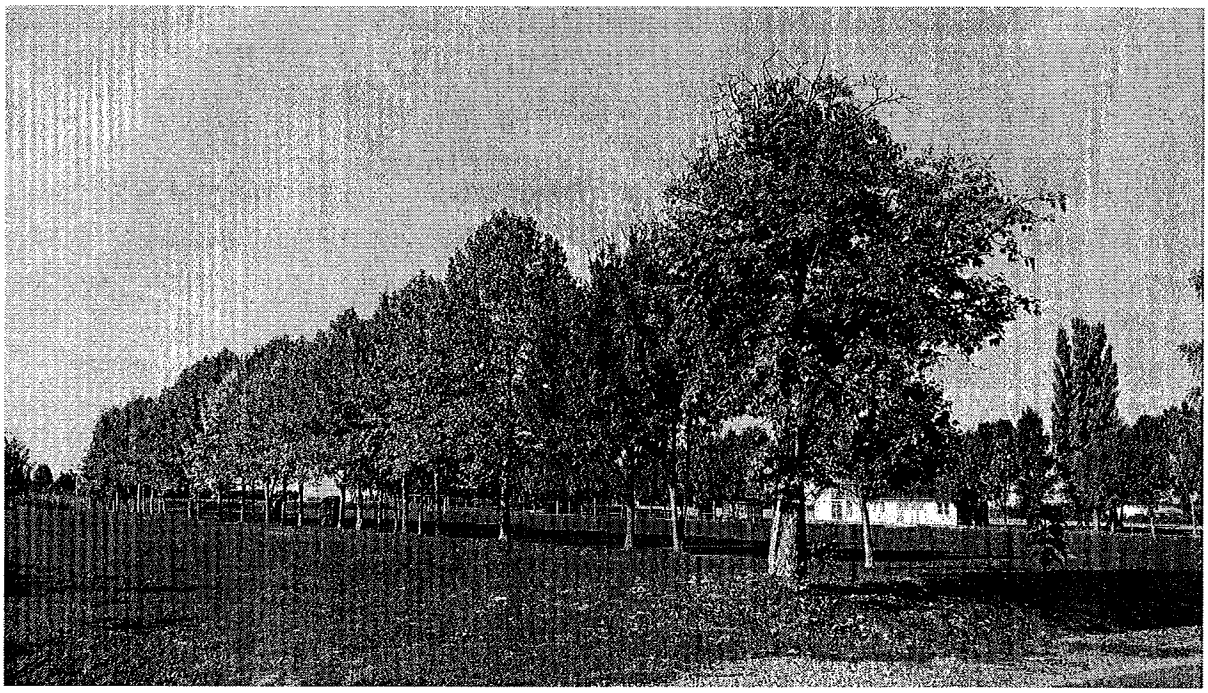

4.5 Erdő

A település határában mindössze 56,6 ha területen üzemtervezett erdők találhatók, melyek elsősorban gazdasági erdők, de 1,7 ha véderdő. Az erdők állománya egységes, egészséges, szépen gondozott, nagyobb állomány a Ny-i határszélen a Tocsári-patak mentén található. A legeltetés hiánya miatt erdősülés figyelhető meg a vízfolyások és időszakos vízfolyások völgyeiben, a rét- legelőterületeken, hol korábban legeltetés zajlott. A fásodó területek vízvédelmi szerepe és hatása a szántók mentén nagy jelentőségű és tájesztétikai hatása sem elhanyagolható a tájképvédelmi területen.

4.6. Gyepek

Szép, védelemre érdemes fajgazdag gyepterületeket a Tocsári-patak mentén, a Kapos folyó és a vasútvonal közötti sávban, illetve a Baté- Magyaratádi vízfolyás mentén húzódó területeken találunk.

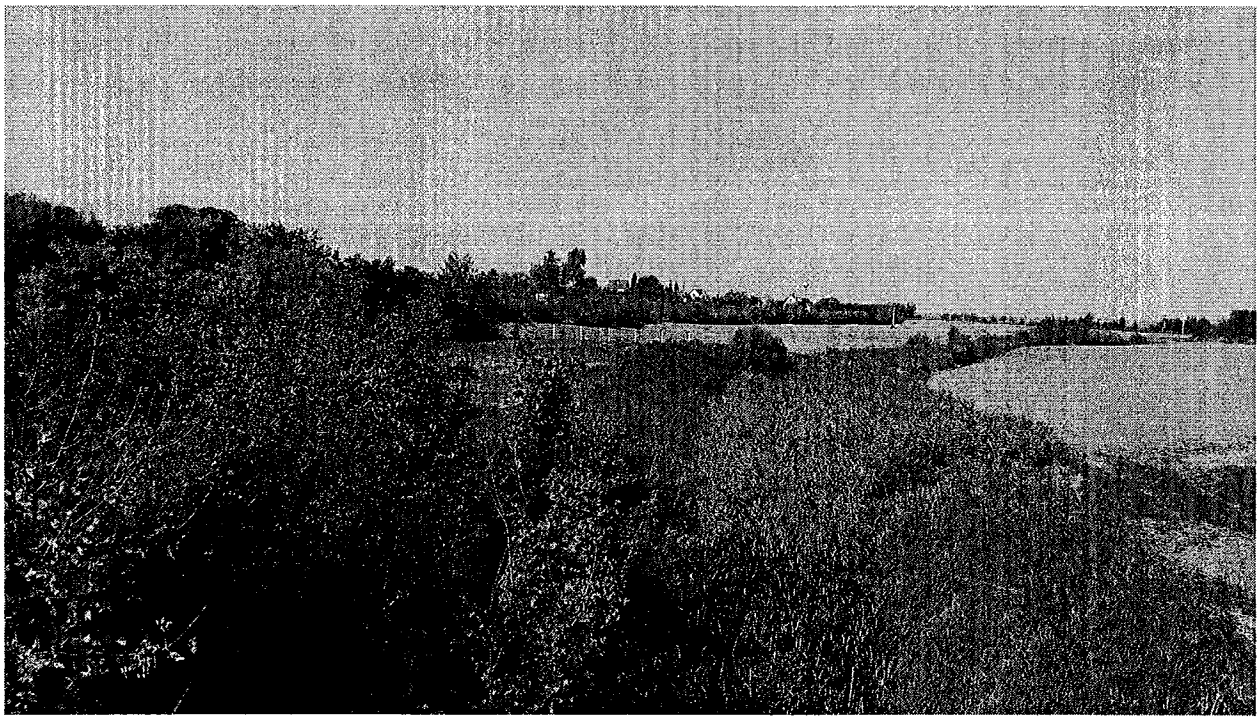

4.7.Vízfolyások, vízfelületek

A települést három oldalról vízfolyások határolják. D-ről a Kapos folyó határolja, amelybe a település keleti közigazgatási határán folyó Baté- Magyaratádi vízfolyás és a Ny-ról határoló Tocsári patak torkollik. A Kapos és a vasútvonal közötti vizesebb részen szépen beerdősült táblatagoló árokrendszer húzódik. A Baté-Magyaratádi vízfolyás táplálja a hosszanti irányba elnyúlóan horgásztavat.

4.8 Mezőgazdasági területek

A település külterületének képét elsődlegesen a nagykiterjedésű mezőgazdasági területek, a szántók határozzák meg. A határ termőterületének nagy része 17-22 AK értékű, jó minőségű, belterjes, intenzív gazdálkodásra alkalmas szántóterület. A település külterülete mezőgazdasági fejlesztésre kiválóan alkalmas. Megfontolandó a Kapos öntözési kapacitásának kihasználása. A mezőgazdasági területeken törekedni kell a termőhelyi adottságokhoz igazodó földhasználatra, a komplex szemléletű környezet- és tájgazdálkodásra, a környezetkímélő gazdálkodási módok alkalmazására.

5. A TELEPÜLÉSKÉP MINŐSÉGI FORMÁLÁSÁRA VONATKOZÓ AJÁNLÁSOK: ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ, KÖZTERÜLETEK TELEPÜLÉSKÉPI ÚTMUTATÓJA - UTCÁK, TEREK, KÖZPARKOK, KÖZKERTEK

5.1 **Baté lakóterületére vonatkozó építészeti útmutató, ajánlások**

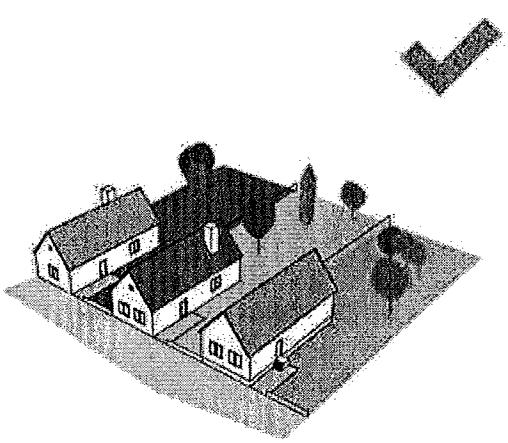

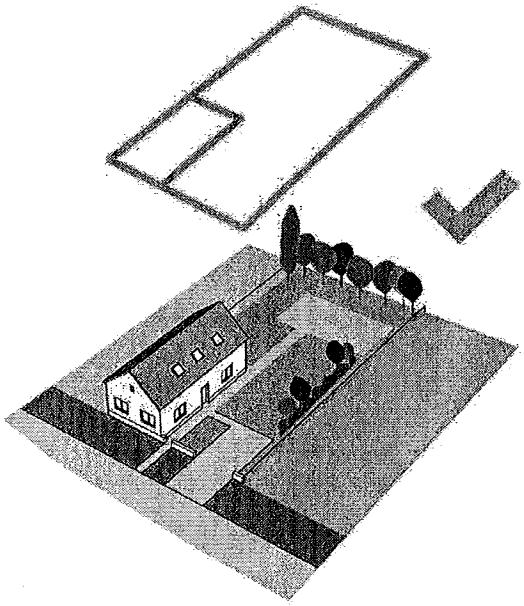

TELEPÍTÉS

A falu lakóterületein jellemzően oldalhatáron álló, merőleges esetlegesen párhuzamos beépítéssel, kis előkerttel építettek házakat.
Vonzó a kialakult rend, megtartása ajánlatos az egységes utca és településkép további biztosítása érdekében. Nem javasolt, a kialakult viszonyrendszer felbontása pl. elforgatott, vagy hátrahúzott épületek építésével, ha a meglévő rendhez képest eltérőre tervezett beépítésnek nincs meg a megfelelő méretű telke a nyugodt elkülönüléshez, vagy más fontos használati, vagy építészeti gondolat nem indokolja azt.

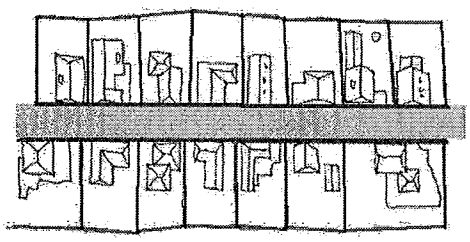

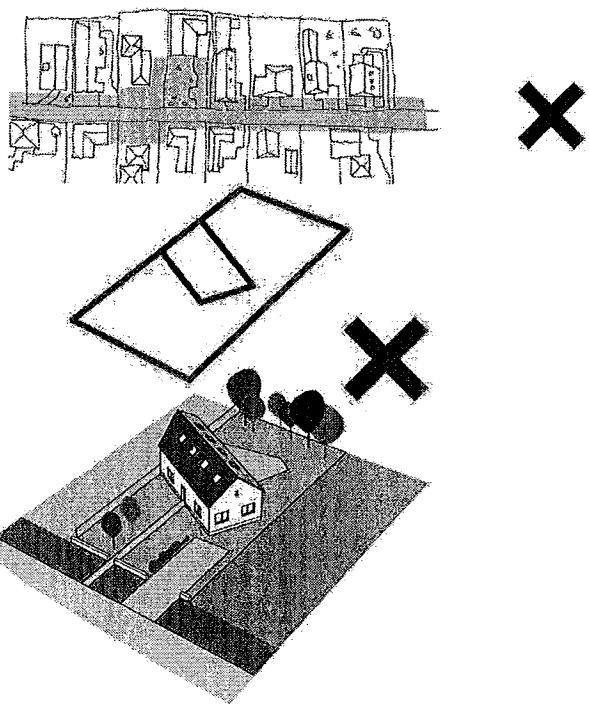

TEREPALAKÍTÁS

A település lakóterületei síknak, vagy enyhén lejtősnek tekinthetők. Terepbevágás és töltés sehol sem fordul elő lakóház terepre ültetésénél. Általánosságában kijelenthető, hogy kirívóan erőltetett terepbevágások és töltések képzése lakóudvar létrehozására nem javasolt.

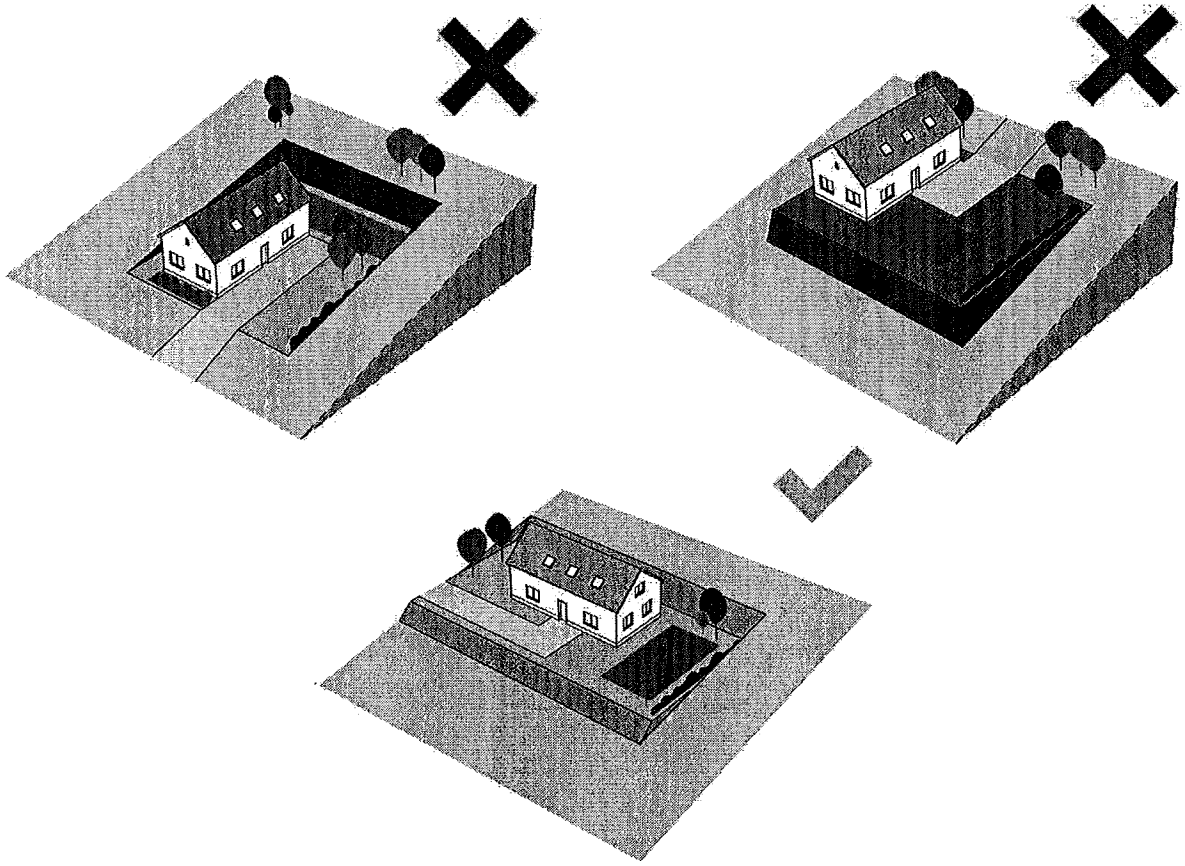

MAGASSÁG

A község lakóházai a kastélytól eltekintve egyszintesek, magastetősek esetleg tetőteresek, a korábban bemutatott változatossággal egységes képet mutatnak. A meglévő épületek közé épülő új házaknak a környező házakhoz illeszkedő magassággal javasolt épülniük. A túl magas, vagy többszintes utcafronti házak nem illeszkednének a község utcaképébe, mely kialakulását el kell kerülni. A magasabb, nagyobb léptékű tervezett épületekhez nagyobb telket, vagy más beépítést javasolt választani.

TETŐHAJLÁSSZÖG

A lakóházak tetőidomai a régebbi utcaszakaszokon 35-40 fok körüliek, míg az újabb utcák lakóházai alacsonyabb hajlásszögekkel épültek. Az utcaszakaszonkénti egységes (de nem egyforma uniformizált!) tetőhajlásokra, mint jellemző megjelenési formára az új házak építésekor, vagy tetőcserekor tekintettel kell lenni. A meglévő épületek közé épülő új házaknak hasonló tetőhajlásszöggel javasolt épülniük, mint környezetüknek. A túlságosan eltérő hajlásszögű látható tetőfelületű épületek nem illeszkednek a településképébe, ezt vagy kerülni kell, vagy nem javasolt az utcasorba erőltetni őket. Természetesen kivétel is van, például a templom fedése, ami igencsak meredek fedésű, de ott a kitűnés a cél...!

Tetőhajlásszög, mint építészeti eszköz önmagában nem a szépség, vagy a csúfság letéteményese, toronynak és akár lapostetőnek is meglehet a helye és szerepe. Mindegyik lehet szép és csúnya is egyaránt. Tudatos igényes építői akarat mellett a helyes építészeti eszközök, így a tetőhajlásszög megválasztása az alkotó építész feladata és felelőssége!

TETŐFORMA

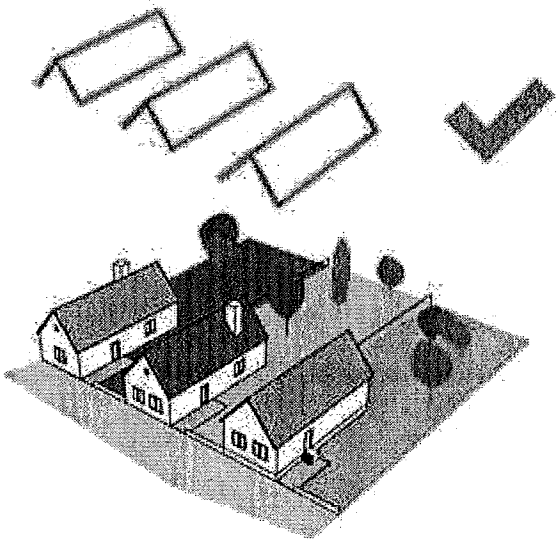

Az értékleltárban felsorolt lakóházak és melléképületek egyszerű oromzatos nyeregtetőkkel fedettek. Későbbi divatból sátortető vagy más bonyolultabb forma is látható. Ezek közül a nyeregtetők az értékesebb megjelenési formák.

Érdemes a fellelhető utcasori karaktert erősíteni, karakteresen elkülönülő épületek egymás mellé helyezése előnytelen lehet!

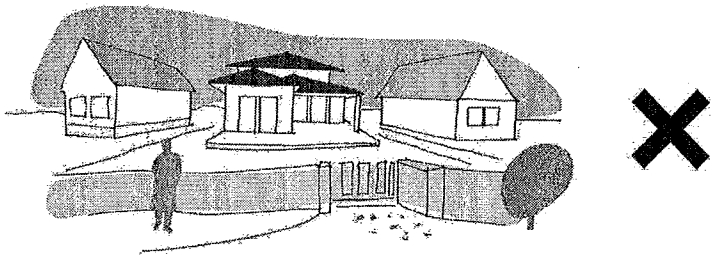

ANYAGHASZNÁLAT (SZÍNEZÉS)

A településen többhelyütt visszafogott anyag és színhasználat figyelhető meg, ezért új épületek építése esetén, vagy a házak kerítések festésekor a település épületeinek színvilágához és anyagaihoz illeszkedő megjelenés javasolt. Nem elfogadható a feltűnő, kirívó, harsány színhasználat, valamint a rikító színű fémlemezfedés és burkolat.

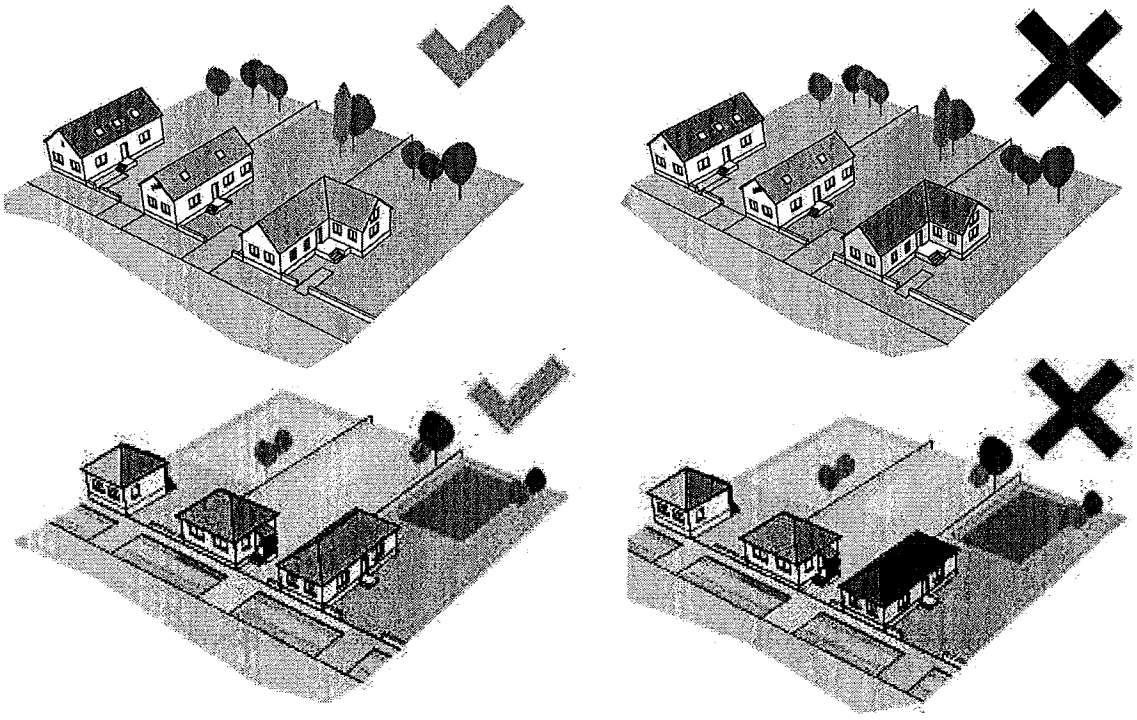

KERÍTÉS

Általában az áttört jellegű kerítések figyelhetőek meg, ezek harmonikusak.
Még egy drótfonatos kerítés is lehet igényes, barátságos, ha például tartóoszlopai formálva vannak, és azt hangsúlyozzuk a fonathoz képest.

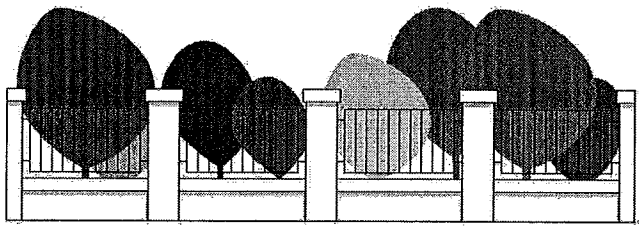

Oszlopos kerítés, a lábazat és az áttört kerítésrész ajánlott aránya kb.1/3 : 2/3

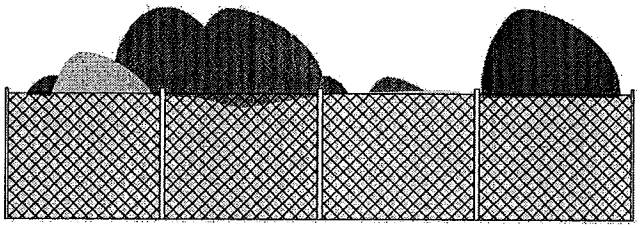

A teljesen áttört kerítések esetén a nádszövettel történő zárás nem ajánlott

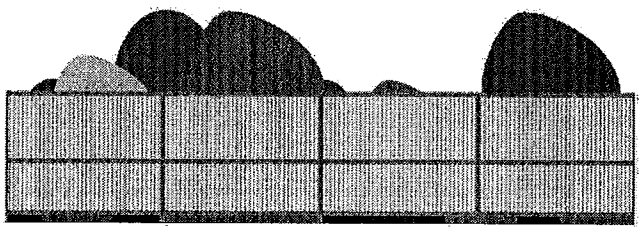

A fémvázás, tömör, fémlemezzel zárt harsány színezetű, alacsony építészeti minőséget képviselő megoldások is rontják a településképet

A kastély kerítése jelenleg tömör téglakerítés, mely zárja a betekintőt a kastélykertre vetett pillantásoktól. Ez egyfelől érthető, másfelől azonban kizárja a településképből azt a kulturális örökséget, ami ehhez a településhez tartozik.

A fenti áttört kerítés javaslata nem lehet merev szabály, a főút forgalma és zajcsillapítása esetén elfogadható jobban záró kerítés építése, azonban akkor sem célszerű mindent elzáró fal építése kerítés gyanánt.

5.2 Gazdasági területekre vonatkozó építészeti útmutató, ajánlások

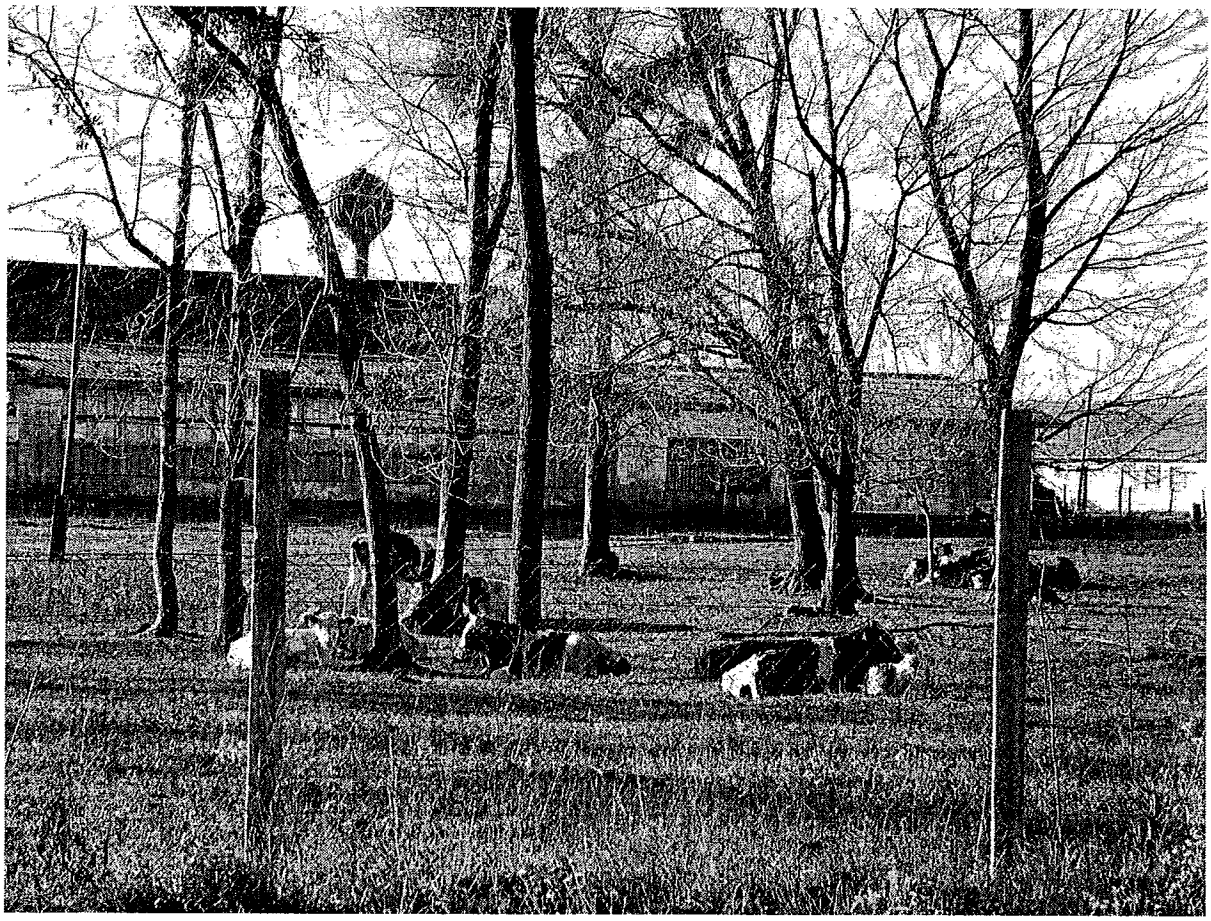

A gazdasági, ipari, de sokszor még a szolgáltató épületek méreteit, magasságát, tetőhajlásszögét és épületformáját a funkció és technológia határozza meg. Épületek építésénél ezeken a területeken is elvárható azonban, hogy törekedjenek az 5.1 pont alatt leírtakat figyelembe venni, különösképpen az épületek-építmények színezését és anyaghasználatot.

Igen előnyös, ha a terület épületeit fák cserjék takarják.

5.3 A temető területére vonatkozó építészeti-, tájépítészeti útmutató, ajánlások

A település temetőjében legkézenfekvőbb a kialakult rend megtartása: a temetőkert – kegyeleti park – értékesebb sírjelek összegyűjtése: kőtár megjelenés, a temetőkert ápolása, valamint az „ősfák" megőrzése. Az új temetőben a sírmezők É-ról történő leárnyékolására őshonos fák telepítése javasolt. Ezentúl különleges misszió lenne a hagyományos sírjelek használatához való visszatérés. A temetőben található sírkövek láthatóan időtállók és igényesek, követhető példát nyújtanak.

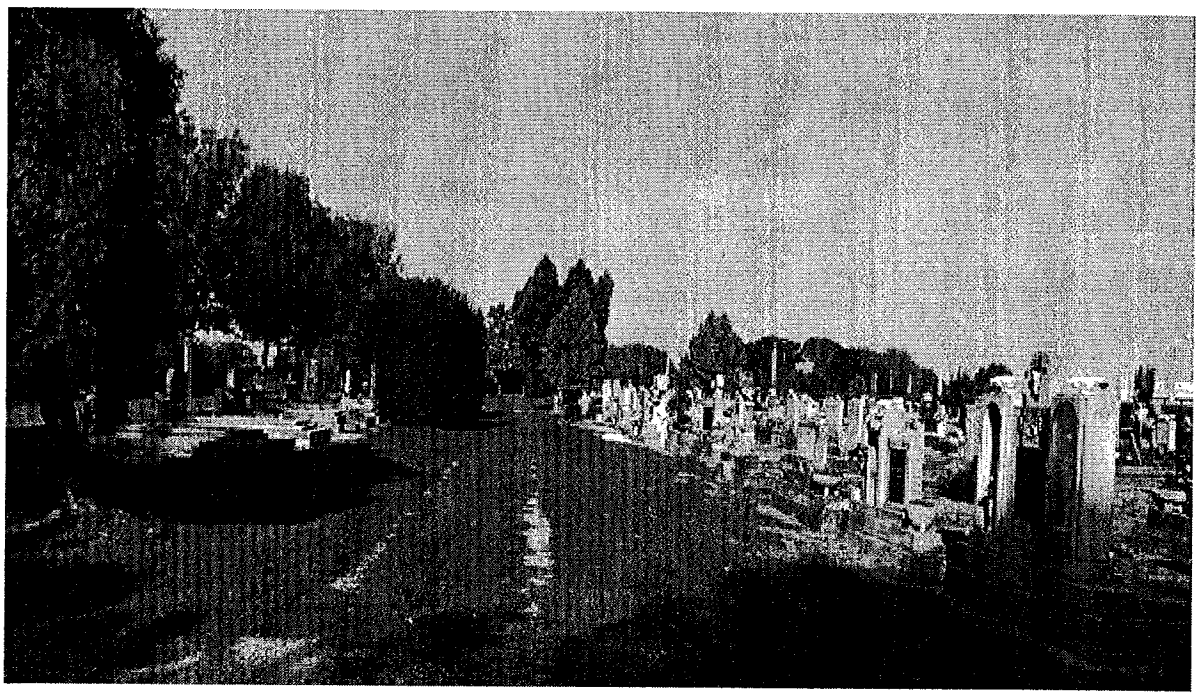

Tulajdonképpen a legkedvesebb látványt a füves temetőkert, virágos sírhalom, hagyományos kő anyagú faragott sírjel nyújtja, nem javasolt teljesen idegen formavilágú és anyagú sírjel alkalmazása

5.4 Beépítésre nem szánt területekre vonatkozó építészeti útmutató, ajánlások

TEREPALAKÍTÁS

A település külterületének egy része gyakorlatilag a faluból is látható. A tájkép védelmére kellő hangsúlyt kell fektetni, az épületeket tájba illesztett módon kell elhelyezni. Terepbevágás esetén nem elfogadható az épület túlerőltetett földbevájása, mert az így a közvetlen rálátás kedvezőtlen lesz. Nem javasolt továbbá a ház teljes kiemelése sem, mivel így a ház feltűnő platóra kerül, túlságosan kiemelkedik a környezetéből. A javasolt megoldás a terep

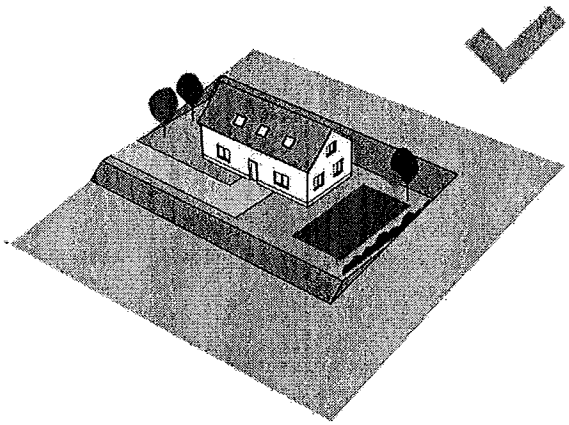

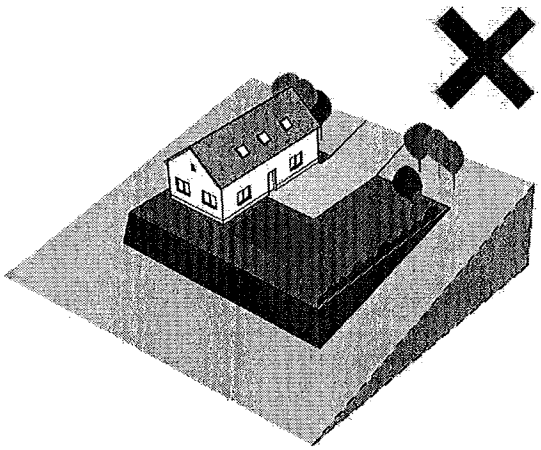

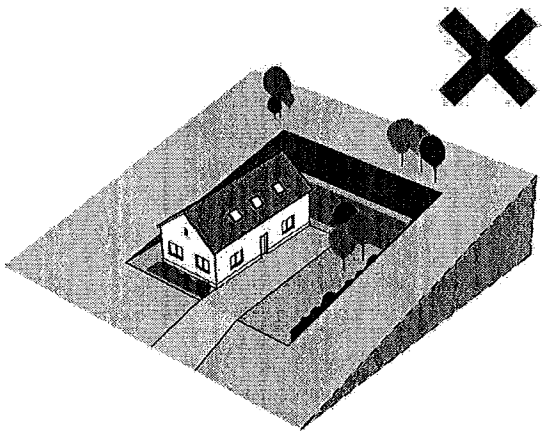

részleges bevágása lehet. Kiváló megoldás, ha a ház eleve a terepbe illesztve épül, kapcsolata így harmonikus a környezettel, a földmunka minimális, és a csapadékvíz elvezetése és az abból fakadó problémák is jól kezelhetők.

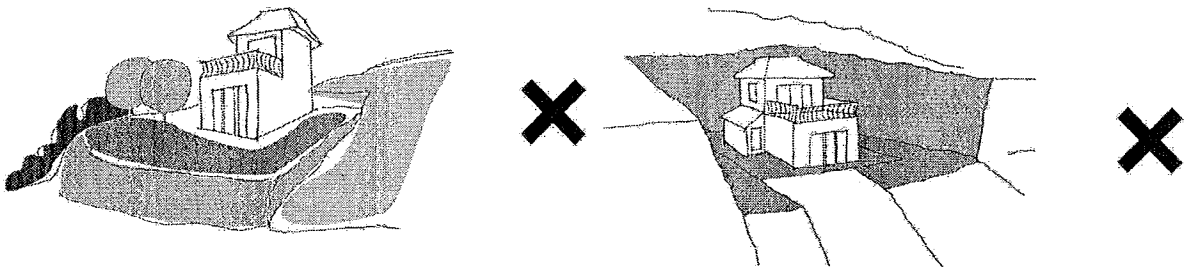

A terepre illesztésnél nem megfelelő, ha a terepre kiemeléssel, vagy besüllyesztve helyezzük el a házat, nem illeszkedve a terephez

TELEPÍTÉS

Az értékes mezőgazdasági- és erdő területeken új épület építése esetén a szabadon álló laza beépítési mód ajánlott, és a tájképbe történő illesztés a legfontosabb építészeti szempont. A külterületi településrészeken is fokozott körültekintéssel kell minden beavatkozást (építést és területhasználatot) megvalósítani, úgy hogy minél kisebb mértékben változtassunk a tájképen. Általánosan javasolt a területek beépítetlen jellegének megtartása a már kialakult és értéket képviselő építmények karakterének megóvása mellett. Az értékes tájkarakter megőrzését szolgálja a területhasználat és a telekszerkezet hosszú távú megőrzése. Tájképvédelmi szempont továbbá, hogy reklámfelület elhelyezésére szolgáló önálló építményt, felszíni elektromos hálózati vagy hírközlési elemet illetve építményt ne lehessen az érzékeny területeken elhelyezni.

Erdő, mező, ligetek, fás legelők, és település kapcsolata különösen fontos szempont.

ANYAGHASZNÁLAT (SZÍNEZÉS)

Új épületek építése esetén a település épületeinek színvilágához és anyagaihoz illeszkedő megjelenés javasolt. Nem elfogadható a feltűnő, kirívó, harsány színhasználat, valamint a rikító színű fémlemezfedés és burkolat. A színválasztáskor természetes „földszínek" alkalmazása javasolt.

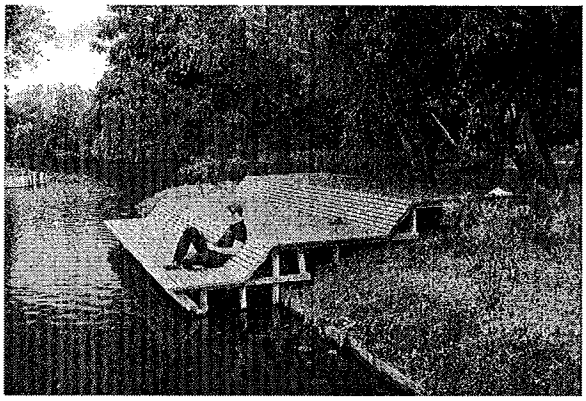

A KAPOS...

A települést délről határolja névadó folyója, a Kapos. A víz évről-évre enyhe É-i ívvel szakrális utat jár be, Ny-ról K-re halad. A folyó ma már csak átszalad a területen, régen azonban gazdag meanderei között lassabban haladt, lerakva hordalékát és életteret biztosítva a gazdag vízi világnak. Az elődök tisztelettel és hálával gondozták az árteret, a parti sávot, a vizet tisztán tartották, halgazdálkodást folytattak. A folyó vízkészletének hasznosítása a korszerű árvízi és ártéri gazdálkodás segítségével ma is megoldható lenne. A folyó újra szerves részét képezhetné a településnek. A Kapos nem csak a vízgazdálkodás további lehetőségeinek kiaknázását jelentheti, de a rekreációban is nagyobb szerepet kaphatna a pihenésre, horgászásra alkalmas parti zöldfelület kialakításával.

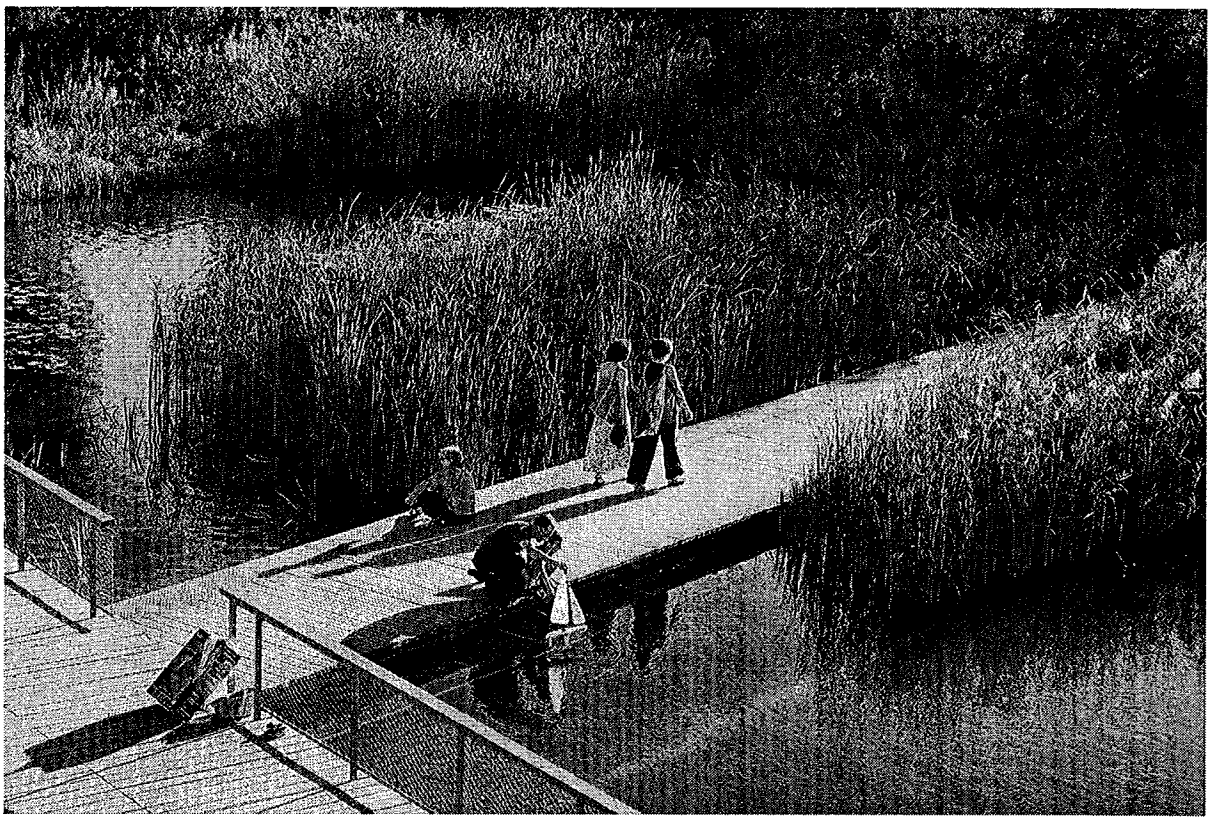

A Kapos-part akár rekreációs célokra is használható lenne!

6. JÓ PÉLDÁK BEMUTATÁSA

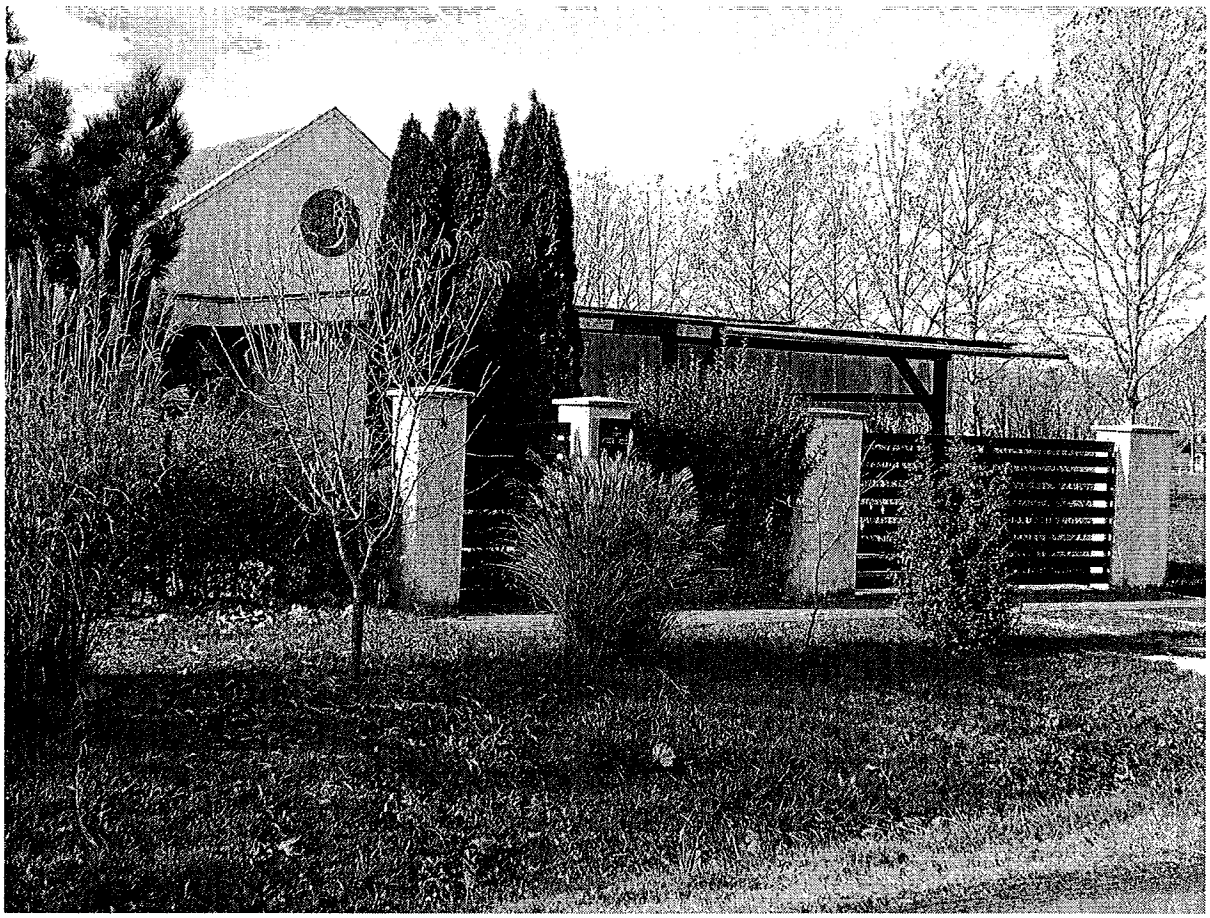

Modern megjelenésű lakóház, modern kerttel. Ez már klasszikus kertvárosi épület. Baté utcái alkalmasak a mai átalakuló társadalmi igények által építeni kívánt lakóházak/kertek kialakítására. Sehol nem kell „kukoricaföld mellé" építkezni, mert mindenütt, de a település középső részein adott az a zöldfelületi tér, melyben élni lehet.

A modern igények kielégítése valószínűleg arra fog tolódni, hogy a közterületek - közösségi területek fejlesztésével az emberek egymásra tudjanak találni. Ma már kevés az, hogy telkeket adunk, ahol az emberek építkezhetnek, jó hosszú kerttel, ahol kapálni lehet... Tudomásul kell venni, hogy az emberek döntő többsége nem akarja ezt az életformát élni.

Mi kell hát? Mi okoz szépségérzetet, de főleg jólét-érzetet az embereknek?
Néhány ajánlás:
-árnyas (kiépített) futópálya
-kerékpáros-gördeszkás ugratópálya
-biztonságos kerékpárút-hálózatba becsatlakozás

-a Kapos folyó, mint biológiai élettér értelmezése, nem pedig csak egy „Kanális" !!! Egész egyszerűen helyet kell teremteni annak, ahol felnőtt-gyerek a vízparton pihenhet, horgászhat.
-az utcák másképp értelmezése abban, hogy az nemcsak autók közlekedésére való. SŐT! Elsősorban a gyalogosoké, ott élőké. Nagyon nehéz dolog, de meg kell teremteni azt, hogy az utca ne csak az áthaladás helyszíne legyen.
-közösségi színterek megjelenése. Nagyon jó helyszín a gőzmalom épülete és külön dícséretes az önkormányzat hozzáállása, hogy megmentette az épületet

-A legnehezebb, legfáradságosabb, de legfontosabb: mindezeket élettel megtölteni, programokat kínálni, az öntevékeny civil szerveződéseket ahol lehet segíteni!

HOMLOKZATKÉPZÉS

A település karakterét elsősorban nem az egyes épületek homlokzata, hanem a település fekvése, utcák vonalvezetése, zöldterületei, egyre inkább kertvárosias beépítés határozza meg. Ahogy szinte másutt is, Batéban is több, egyedileg kiemelkedő homlokzatú épület is előfordul, gondoljunk csak a műemlékekre.

ABLAKOK

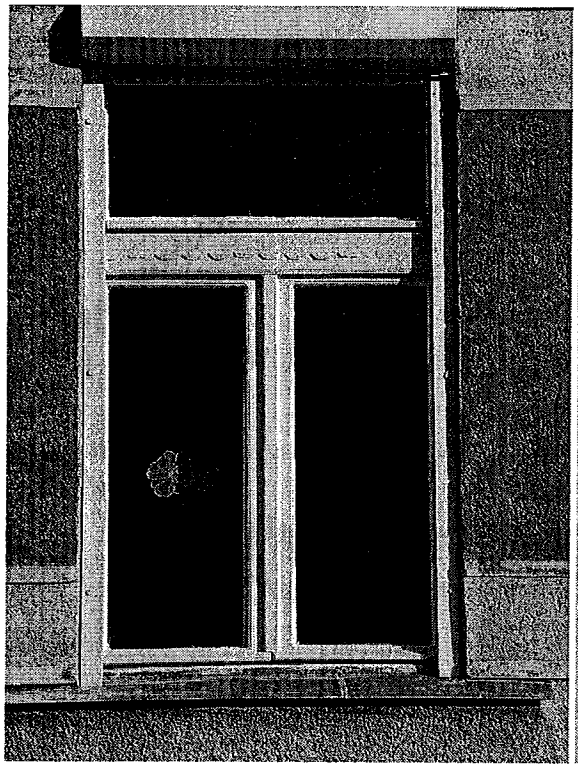

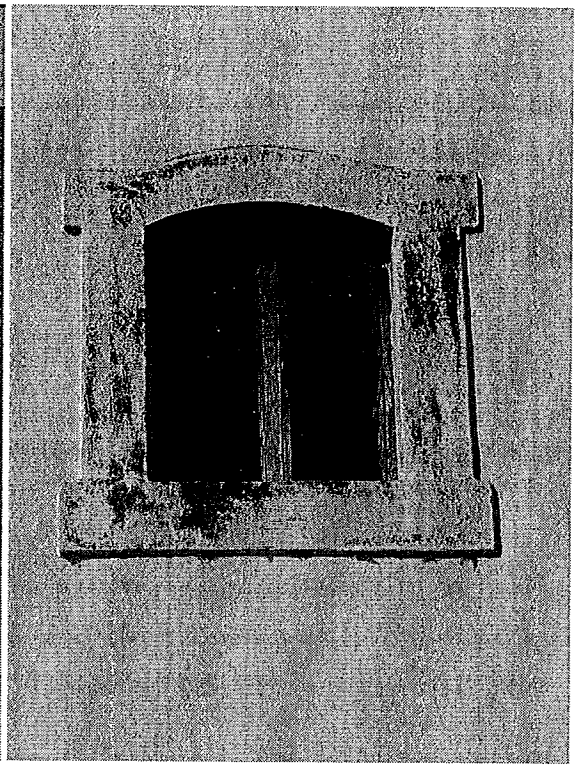

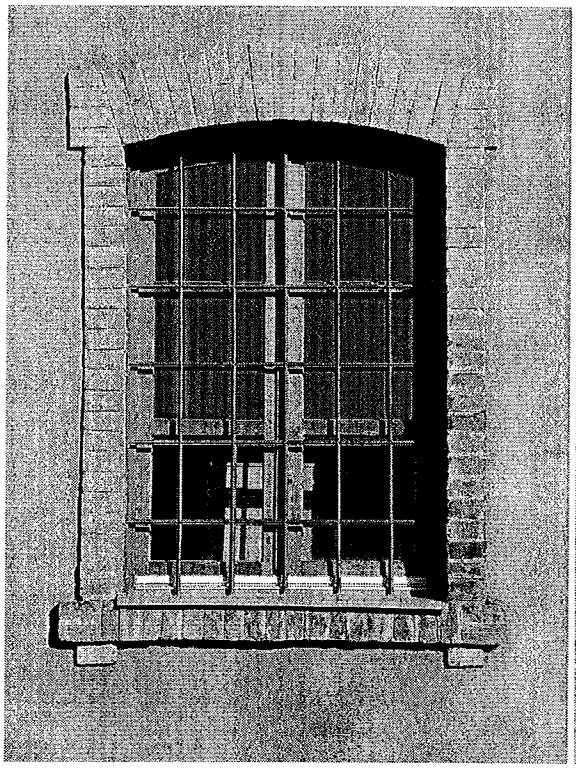

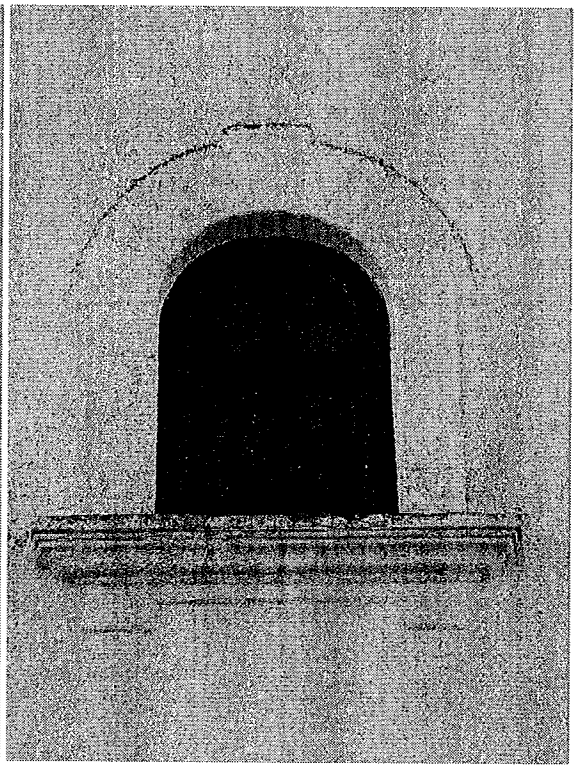

SZELLŐZŐABLAKOK

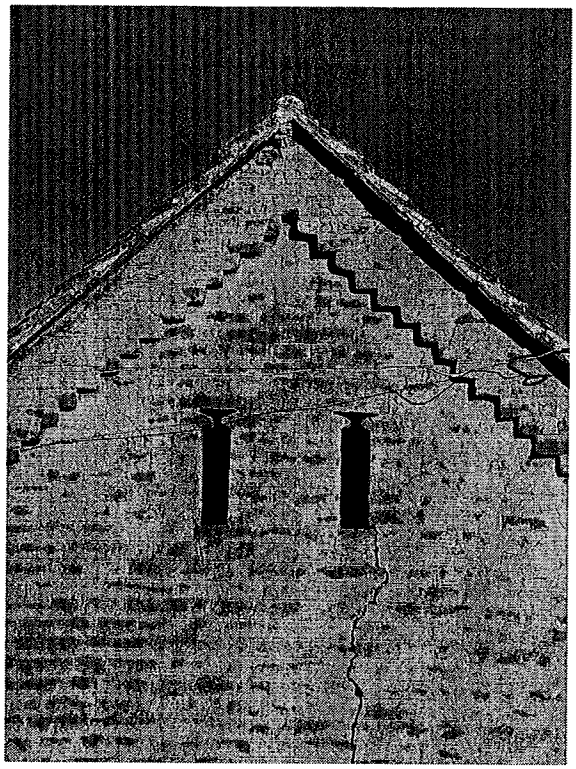

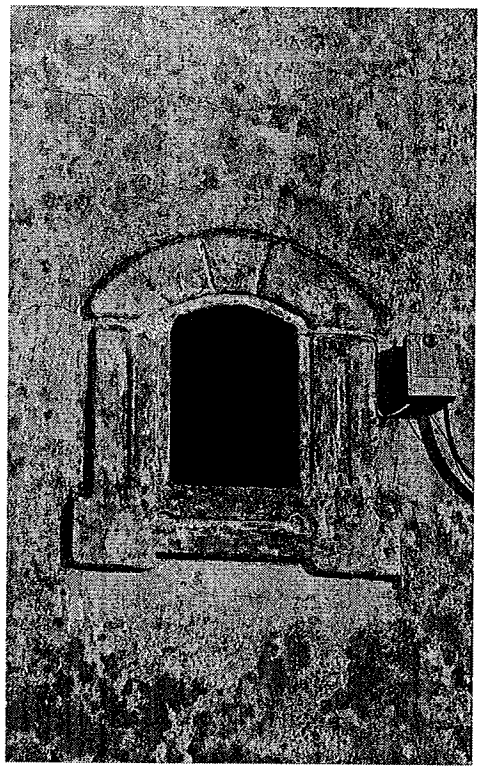

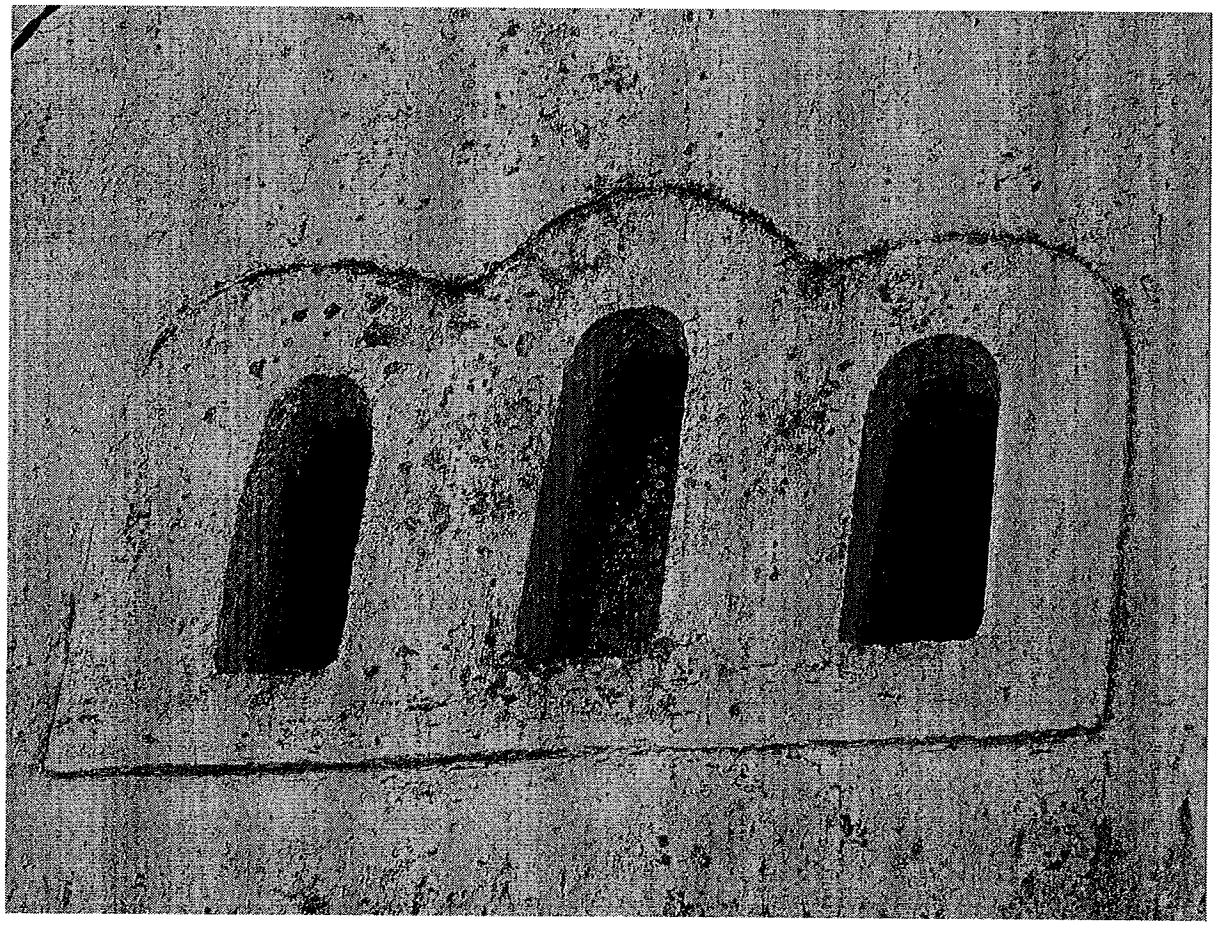

TORNÁCOK

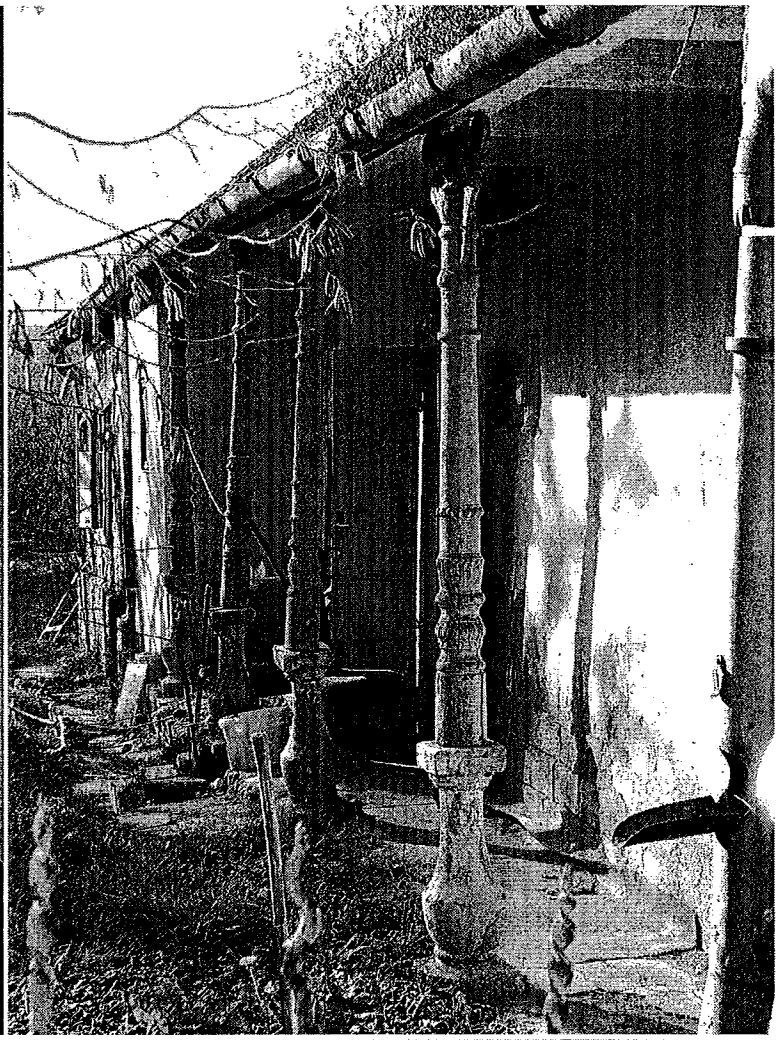

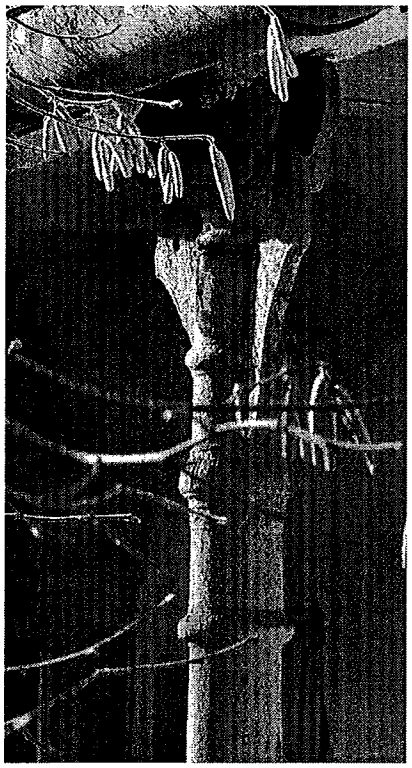

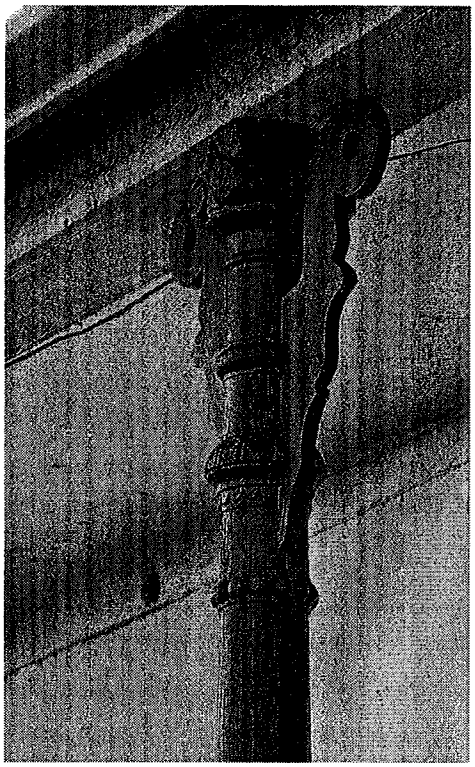

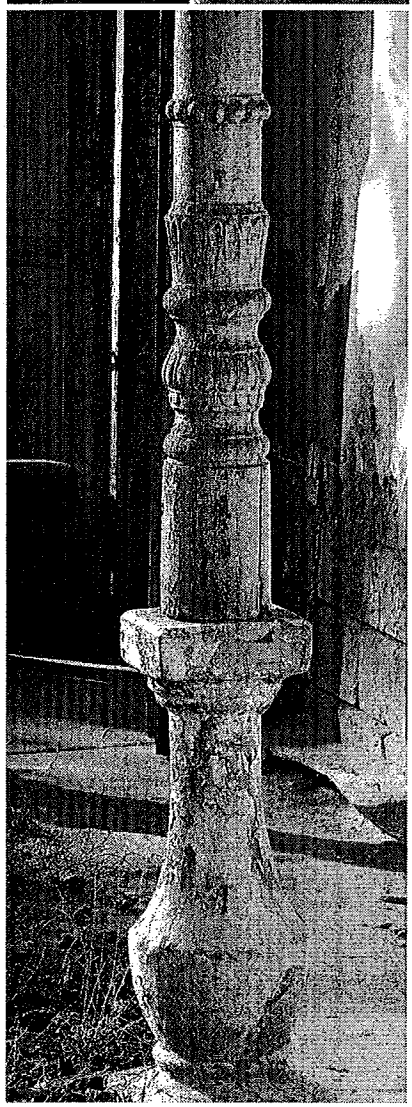

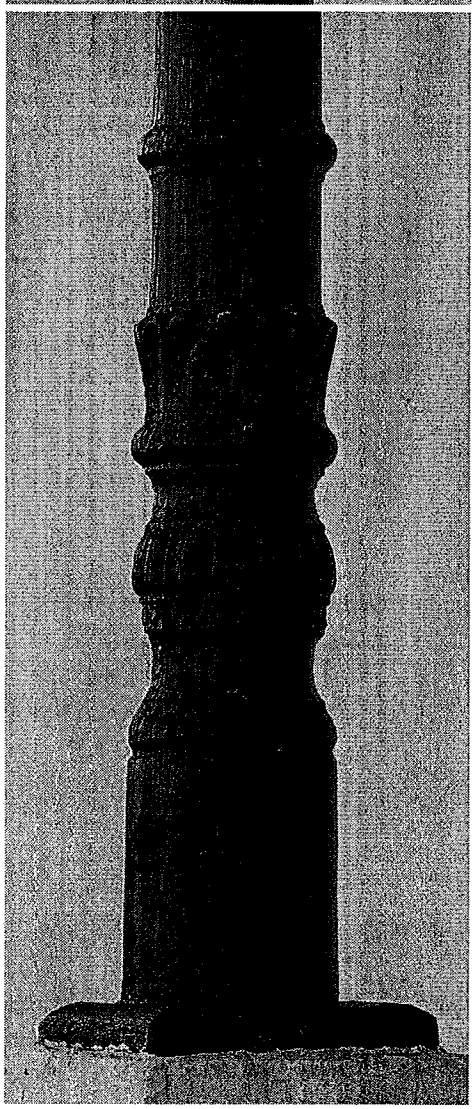

KERÍTÉSEK

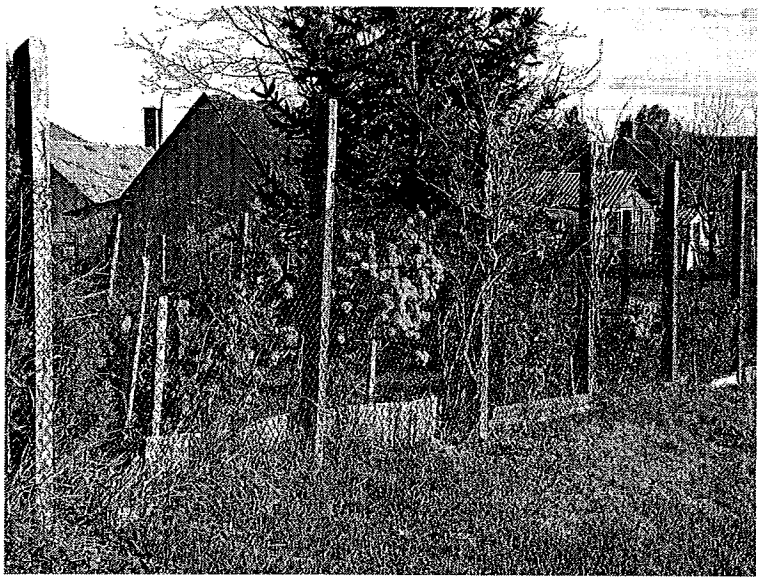

A legegyszerűbb drótkerítés is „feldobható" virágzó növények telepítésével.

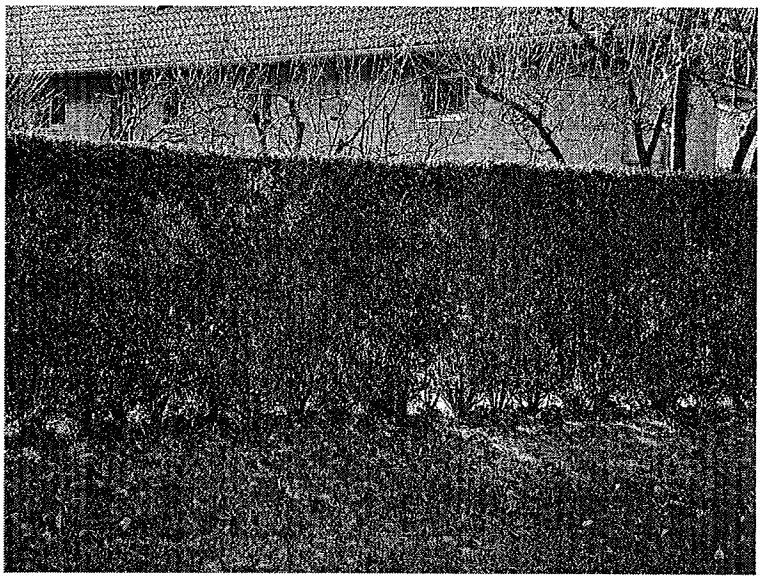

Ha nincs pénz drága kerítésre, szép igényes megoldás lehet a sövénykerítés! Ugyan minden évben le kell nyírni, de festeni nem kell.

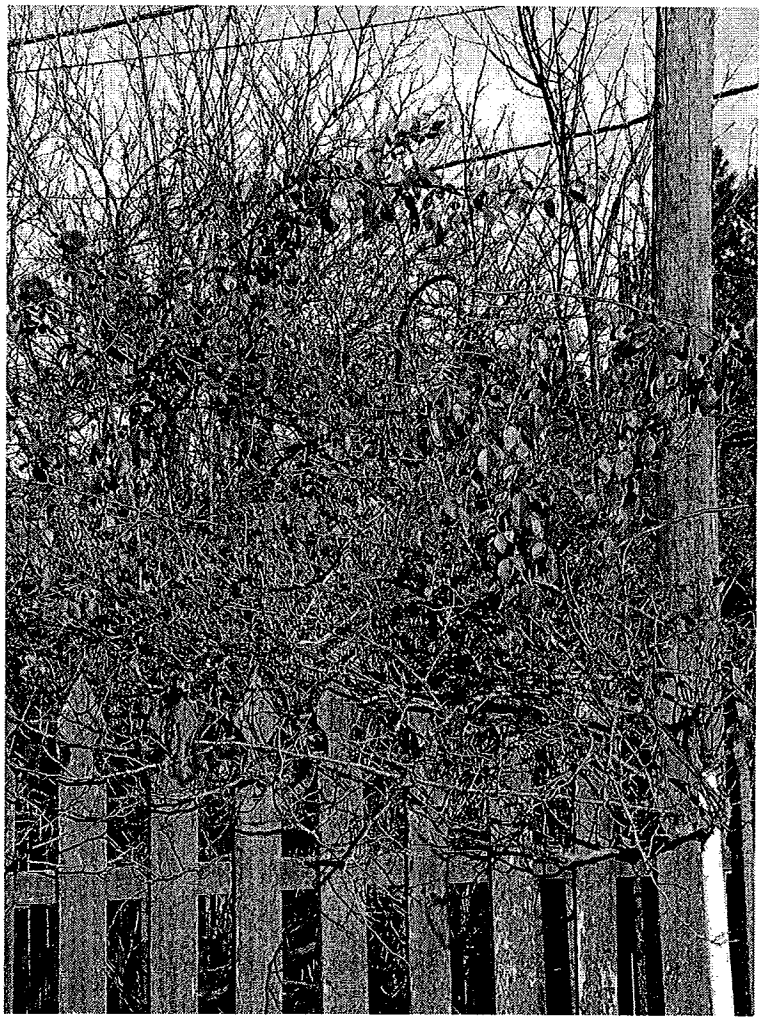

Léckerítés rózsával. Kell ennél szebb?

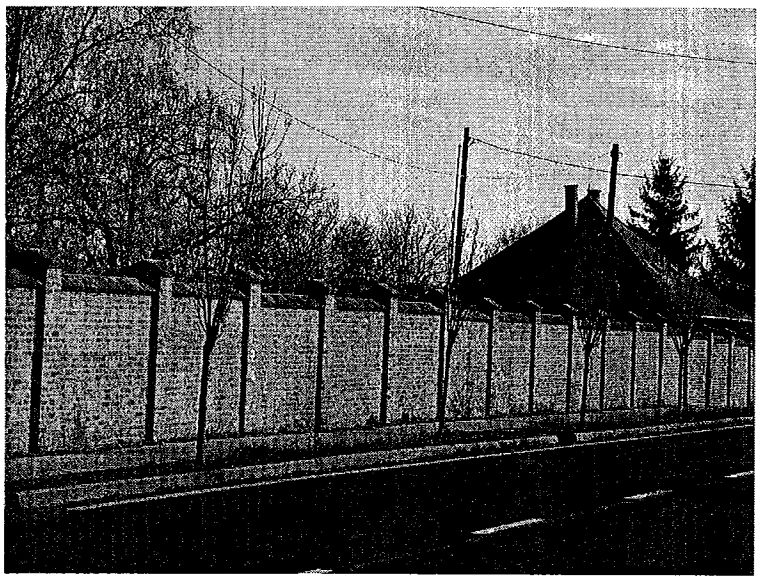

A kastély tömör kerítése. Ma a XXI. században kissé elzárkózó; egy kis beugrás kívül a kerítésfalban, ott egy tő virág, vagy egy szobor; valamit adhatna a kastély magából a közösségnek.

Öntött betonkerítés, stilizált vas-kastélykerítés előtte krizantém, szép kompozíció.

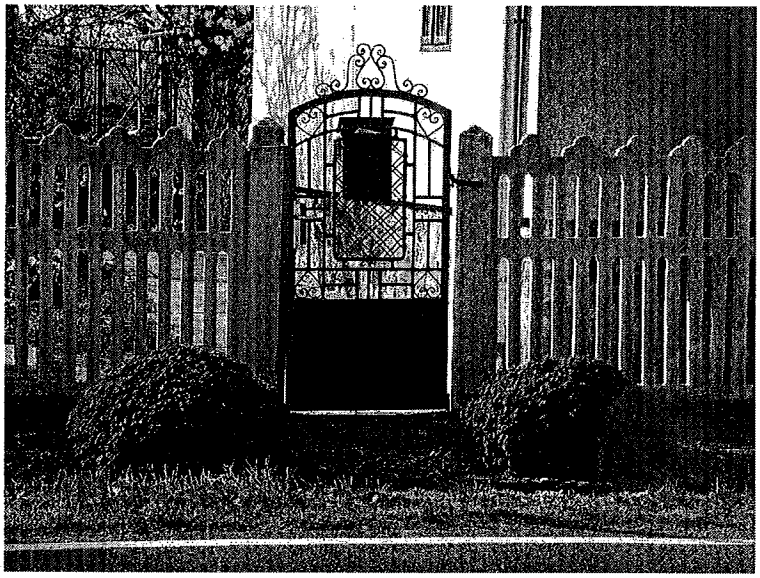

Egy barokk kertben sem komponálnának másképp.

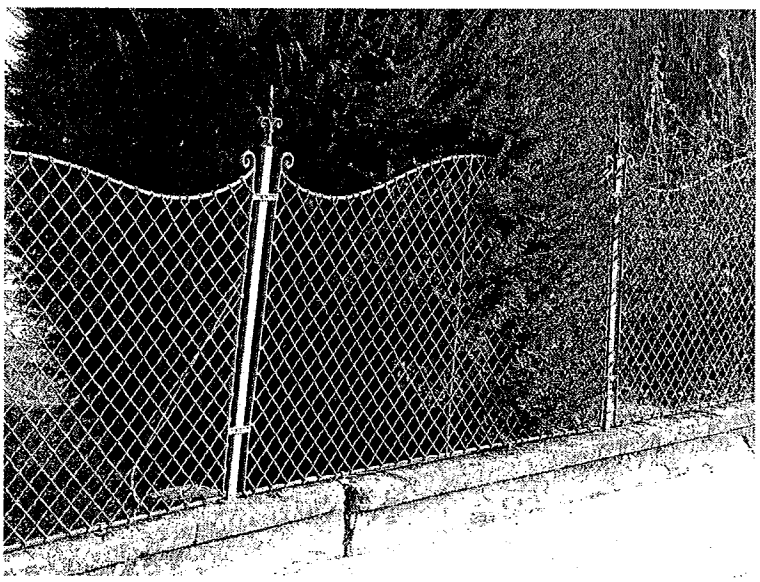

(kovácsoltvas) Stilizált vas-kerítés. Lábazattal, növénnyel átszőve.

TEXTÚRÁK

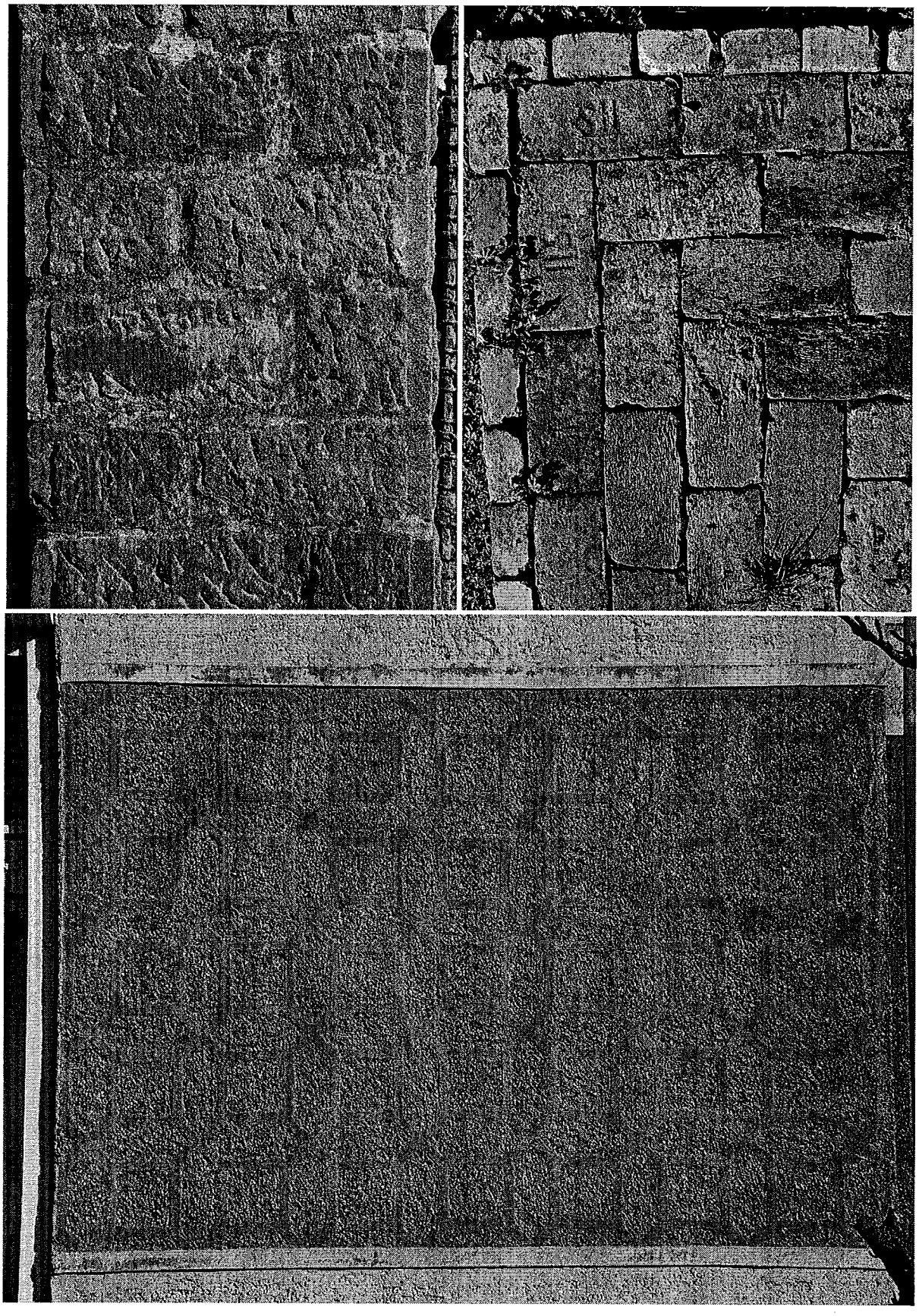

RÉSZLETEK

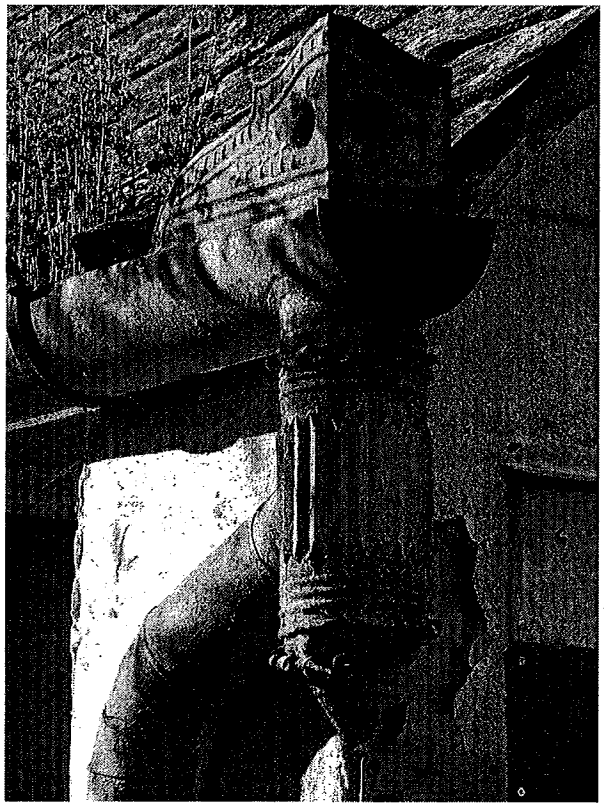

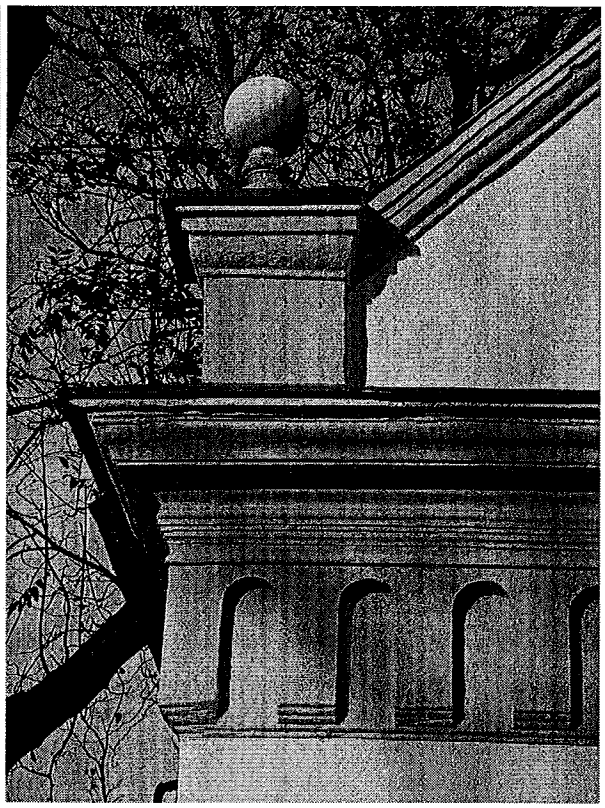

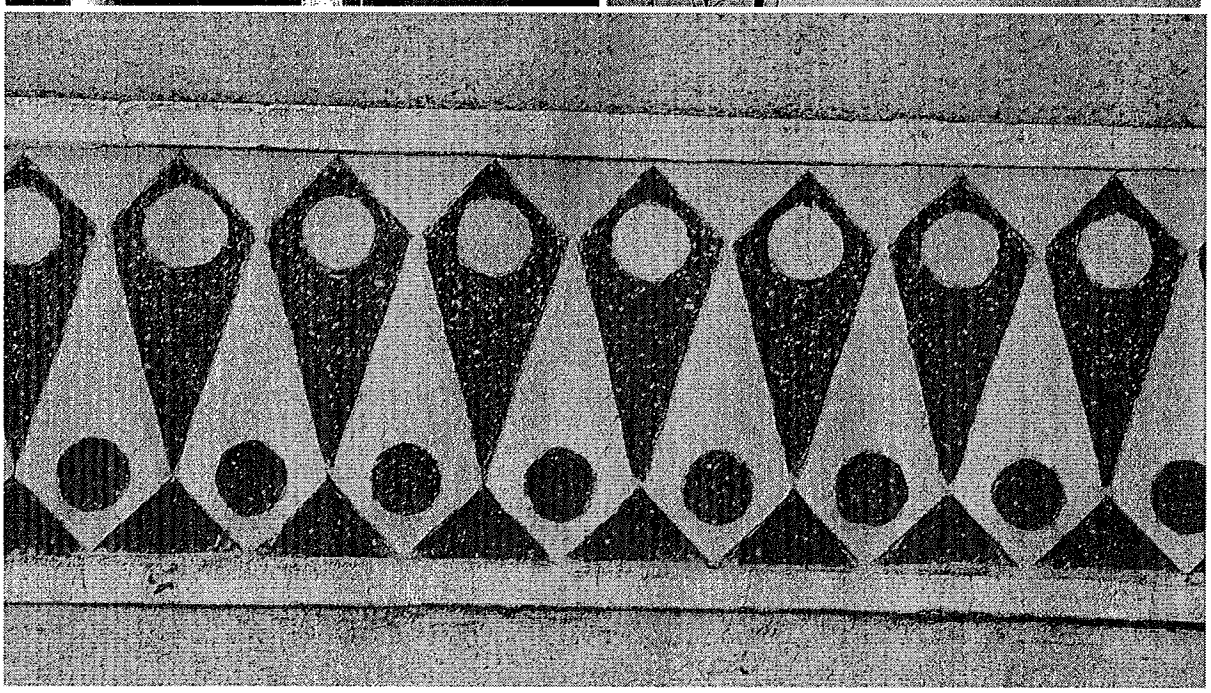

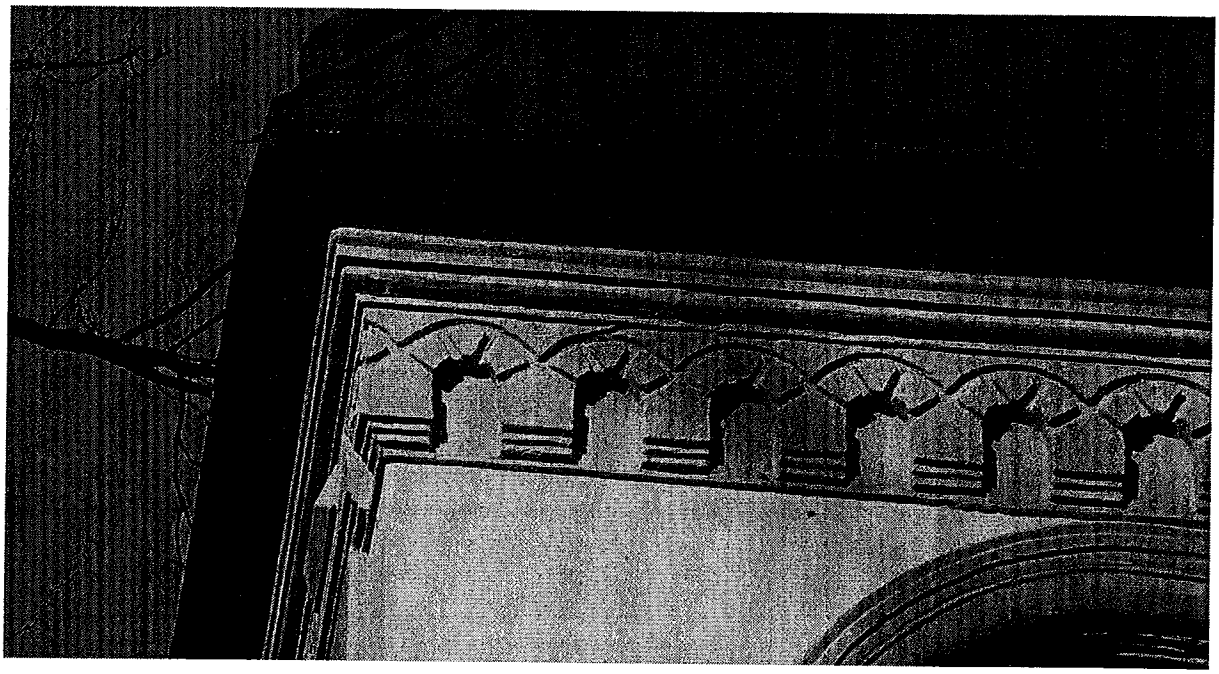

UTAK, UTCÁK

A település utcái, utcai zöldfelületei gondozottak. A még rendezettebb utcakép kialakulásáért javasoljuk a légkábelek földkábelre cserélést, ezzel lehetőséget teremtve a fasorok telepítésére, esetlegesen alkalmazkodva az utcában meglévő, többséget adó fafajhoz.

Fasorok

- javasoljuk honos lombos fák (pl.: kislevelű hárs, mezei juhar, virágos kőris, stb.), hagyományos gyümölcstermőfák (meggy, szilva) ültetését
- fasornak az utcaképet határoló homlokzat magasságokhoz és a jelenleg meglévő légvezetékekhez igazodó alacsony növekedésű fafajokat ajánljuk
- nem javasoljuk tájidegen és gyomosító fajok telepítését

61 főút

Javasoljuk a bevezető szakaszokon kettős fasorok telepítését, igazodva a Fő utca frissen telepített juhar fasorához.

M9 autópálya és felüljáró

A kivitelezés kötelező feladat kell legyen a helyi jelentőségű természetvédelmi területen, ökológia hálózat övezetén és tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelt területen átvezető autópálya és lábakon álló felüljárójának tájba illesztése és a meglévő és várható ökológiai károk, zavaró látvány- és zajhatások enyhítése mezsgyenövényekkel kísért többszintes zajvédő erdők-erdősávok telepítésével.

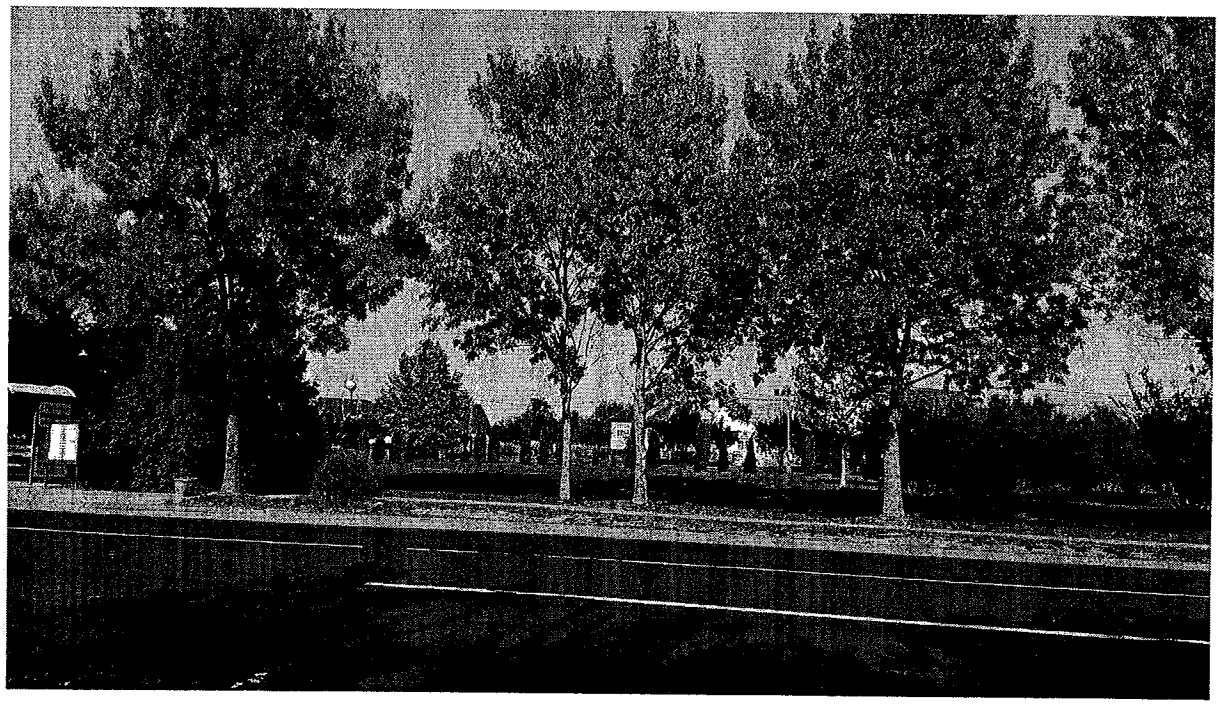

KÖZPARKOK, TERESEDÉSEK

A település közparkjai jó részt a 61.sz főút mentén egymástól elkülönülő láncolatot képeznek. Egységes zöldfelületté a láncszemeit az egységes berendezési tárgykultúra és burkolati minőség alkalmazása tenné. A zöldfelületekre egységes fejlesztési környezetrendezési terv készítését javasoljuk, melynek feladata a település falusias jellegének megőrzése és erősítése, a település sajátos, egyedi arculatának továbbfejlesztése, kiemelése.

KERTEK ALJA, TÁBLAHATÁROK

Táj- és településkép védelmi, valamint környezetvédelmi okokból a belterületi lakókertek végeinél védősávot kell kialakítani tájba illő őshonos fafajokkal és a hagyományos faluképhez illeszkedő cserjékkel, a település tájba illesztése és a szántóföldi porszennyezés megakadályozása, leárnyékolása érdekében. Ugyancsak mezsgyefásítás javasolt táblahatárokon a termőföld védelme, a víz- és szélerózió csökkentése érdekében

ÚJ LAKÓTERÜLETEK

A horgásztó közelében kijelölt lakóterület-fejlesztés megvalósításával egy időben, a lakók nyugalmának biztosítása érdekében, a turisztikai vonzerővel bíró horgásztó felöl a lakóterület szegélyén többszintes erdősáv telepítését javasoljuk.

KERTEK

A kert a közösség világképének modellje. A kert mesél az ember és Teremtő, az ember és teremtőerők az ember és az anyaföld viszonyáról. A kert összeköti a múltat a jövővel, a halált az élet örök körforgásával. Az emberi lét születésének kozmikus tere, az ember hármasságának – test-lélek-szellem – szimbóluma, átmenetet képez a természeti környezet és az épített környezet közt. Az élet színtere, helye a munkának, a pihenésnek, a mentális töltekezésnek.

A település kertkultúrája az itt élők harmonikus, tájba simuló szemléletéről tanúskodik. A keskeny telkeken a lakóházak többsége az utcavonalra 1-1,5 m mély előkerttel épült, ezért a virágos kiskert az oldalkert felé fordult. Az oldalkertekben még meg-meg található a

hagyományos parasztkerti elrendezés szerinti veteményes- és gyümölcsös kert is. A lakóház- gazdasági épületegyüttes mögött a domboldal szántóterületeit záró mező-védőerdősávok maradványai kötik össze a kertet a művelt és a természeti tájjal.

Javasoljuk, hogy az elhagyott, elhanyagolt kertek újra élesztése a táji- és építészeti környezethez harmonikusan illeszkedő parasztkerti hagyományokat követve történjék, növényválasztékát tekintve a tájidegen fajok és fajták kerülésével.

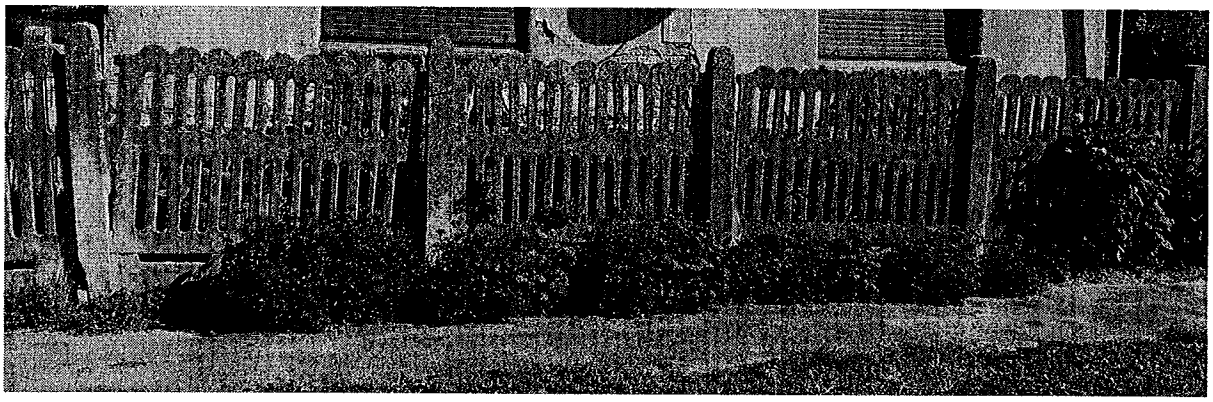

Hagyományos falusias élő utcaképek a Petőfi Sándor utcában –

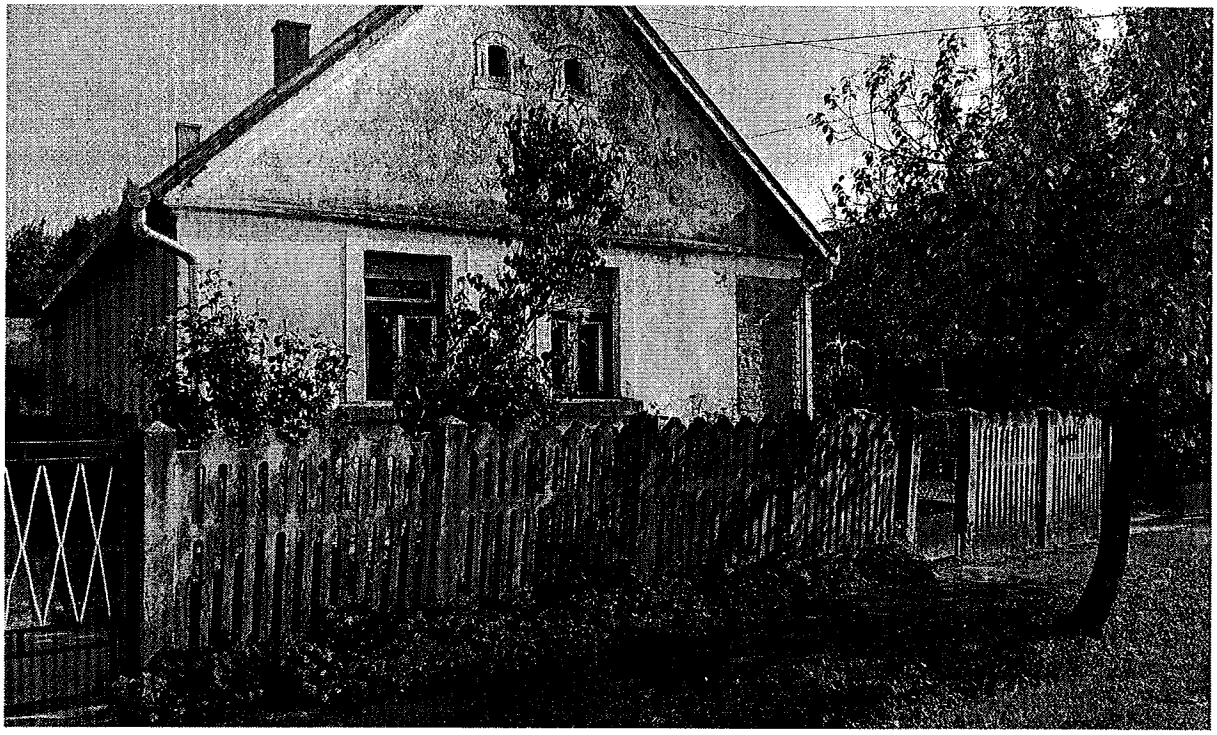

A hagyományos parasztkertek legendás növényekkel: rózsákkal, őszirózsával, holdviolával. Az előkert kitüremkedik az utcára is. A ház előtt gyümölcsfa az úton lévő „vándoroknak".

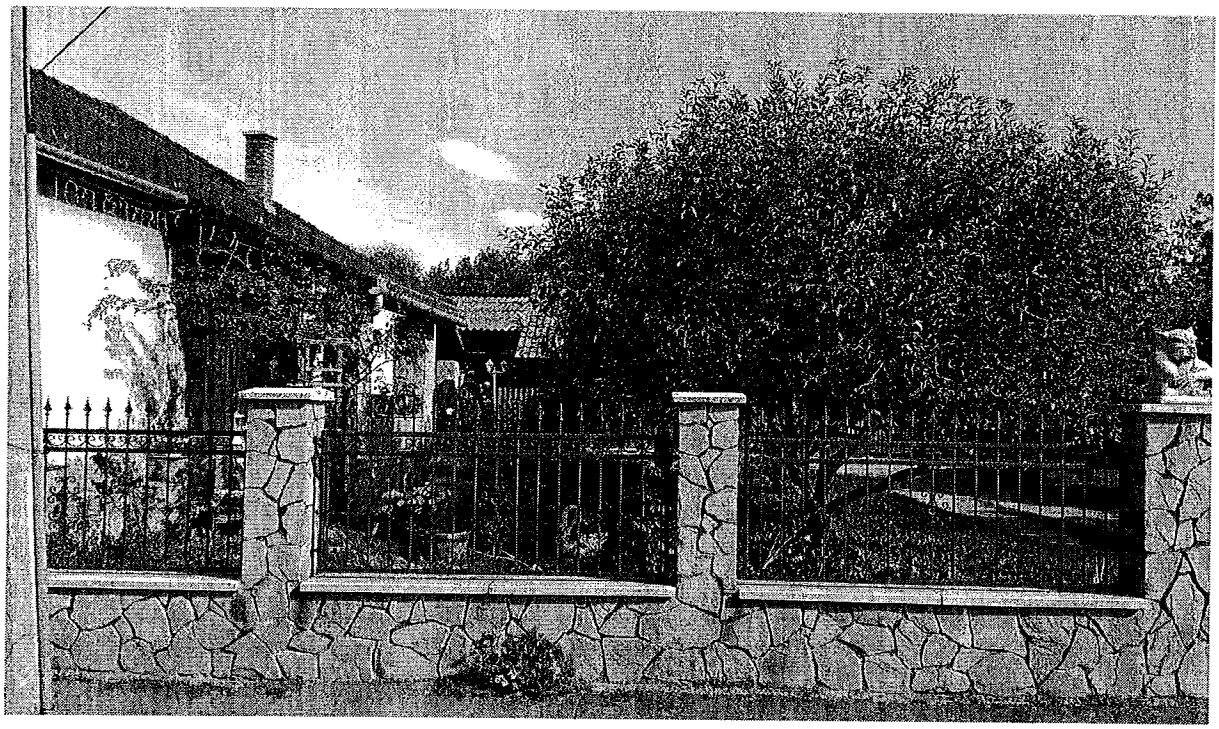

Parasztkerti hagyományokból építkező kert.

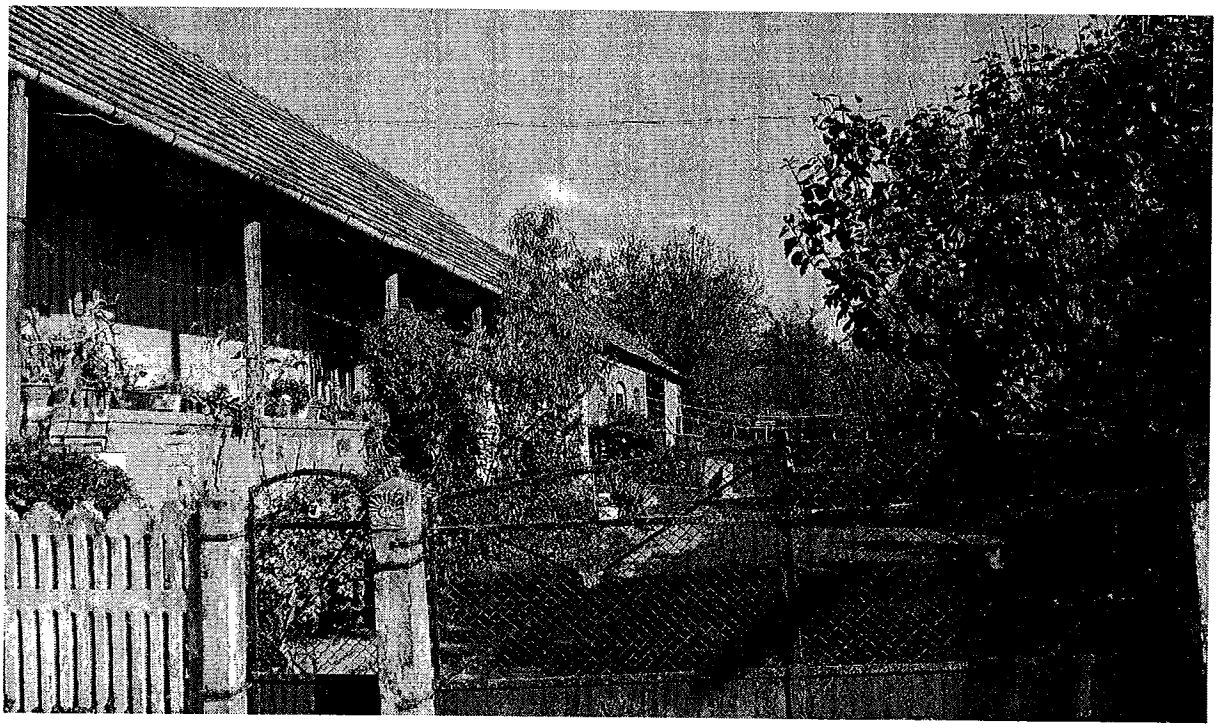

Van még kert mely őrzi a parasztkert tagolását, bár a konyhakert már itt is csak nyomokban található.

Az új kor polgáriasodó növényválasztéka és a parasztkerti hagyományok találkozása.

Igényesen telepített, szépen gondozott városias elzárkózás.

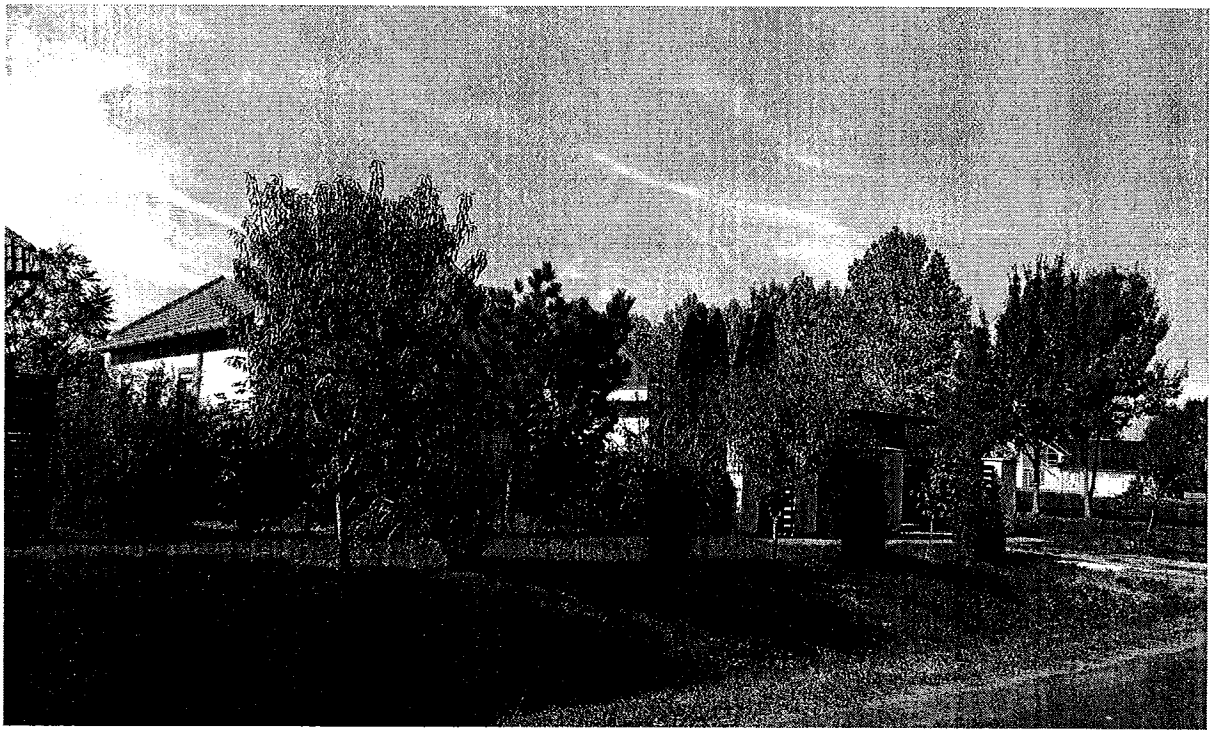

7. JÓ PÉLDÁK BEMUTATÁSA: SAJÁTOS ÉPÍTMÉNYFAJTÁK, REKLÁMHORDOZÓK, EGYÉB MŰSZAKI BERENDEZÉSEK

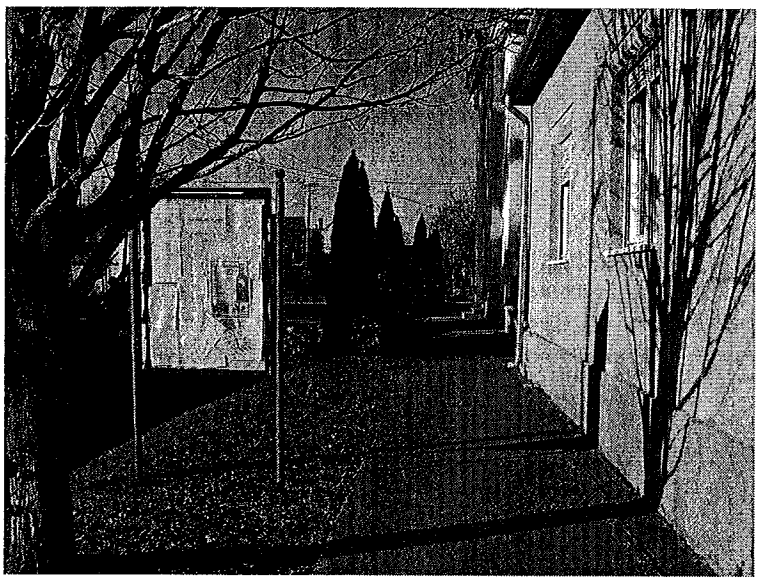

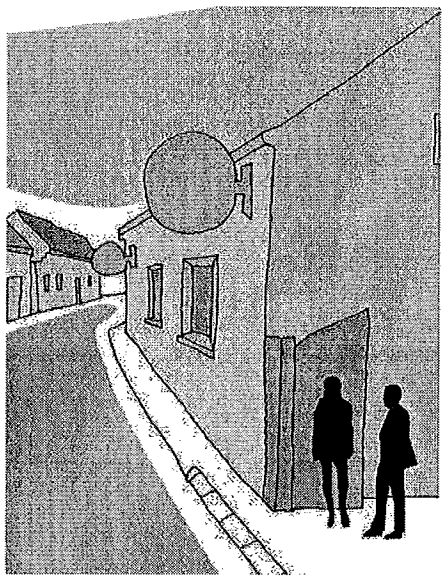

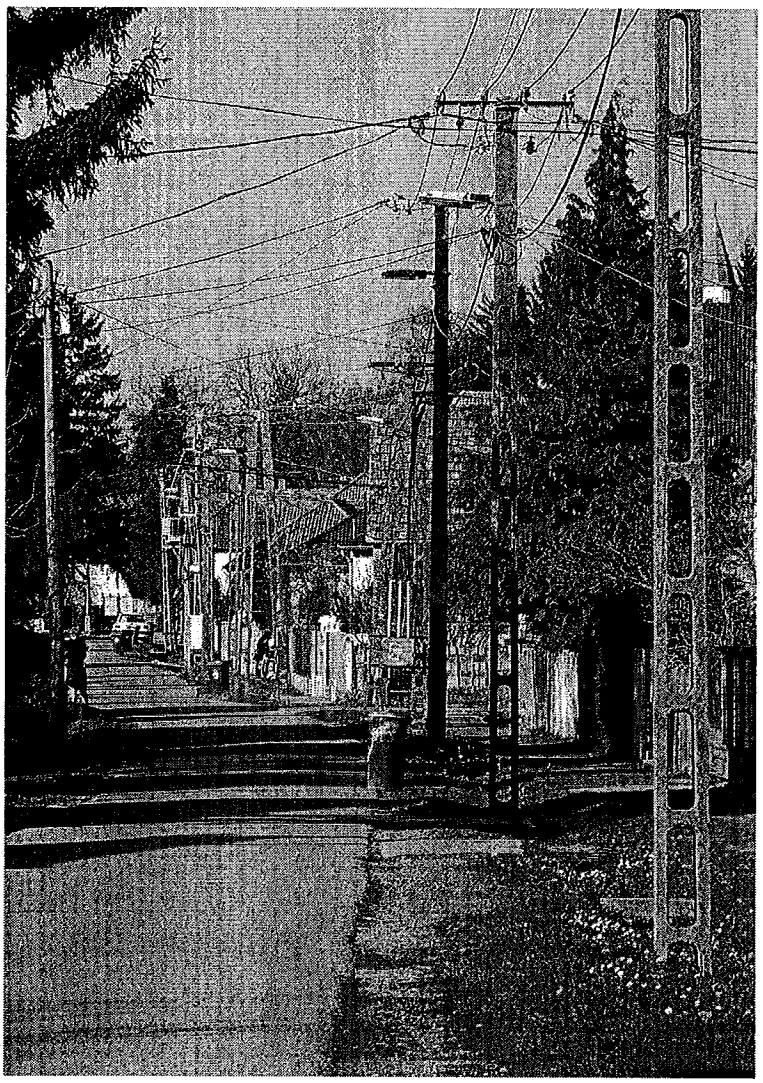

Az utcaképhez a hirdetőtáblák, reklámfelületek, cégérek is ugyanúgy hozzátartoznak, mint az épületek vagy a növényzet. Feladatuk elsősorban a figyelemfelkeltés, a tájékoztatás, amellyel szemben alapvető elvárás, hogy az utcaképbe illő legyen. Cégér, cégtábla elhelyezésekor elengedhetetlen, hogy alkalmazkodjon az épület megjelenéséhez, anyaghasználatához. Jó példa a faluban használt hirdetőtábla!

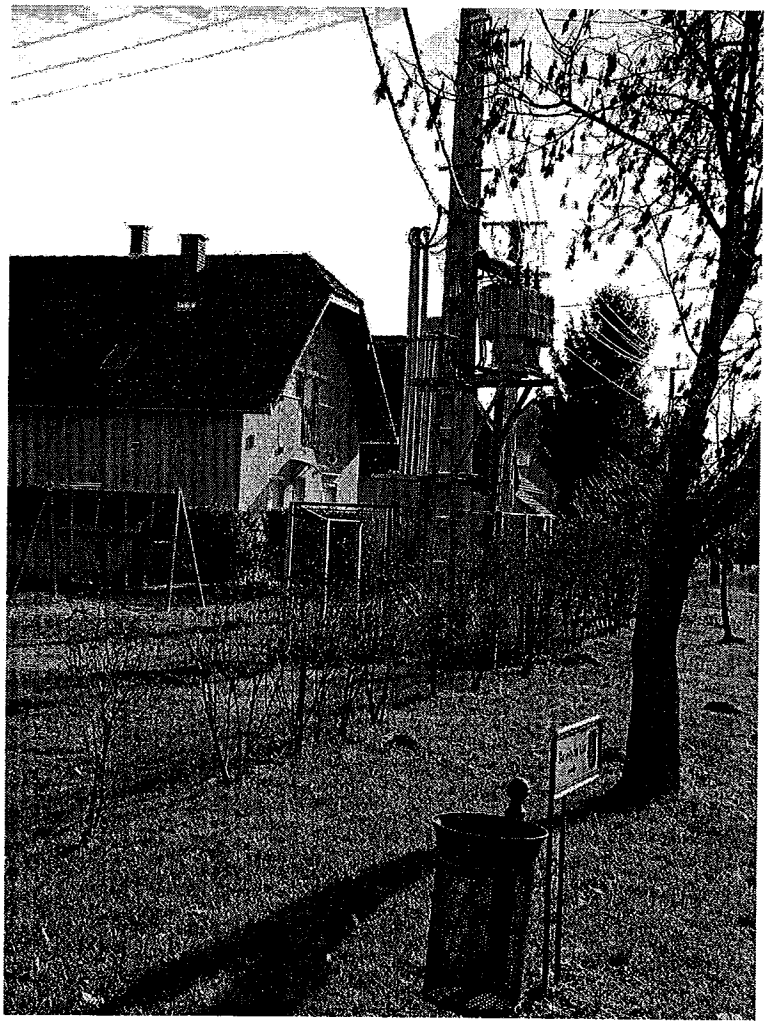

A településen új villamos energia ellátási és hírközlési vezetékeket, vagy az ingatlanok ilyen infrastrukturális bekötését föld alatt vezetve javasolt építeni. A településkép szempontjából igen előnytelen a légvezetékek látványa.

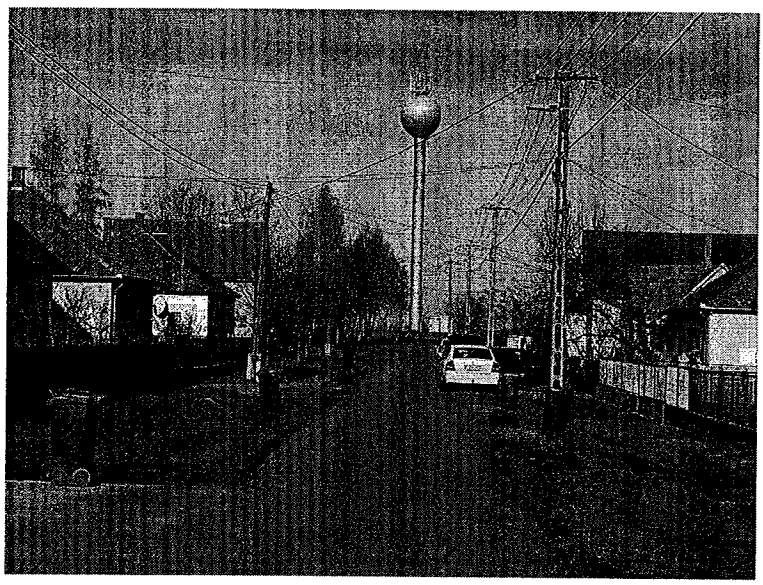

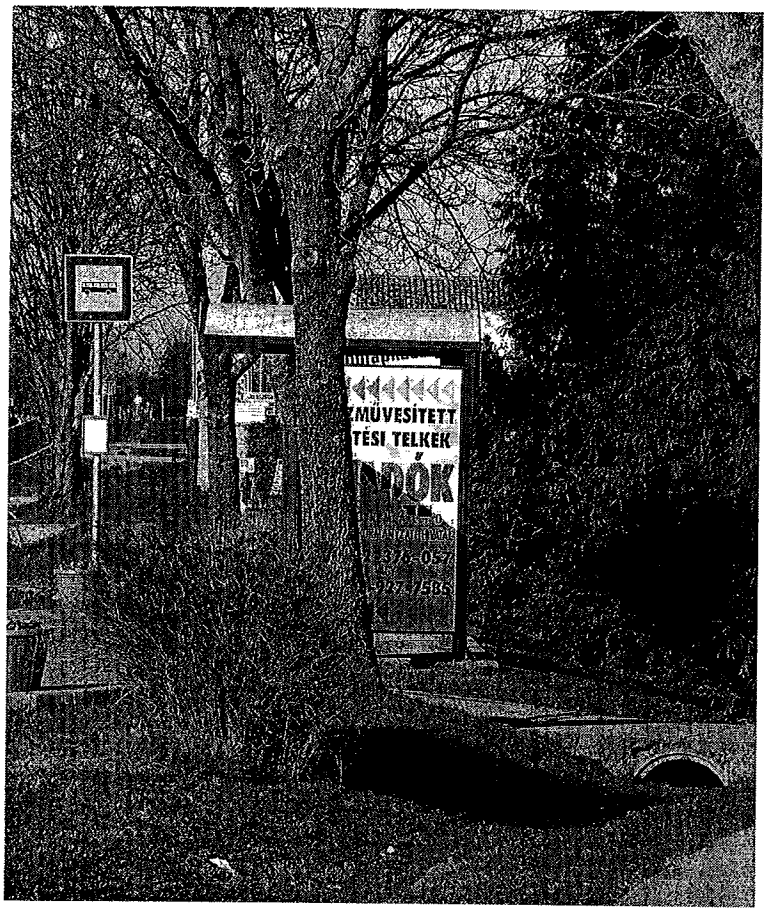

Megfelelően kialakított hirdetőfelület

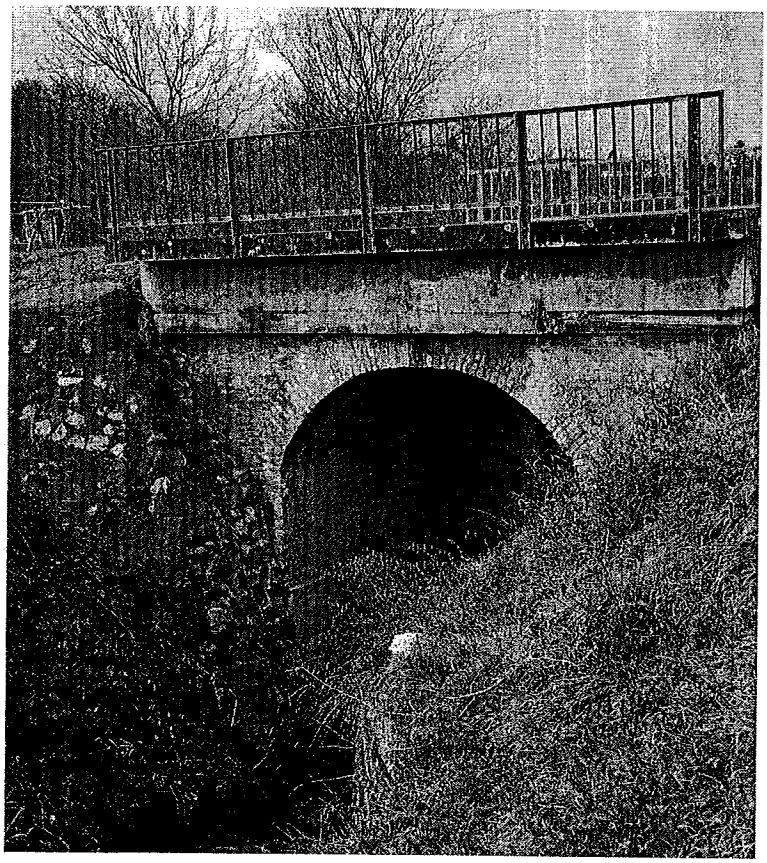

Felújítandó, de karakteres téglahíd a vízfolyáson.

Tisztelt batéi Polgárok!

Kérjük, az alábbi kérdőív kitöltésével segítsék Baté Község Önkormányzatának munkáját a Települési Arculati Kézikönyv elkészítésében.

Lakókörnyezetünk értékeinek megőrzése érdekében fontos, hogy az épített és természeti környezetünk fejlesztése során megismerjük a helyi lakosok, vállalkozók, civil szervezetek véleményét is. Közös érdekünk, hogy a meglévő értékes és új épületeink, közterületeink hozzájáruljanak településünk képének kellemesebbé tételéhez, harmonikusan illeszkedjenek hagyományos épített és természeti környezetünkbe.

A kérdőívek leadásának határideje 2017. 10. 25. Baté Önkormányzat, Batéi Közös Önkormányzati Hivatalban Baté, Fő u. 7., de e-mailben is elküldhető bate@bate.hu **címre**

Véleményüket előre is köszönöm!

Zsalakó Ernő

polgármester

Baté település lakossági vélemény kérdőíve

Kérjük, hogy válaszát x-szel jelölje, és írja le javaslatát, véleményét!

1. Mióta lakik a településen?

- O **1-5 éve**
- O **5-10 éve**
- O **több mint 10 éve**
- O **nem a településen lakom**

2. A saját lakókörnyezetében mely épületeket tartja településképi szempontból példaértékűnek (utca, házszám,)?

.....

.....

3, A saját lakókörnyezetében milyen tetővel előállított épületeket látna Ön szívesebben?

- o hagyományos magastetős
- o mediterrán jellegű magastetős
- o lapostetős

4. Milyen terület fejlődését szeretné elérni a településen? (több választ is megjelölhet)

- O **turizmus**
- O **mezőgazdaság**
- O **szolgáltatások**
- O **oktatás**
- O **közlekedés**
- O **hagyományőrzés**
- O **ipartelepítés**

5. A saját lakókörnyezetében mely épületeket tartja településképi szempontból kedvezőtlennek (utca, házszám)?

.....

6. A saját lakókörnyezetében milyen fedéssel ellátott épületeket látna Ön szívesebben?

- O hagyományos cserép (anyag, beton)
- O korcolt fémlemez fedés
- O acél cserepeslemez
- O bitumenes zsindely

7. Ismer-e környezetében olyan felújított vagy új építésű épületet , mely követendő példa lehet mások számára is?

- O nem ismerek
- O nem tudom, nem válaszolok
- O igen ismerek

Ilyen épület:.....

8.. Ismer-e a környezetében szépen rendezett, kialakított udvart/kertet, mely követendő példa lehet mások számára is?

- O nem ismerek
- O nem tudom, nem válaszolok
- O igen ismerek

Ilyen épülethez tartozó udvar/kert:

.....

9. A település melyik közterületének kialakításával elégedett: (Több közterületet is megjelölhet!)

- O .....
- O .....
- O .....
- O .....

10.. A település melyik zöldterületének, parkjának kialakításával elégedett? (Több közterületet is megjelölhet!)

- O .....
- O .....
- O .....
- O .....

11. Ismer -e olyan vendéglátó teraszt, amelynek településképi megjelenését kedvezőnek találja?

- O nem ismerek
- O nem válaszolok
- O igen, ismerek, például:

  .....
  .....

12.. Fontosnak tartja- e a közterületen zöldfelületek kialakítását/ fenntartását?

- O igen, fontosnak tartom
- O nem tartom fontosnak
- O nem tudom

13. Fontosnak tartja -e közterületen vízfelületek kialakítását?

- O igen, fontosnak tartom
- O nem tarom fontosnak
- O nem tudom

14.. Településképi szempontból zavarónak tartja- e gépészeti berendezések (pl:légkondicionáló) megjelenését az épületek közterületről látható) homlokzatai?

- O igen, zavarónak tartom
- O nem tartom zavarónak
- O nem tudom

15. Fontosnak tartja- e az új épületek esetében, hogy magasságuk alkalmazkodjon a környező épületek magasságához?

- O igen fontosnak tartom
- O nem tartom fontosnak
- O nem tudom

16. Zavarónak tartja -e a nagyon magas kerítések megjelenését az utcaképben?

- O igen, zavarónak tartom
- O nem tartom zavarónak
- O nem tudom

17. Kedvezőnek tartja -e Ön a zöld/sövénykerítések kialakítását a településen?

- O igen, kedvezőnek tartom
- O nem tartom kedvezőnek
- O nem tudom

18. Zavarónak tartja -e Ön az élénk, rikító színek megjelenését az épületek homlokzatán?

- O igen zavarónak tartom
- O nem tartom zavarónak
- O nem tudom

19. Milyen reklámfelületeket tart/tartana zavarónak a településen?(Több reklámhordozó típust is megjelölhet!)	**20. Ha olyan ismerősének kellene bemutatnia a települést, aki még nem járt a településen, mi lenne az a három érték, amit mindenképpen megemlítene?**
○ óriásplakát ○ üzletek világító feliratai/táblái ○ molinó ○ üzletportálok üvegmatricái ○ hirdetőoszlopok ○ járdára kihelyezett megállító táblák Egyéb:.....	1. ..... 2. ..... 3. .....

21. Milyen intézkedést javasol a településkép javítása érdekében?) Írja le röviden javaslatát!)

.....
.....
.....

Köszönjük, hogy kitöltötte a kérdőívet és válaszaival segítette a munkánkat!